WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van …
houdende voorschriften voor een experiment aangaande peuter-kleutergroepen verzorgd door een samenwerking van basisscholen en kindercentra (Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen)
[KetenID WGK026119]

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van <datum>, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID26119), gedaan mede namens Onze Minister van Werk en Participatie;

Gelet op artikel 180 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 1.87, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet kinderopvang;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van <datum>, nr. xxx);
Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van<datum>, nr. WJZ/<Proza-doc.nr.> (ID<Kiwi-ID>), uitgebracht mede namens Onze Minister van Werk en Participatie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Begripsbepalingen
In dit besluit en in de op dit besluit berustende bepalingen wordt verstaan onder:
Algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119);
bevoegd gezag: bevoegd gezag van een school;
kleuters: leerlingen die onderwijs krijgen in groep 1 of groep 2 van een school die deelneemt aan het experiment;
Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
pedagogisch beleidsplan: pedagogisch beleidsplan als bedoeld in artikel 3 van het Besluit kwaliteit kinderopvang;
peuters: kinderen van 2,5 jaar tot de leeftijd waarop zij het basisonderwijs gaan volgen, die opgevangen worden bij een kindercentrum dat deelneemt aan het experiment;
peuter-kleutergroep: groep bestaande uit peuters en kleuters die in samenwerking wordt verzorgd door het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum;
plan van aanpak: pedagogisch-didactisch plan van aanpak van het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum voor een peuter-kleutergroep, dat als addendum onderdeel vormt van het schoolplan en het pedagogisch beleidsplan;

school: basisschool of speciale school voor basisonderwijs, als bedoeld in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs, voor zover uit ’s Rijks kas bekostigd;
schoolplan: schoolplan als bedoeld in artikel 12 van de Wet op het primair onderwijs;
stamgroep: stamgroep als bedoeld in artikel 1 van het Besluit kwaliteit kinderopvang;
vaste medewerker: vaste leraar of vaste beroepskracht voor de peuter-kleutergroep.

Artikel 2. Doel en strekking experiment

1. Indien de aanvraag tot deelname aan het experiment, bedoeld in artikel 10, door Onze Minister is toegewezen kunnen het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum gezamenlijk, bij wijze van experiment, gedurende de lestijden van de deelnemende school een combinatie van onderwijs en kinderopvang aanbieden in de vorm van een peuter-kleutergroep, met inachtneming van de in dit besluit opgenomen voorwaarden.
2. Dit experiment beoogt inzicht te verkrijgen in de gevolgen van peuter-kleutergroepen, in het bijzonder voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen, en in de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit en toegankelijkheid van onderwijs en kinderopvang ten aanzien van deze groepen.
3. Als innovatieve vorm van kinderopvang als bedoeld in artikel 1.87 van de Wet kinderopvang wordt aangewezen kinderopvang als onderdeel van een peuter-kleutergroep.

Artikel 3. Voorwaarden deelname

1. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum die een peuter-kleutergroep aanbieden, verklaren schriftelijk mee te werken aan onderzoeken in het kader van dit experiment.
2. De kwaliteit van het onderwijs op de school is niet als onvoldoende of zeer zwak beoordeeld, blijkens het meest recente inspectierapport, bedoeld in artikel 20 van de Wet op het onderwijstoezicht.
3. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum stellen gezamenlijk een plan van aanpak op, dat voldoet aan de eisen, bedoeld in artikel 4. Het vormt een aanvulling op het schoolplan en het pedagogisch beleidsplan. In het plan van aanpak is in ieder geval beschreven:
a. met welk doel en voor welke doelgroep een peuter-kleutergroep wordt ingericht;
b. voor welke vorm van peuter-kleutergroep, bedoeld in artikel 4, eerste lid, is gekozen;
c. de taakverdeling tussen de leraar en de beroepskracht en hoe zij samenwerken, daarbij in acht nemend dat de samenwerking gelijkwaardig is;
d. de leeftijdscategorieën van de kinderen in de peuter-kleutergroep en waarom daarvoor is gekozen;
e. de beoogde maximale groepsgrootte van de peuter-kleutergroep en waarom daarvoor is gekozen;
f. de inhoud van het pedagogisch-didactisch aanbod van de peuter-kleutergroep, waarbij wordt ingegaan op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen, de vormgeving van de speel-leeromgeving en de doorlopende leer- en ontwikkellijn;
g. op welke wijze de stabiliteit en veiligheid, waaronder de emotionele veiligheid, van de kinderen in de peuter-kleutergroep wordt gewaarborgd;
h. in welke binnen- en buitenruimtes de peuter-kleutergroep wordt verzorgd; en
i. de wijze waarop met de ouders wordt gecommuniceerd.
4. Het bevoegd gezag beschikt met betrekking tot het voornemen tot deelname aan het experiment over het ter zake gegeven advies van de medezeggenschapsraad, evenals de instemming van het deel van de medezeggenschapsraad dat uit en door de ouders of de leerlingen is gekozen.

5. De houder van een kindercentrum beschikt met betrekking tot het voornemen tot deelname aan het experiment over een advies van de oudercommissie als bedoeld in artikel 1.60, eerste lid, onderdeel a, van de Wet kinderopvang, onverminderd artikel 1.58, tweede en derde lid, van die wet.

Artikel 4. Eisen peuter-kleutergroep

1. Een peuter-kleutergroep kan slechts worden aangeboden in een van de twee volgende vormen:
a. een groep bestaande uit ten hoogste twintig kinderen in de leeftijd van 3 tot 5 jaar, waarin sprake is van een evenwichtige verdeling van het aantal peuters en het aantal kleuters; dan wel
b. een groep bestaande uit ten hoogste dertig kinderen, bestaande uit kleuters en maximaal 16 peuters vanaf de leeftijd van 3 jaar, die zodanig wordt ingericht dat gedurende de lestijden van de deelnemende school de deelname aan de peuter-kleutergroep wordt afgewisseld met de opvang van de peuters in een eigen stamgroep.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, kunnen peuters in de leeftijd van 2,5 jaar tot 3 jaar deelnemen aan de in dat onderdeel bedoelde groep, indien zij deelnemen aan een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden. De deelname van deze peuters omvat de uren voorschoolse educatie die zij op het deelnemende kindercentrum aangeboden zouden krijgen.
3. Een peuter die deelneemt aan een peuter-kleutergroep kan in maximaal één stamgroep worden opgevangen.
4. Op een peuter-kleutergroep worden ten minste een leraar en een beroepskracht ingezet. Indien meer dan acht peuters deelnemen aan een groep, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden ten minste een leraar en twee beroepskrachten ingezet.
5. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum dragen ervoor zorg dat tijdens de pauzes ten minste een leraar of een beroepskracht wordt ingezet.
6. Op een peuter-kleutergroep worden per dag vaste medewerkers ingezet. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum delen de ouders mee wie er op welke dag voor de groep staan.
7. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum kunnen afwijken van de verplichting, bedoeld in het zesde lid, eerste volzin, indien een vaste medewerker afwezig is voor een aansluitende periode korter dan vier weken in verband met ziekte, vakantie of verlof.
8. Deelname van een kind aan een peuter-kleutergroep vindt slechts plaats na schriftelijke instemming van de ouder. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum beschikken over een document waaruit die instemming blijkt.
9. Een kind neemt deel aan ten hoogste één peuter-kleutergroep.
10. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum werken conform het plan van aanpak, bedoeld in artikel 3, derde lid.

Artikel 5. Eisen aan ruimtes

1. De voor de peuter-kleutergroep beschikbare binnenruimte bedraagt ten minste 3,5 m^2 voor ieder in die groep aanwezig kind.
2. De voor de peuter-kleutergroep beschikbare buitenruimte bedraagt ten minste 3 m^2 voor ieder in die groep aanwezig kind. Deze buitenruimte grenst direct aan het gebouw waarin de peuter- kleutergroep wordt verzorgd.
3. In afwijking van het eerste lid kan de voor de peuter-kleutergroep beschikbare binnenruimte minder bedragen indien in het plan van aanpak wordt gemotiveerd dat de beschikbare binnenruimte voldoende ruimte biedt, gelet op de samenstelling en het aanbod van de peuter-kleutergroep.

Artikel 6. Afwijkingen Wet op het primair onderwijs

1. In afwijking van de artikelen 2, 39, eerste en derde lid, en 40, tweede lid, eerste volzin, van de Wet op het primair onderwijs, kunnen peuters tot een peuter-kleutergroep op school worden toegelaten. Zij worden niet als leerling aangemerkt of ingeschreven.
2. In afwijking van artikel 12 van de Wet op het primair onderwijs is het plan van aanpak, bedoeld in artikel 3, derde lid, als addendum onderdeel van het schoolplan en geldt dienaangaande de verplichting, bedoeld in artikel 4, tiende lid.
3. In afwijking van artikel 115, eerste tot en met derde lid, van de Wet op het primair onderwijs is het toegestaan de bekostiging voor een school die een peuter-kleutergroep aanbiedt, aan te wenden ten behoeve van die peuter-kleutergroep, met inachtneming van artikel 9, tweede lid, onderdeel e.

Artikel 7. Afwijkingen Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

1. In afwijking van artikel 6 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie kan voorschoolse educatie in een peuter-kleutergroep worden verzorgd in een kindercentrum of op een school.
2. In afwijking van artikel 3, eerste lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie kan voorschoolse educatie in een peuter-kleutergroep worden aangeboden door ten minste een leraar en een beroepskracht voorschoolse educatie. Indien meer dan acht peuters deelnemen aan een groep, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, die behoren tot de op grond van artikel 160, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel 1°, van de Wet op het primair onderwijs vastgestelde doelgroep voor voorschoolse educatie, worden ten minste een leraar en twee beroepskrachten voorschoolse educatie ingezet.
3. In afwijking van artikel 3, tweede lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie kan voorschoolse educatie in een peuter-kleutergroep, die wordt aangeboden in de vorm, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, worden aangeboden in een groep van ten hoogste twintig kinderen.
4. In afwijking van artikel 3, tweede lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie kan voorschoolse educatie in een peuter-kleutergroep, die wordt aangeboden in de vorm, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, worden aangeboden in een groep van ten hoogste dertig kinderen.

Artikel 8. Afwijkingen Besluit kwaliteit kinderopvang en Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang vindt de opvang in een peuter-kleutergroep niet plaats in stamgroepen.
2. In afwijking van artikel 7, vierde lid, eerste zin, van het Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang dient een houder van een geregistreerd kindercentrum geen nieuwe aanvraag als bedoeld in artikel 1.45, eerste en tweede lid, van de Wet kinderopvang in, indien de peuter-kleutergroep wordt verzorgd op de school. De peuter-kleutergroep is onderdeel van het geregistreerde kindercentrum van de houder voor zover het kinderopvang van peuters betreft.

Artikel 9. Samenwerkingsovereenkomst

1. Voor het inrichten van een peuter-kleutergroep sluiten het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum een samenwerkingsovereenkomst.
2. In de samenwerkingsovereenkomst worden in ieder geval afspraken gemaakt over:

a. de verwerking van gegevens, waaronder persoonsgegevens, alsmede bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, met betrekking tot de doeleinden van de verwerking, de verantwoordelijkheidsverdeling, de beveiliging van de gegevens en de naleving van de wet- en regelgeving die hierop van toepassing is;

b. de taken en verantwoordelijkheden van betrokken medewerkers;

c. het gebruik van locaties en ruimtes;

d. de inzet van personeel; en

e. de financiering, waaronder in ieder geval afspraken over de wijze waarop wordt gezorgd voor wederzijdse kostendekkende vergoedingen en gescheiden geldstromen voor personeel en materieel.

3. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum verstrekken de samenwerkingsovereenkomst aan Onze Minister na toewijzing van de aanvraag en voor aanvang van deelname.

Artikel 10. Aanvraag deelname experiment

1. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum die een peuter-kleutergroep willen aanbieden dienen gezamenlijk een aanvraag daarvoor in bij Onze Minister door middel van een door Onze Minister ter beschikking gesteld aanvraagformulier.

2. Een aanvraag wordt gedaan voor [datum].

3. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum overleggen bij de aanvraag:

a. de documenten, bedoeld in artikel 3, derde tot en met vijfde lid; en

b. een intentieverklaring voor de samenwerkingsovereenkomst, bedoeld in artikel 9, waarin op hoofdlijnen de voorgenomen afspraken worden beschreven over de aspecten bedoeld in artikel 9, tweede lid, onderdeel a tot en met e.

Artikel 11. Beoordeling aanvraag

1. Uitsluitend volledige aanvragen worden in behandeling genomen. Van een volledige aanvraag is sprake indien is voldaan aan artikel 10, derde lid, en het aanvraagformulier volledig is ingevuld en is ondertekend door het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum van de peuter- kleutergroep.

2. De aanvragers kunnen op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid worden gesteld de aanvraag voor deelname aan het experiment aan te vullen binnen een termijn van twee weken.

3. Onze Minister neemt binnen tien weken, gerekend vanaf de datum, genoemd in artikel 10, tweede lid, een besluit op de aanvraag.

4. Onze Minister wijst aanvragen voor deelname aan het experiment ten aanzien van ten hoogste 200 peuter-kleutergroepen toe.

5. Onze Minister wijst een aanvraag af indien niet is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 en artikel 9.

6. Onze Minister kan een aanvraag afwijzen, met het oog op de representativiteit en kwaliteit van het onderzoek, indien de aanvraag onvoldoende bijdraagt aan:

a. het doel van het experiment;

b. een evenwichtige verdeling tussen de soorten peuter-kleutergroepen en doelgroepen;

c. de regionale spreiding van deelnemende peuter-kleutergroepen; of

d. de spreiding over bevoegde gezagen en houders van kindercentra.

7. Onze Minister kan een aanvraag afwijzen indien een inspectierapport als bedoeld in artikel 1.63, eerste lid, van de Wet kinderopvang daartoe aanleiding geeft.

8. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure die bij de selectie van de aanvragen wordt gevolgd, waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van loting.
9. Het besluit, bedoeld in het derde lid, vindt plaats in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 12. Afwijking en wijziging van het plan van aanpak

1. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum melden substantiële afwijkingen en wijzigingen van het plan van aanpak, bedoeld in artikel 3, derde lid, onverwijld aan Onze Minister via een door hem vastgesteld formulier. Onze Minister informeert Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de betreffende directeur publieke gezondheid van de GGD en de Inspectie van het onderwijs over de melding.
2. Onze Minister informeert, in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum binnen 8 weken, gerekend vanaf de dag na die van ontvangst van de melding, of hij de wijziging voor kennisgeving aanneemt dan wel dat hij voornemens is een besluit te nemen tot beëindiging van deelname van de peuter-kleutergroep aan het experiment op grond van artikel 17. Daarbij kan Onze Minister de betreffende directeur publieke gezondheid van de GGD en de Inspectie van het onderwijs raadplegen en zal hij beide toezichthouders informeren.

Artikel 13. Toezicht en informatieverstrekking door de GGD en de Inspectie van het onderwijs

1. De directeuren publieke gezondheid van de GGD zijn belast met het toezicht op de naleving van de verplichtingen van de houder van het kindercentrum uit hoofde van:
a. artikel 4, eerste tot en met het negende lid;
b. artikel 4, tiende lid juncto artikel 3, derde lid, onderdelen a tot en met e, onderdeel f, voor zover dit ziet op het pedagogisch aanbod, en de onderdelen g tot en met i; en
c. artikel 5.
2. De Inspectie van het onderwijs is, grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op het onderwijstoezicht, belast met het toezicht op de naleving van de verplichtingen van het bevoegd gezag uit hoofde van:
a. artikel 4, eerste, tweede, vierde, vijfde en achtste lid; en
b. artikel 4, tiende lid, juncto artikel 3, derde lid, onderdelen f en g.
3. De betreffende directeur publieke gezondheid van de GGD informeert Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, na overleg met de Inspectie van het onderwijs, onverwijld schriftelijk indien wordt geconstateerd dat er in een deelnemende peuter-kleutergroep voortdurende of ernstige overtredingen zijn door de houder van een kindercentrum van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 1.47, eerste lid, 1.48d, tweede en derde lid, en 1.49 tot en met 1.59 van de Wet kinderopvang of de verplichtingen bedoeld in het eerste lid.
4. De Inspectie van het onderwijs informeert Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, na overleg met de betreffende directeur publieke gezondheid van de GGD, onverwijld schriftelijk na de vaststelling van een inspectierapport waarin wordt geconstateerd dat er in een deelnemende peuter-kleutergroep voortdurende of ernstige overtredingen zijn door het bevoegd gezag van de verplichtingen, bedoeld in het tweede lid, of de verplichtingen in de artikelen 3, 8, eerste, tweede en zevende lid, en 9, eerste en tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, onder toezending van een afschrift van het rapport.
5. De directeuren publieke gezondheid van de GGD en de Inspectie van het onderwijs verstrekken elkaar actief en desgevraagd de voor de uitoefening van hun

taak benodigde inlichtingen in het kader van dit experiment, onverminderd artikel 16, derde lid.
6. Onze Minister publiceert op elektronische wijze een actueel overzicht van welke houders van kindercentra en bevoegde gezagen, en daaronder ressorterende kindercentra en scholen, deelnemen aan het experiment.
7. Onze Minister deelt het overzicht als bedoeld in het zesde lid, met de directeuren publieke gezondheid van de GGD, de Inspectie van het onderwijs, de Dienst Toeslagen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, en het college van burgemeester en wethouders met in de gemeente gezetelde deelnemende houders van kindercentra en bevoegde gezagen, en stelt aan de toezichthouders het plan van aanpak en de samenwerkingsovereenkomst ter beschikking.

Artikel 14. Duur van het experiment

1. Het experiment duurt van 1 augustus 2027 tot en met 31 juli 2031.
2. Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zenden, na overleg met Onze Minister van Financiën en Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, uiterlijk zes maanden voor het einde van de werkingsduur als bedoeld in het eerste lid aan de beide Kamers der Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de gevolgen van het experiment in de praktijk, evenals een standpunt over de voortzetting van deze algemene maatregel van bestuur, anders dan een voortzetting als experiment.
3. Indien Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, beslist het experiment om te zetten in een structurele wettelijke regeling, doet hij daarvan mededeling aan de deelnemers van het experiment.
4. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum informeren de ouders van de kinderen in de peuter-kleutergroep na het moment van verzending van het verslag over de doeltreffendheid en de gevolgen van het experiment als bedoeld in het tweede lid en uiterlijk vijf maanden voor het einde van het experiment over de afloop van het experiment.
5. Indien Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, voornemens is een structurele wettelijke regeling te treffen, wordt het experiment na afloop van de looptijd, bedoeld in het eerste lid, voortgezet totdat de structurele regeling in werking is getreden, met dien verstande dat deze voortzetting ten hoogste twee jaar bedraagt.
6. Indien Onze Minister, in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid beslist het experiment niet om te zetten in een structurele wettelijke regeling, doet hij, onverminderd artikel 180, vijfde lid, van de Wet op het primair onderwijs en artikel 1.88, eerste lid, van de Wet kinderopvang, daarvan mededeling in de Staatscourant en aan de deelnemers van het experiment. Met ingang van de dag van mededeling in de Staatscourant laten zij geen nieuwe kinderen tot de peuter-kleutergroep toe.

Artikel 15. Monitoring en evaluatie

1. Onze Minister monitort de peuter-kleutergroepen voor in ieder geval de duur van 1 augustus 2027 tot en met 31 juli 2031.
2. Onze Minister onderzoekt de doeltreffendheid en de gevolgen van het experiment in de praktijk, in het bijzonder voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen, en in de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit en toegankelijkheid van onderwijs en kinderopvang ten aanzien van deze groepen.
3. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum nemen deel aan de bijeenkomsten in het kader van het experiment, georganiseerd door Onze Minister.

4. Onze Minister kan de resultaten van de monitoring van het experiment in het belang van informatie-uitwisseling tussen en lering door peuter-kleutergroepen delen met deelnemende bevoegde gezagen en houders van kindercentra, evenals directeuren publieke gezondheid van de GGD, de Inspectie van het onderwijs en colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten. De resultaten bevatten geen gegevens die direct of indirect tot natuurlijke personen herleidbaar zijn.

Artikel 16. Verwerking van persoonsgegevens

1. Ten behoeve van de organisatie van de peuter-kleutergroepen en het monitoren van het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen in de peuter-kleutergroep kunnen bevoegde gezagen en houders van kindercentra persoonsgegevens verwerken en aan elkaar persoonsgegevens verstrekken, waarbij de volgende categorieën persoonsgegevens kunnen worden verwerkt indien dat noodzakelijk is:

a. persoonsgegevens over de gezondheid of persoonsgegevens waaruit religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen als bedoeld in artikel 9 van de Algemene verordening gegevensbescherming; en

b. persoonsgegevens met betrekking tot schoolpersoneel van strafrechtelijke aard als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming.

2. Voor zover noodzakelijk kunnen voor de monitoring en evaluatie van het experiment persoonsgegevens verwerkt worden, waaronder persoonsgegevens over de gezondheid als bedoeld in artikel 9 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

3. Voor zover noodzakelijk kunnen de directeuren publieke gezondheid van de GGD en de Inspectie van het onderwijs ten behoeve van het toezicht op de peuter-kleutergroepen persoonsgegevens verwerken en aan elkaar persoonsgegevens verstrekken, waaronder persoonsgegevens over de gezondheid als bedoeld in artikel 9 van de Algemene verordening gegevensbescherming.

4. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de verwerking van persoonsgegevens. Daarbij wordt in ieder geval geregeld onder welke voorwaarden de in artikel 9, tweede lid, onder a, genoemde categorieën persoonsgegevens kunnen worden verwerkt.

Artikel 17. Beëindiging deelname experiment

1. Onze Minister kan een besluit tot toelating tot deelname van een peuter-kleutergroep aan het experiment intrekken, indien:

a. het bevoegd gezag de verplichtingen bedoeld in de artikelen 3, 8, eerste, tweede en zevende lid, en 9, eerste en tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs niet naleeft;

b. de houder van een kindercentrum de verplichtingen bedoeld in de artikelen 1.47, eerste lid, en 1.49 tot en met 1.59, van de Wet kinderopvang niet naleeft; of

c. het bevoegd gezag of de houder van een kindercentrum de voorschriften, gesteld bij of krachtens dit besluit, niet naleven.

2. Onze Minister kan een besluit tot toelating tot deelname van een peuter-kleutergroep aan het experiment intrekken indien gedurende de looptijd van deelname aan het experiment in een inspectierapport als bedoeld in artikel 20 van de Wet op het onderwijstoezicht, wordt vastgesteld dat de kwaliteit van het onderwijs op de deelnemende school onvoldoende of zeer zwak is als bedoeld in artikel 10a, eerste of vierde lid, van de Wet op het primair onderwijs.

3. Intrekking als bedoeld in het eerste lid vindt plaats in overeenstemming met Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Daarbij kan Onze Minister de directeuren publieke gezondheid van de GGD en de Inspectie van het onderwijs raadplegen en zal hij beide toezichthouders informeren.
4. Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum doen onverwijld schriftelijk melding aan Onze Minister indien zij besluiten hun deelname aan het experiment te beëindigen. Onze Minister kan het besluit tot toelating tot deelname van de peuter-kleutergroep aan het experiment intrekken.

Artikel 18. Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027 en vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 19. Citeertitel
Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Minister van Werk en Participatie,

Nota van toelichting

Inhoudsopgave

I. Algemeen 3
1 Inleiding 3
1.1 Leeswijzer 3
2 Hoofdlijnen van het voorstel 4
2.1 Aanleiding 4
2.2 Probleembeschrijving 5
2.2.1 Peuter-kleutergroepen: kansen voor kinderen 5
2.2.2 Peuter-kleutergroepen: kansen voor ouders en professionals 6
2.2.3 Peuter-kleutergroepen: uitdagingen en mogelijke nadelen 7
2.2.4 De tijdelijke mogelijkheid biedt de kans om de gevolgen te onderzoeken 7
2.3 Knelpunten in de huidige wet- en regelgeving 7
2.3.1 Split system 8
2.3.2 Waarom de mogelijkheid van activiteiten niet volstaat 8
2.4 Regelruimte voor peuter-kleutergroepen 9
2.5 Doel van het experimenteerbesluit 10
2.6 Vormgeving experimenteerbesluit 11
2.6.1 Uitgangspunten van dit experimenteerbesluit 11
2.6.2 Doelgroep; twee vormen peuter-kleutergroepen met eigen set voorwaarden 14
2.7 Voorwaarden deelname (artikel 3) 15
2.7.1 Verklaren mee te werken aan het onderzoek 16
2.7.2 Basiskwaliteit moet op orde zijn 16
2.7.3 Gezamenlijke deelname met een gezamenlijk plan 16
2.7.4 Betrokkenheid ouders 17
2.8 Inhoudelijke eisen aan de peuter-kleutergroep (artikelen 3, 4 en 5) 18
2.8.1 Kinderen volgen een gezamenlijk pedagogisch-didactisch aanbod 18
2.8.2 Per peuter-kleutergroep keuze uit vorm 1 of vorm 2 19
2.8.3 Plan van aanpak (artikel 3, derde lid) 20
2.8.4 Voorwaarden groepsgrootte, leeftijd en samenstelling van de peuter-kleutergroep 23
2.8.5 Begeleiding op de peuter-kleutergroep 26
2.8.6 Eisen aan ruimtes 30
3 Verhouding tot nationale regelgeving 31
3.1 Verhouding tot onderwijswet- en regelgeving 31
3.2 Verhouding tot nationale regelgeving in het kader van kinderopvang 33
3.2.1 Verhouding tot de Wko 33
3.2.2 Verhouding tot het Besluit kwaliteit kinderopvang 34
4 Uitvoering experimenteerbesluit 35
4.1 Proces van aanwijzing van deelnemende kindercentra en scholen 35
4.2 Duur van het experiment 36
4.3 Toezicht gedurende de looptijd van het experiment 36
4.3.1 Toezicht op het experiment door GGD 38
4.3.2 Toezicht op het experiment door Inspectie van het onderwijs 39
4.3.3 Gezamenlijke rol beide toezichthouders 40
4.3.4 Consequenties niet nakomen verplichtingen besluit of voorwaarden beschikkingen 41
4.4 Monitoring en evaluatie 42
4.5 Verwerking persoonsgegevens 42
4.5.1 Scholen en kinderopvangcentra 42
4.5.2 Monitoring en evaluatie 44
4.5.3 Toezichthouders 45
4.5.4 Ministeriële regeling 45
4.6 Einde en beëindiging experiment 46
5 Regeldruk en financiële gevolgen 46
5.1 Regeldruk 46
5.2 Financiële gevolgen deelname experiment 49
6 Geen gevolgen voor Caribisch Nederland 49

7 Uitvoeringstoetsen 49
8 Uitkomsten internetconsultatie 51
9 Resultaten voorhangprocedure 52
II Artikelsgewijs 53

I. Algemeen

1 Inleiding

Dit besluit voorziet in de mogelijkheid voor een geselecteerde groep bevoegde gezagen en houders van kindercentra, om in ieder geval gedurende vier jaar gezamenlijk een peuter- kleutergroep aan te bieden. Aanleiding hiervoor is de roep vanuit gemeenten, scholen en kinderopvangorganisaties. Zij willen dat het mogelijk wordt om peuters en kleuters in één groep een gezamenlijk aanbod te geven. Dit maakt een nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken mogelijk, die volgens hen veel kansen biedt. Huidige initiatieven lopen hierbij tegen knelpunten aan in de huidige regelgeving. Voordat structurele regelgeving getroffen kan worden, is onderzoek nodig naar deze peuter-kleutergroepen in de praktijk. Bijvoorbeeld naar de gevolgen van deze groepen voor kinderen, hun ouders en betrokken medewerkers.

Bij brief van 26 april 2023[1] is de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs om samen een onderzoek te starten naar de effecten van het samenvoegen van peuters en kleuters in zogenaamde peuter-kleutergroepen. Het onderzoek dient om na de onderzoeksperiode een besluit te kunnen nemen over de vraag of peuter-kleutergroepen structureel mogelijk moeten worden gemaakt door middel van wijziging van de wet- en regelgeving. Deze besluitvorming vindt plaats op basis van de uitkomsten van het onderzoek en inzichten uit het toezicht.

De brief kondigt aan dat dit onderzoek zal worden uitgevoerd op basis van een tijdelijk besluit. Dit tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen creëert deze mogelijkheid. Hierin is geregeld dat, bij wijze van experiment, deelnemers tijdelijk mogen afwijken van een aantal bepalingen van het Besluit kwaliteit kinderopvang, het Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang (hierna: Besluit registers), de Wet op het primair onderwijs (hierna: Wpo) en het Besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie. Om in aanmerking te komen, dienen het bevoegd gezag van een school en de houder van een geregistreerd kindercentrum gezamenlijk een aanvraag in bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Deze toelichting wordt gegeven mede namens de Minister van Werk en Participatie vanwege diens verantwoordelijkheid voor de kinderopvang.[2]

1.1 Leeswijzer

Deze toelichting beschrijft in hoofdstuk 2 de hoofdlijnen van het besluit. Dit hoofdstuk begint met de aanleiding van dit besluit en een probleemanalyse. De kansen en uitdagingen die gepaard gaan met het combineren van peuters en kleuters komen aan bod, evenals de knelpunten bij de huidige wet- en -regelgeving. Daarna legt de toelichting uit waarom dit tijdelijk besluit nodig is om hier onderzoek naar te kunnen doen. Paragrafen 2.1 tot en met 2.3 geven zodoende achtergrondinformatie en een beschrijving van bestaande praktijkvoorbeelden.

De rest van het hoofdstuk gaat in op het doel van het tijdelijk besluit, de vormgeving en de voorwaarden. Paragrafen 2.4 en 2.5 beschrijven het doel van dit tijdelijk besluit. Paragraaf 2.6 beschrijft hoe de inhoudelijke kaders waarbinnen peuter-kleutergroepen aangeboden mogen worden tot stand zijn gekomen. Informatie vanuit praktijk en wetenschap vormen hiervoor een belangrijke bron. Dit besluit zoekt daarbij een balans tussen ruimte (en variatie) enerzijds en waarborgen voor de kwaliteit anderzijds. In paragraaf 2.7 staat waar deelnemers aan moeten voldoen, om in aanmerking te

[1] Kamerstukken II 2022/23, 31 322, nr. 489.
[2] Zie artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 23 februari 2026, *Stcrt.* 2026, 8178 en het besluit van de ministerraad tot vaststelling van de portefeuilleverdeling van het kabinet-Jetten (raadpleegbaar via https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2026/02/23/portefeuilleverdeling-kabinet-jetten).

komen om geselecteerd te worden. Paragraaf 2.8 beschrijft vervolgens de inhoudelijke kaders (waarborgen, voorwaarden).

Hoofdstuk 3 gaat in op de verhouding tot nationale regelgeving. Dat beantwoordt de vraag hoe het besluit past binnen geldende wettelijke systemen en van welke bepalingen moet worden afgeweken. Dit tijdelijk besluit staat niet op zichzelf en moet altijd in relatie tot Wet kinderopvang en de Wet op het primair onderwijs (en onderliggende besluiten en regelingen) worden bezien.

Hoofdstuk 4 bevat informatie over de uitvoering van dit besluit, onder meer de selectie van aan het experiment deelnemende peuter-kleutergroepen, de looptijd en het toezicht. Ook gaat dit hoofdstuk in op de verwerking van persoonsgegevens, die (indirect) voortvloeien uit de uitvoering van dit besluit.

Hoofdstuk 5 beschrijft vervolgens de financiële gevolgen. In hoofdstuk 6 worden de resultaten beschreven van de uitvoeringstoetsen en in hoofdstuk 7 de resultaten van de internetconsultatie. Hoofdstuk 8 beschrijft tenslotte de resultaten van de voorhangprocedure bij beide Kamers der Staten-Generaal.

2 Hoofdlijnen van het voorstel

Dit hoofdstuk begint met de aanleiding van het besluit, de probleemanalyse en instrumentkeuze. Vervolgens licht het de inhoudelijke en praktische voorwaarden in dit besluit toe.

2.1 Aanleiding

Aanleiding vormt een roep vanuit de praktijk om ruimte in de wet- en regelgeving te bieden voor peuter-kleutergroepen, vanuit de veronderstelling dat dit aan kan sluiten bij de (ontwikkel)behoeften van jonge kinderen. Hieronder wordt dit verzoek vanuit de praktijk toegelicht.

Kinderopvangorganisaties en scholen werken steeds meer en vaker samen. De manieren waarop er wordt samengewerkt lopen sterk uiteen.[3] Deze variëren van het maken van praktische afspraken (rond bijvoorbeeld het gebruik van ruimtes) tot een meer integrale aanpak rondom het kind. Integrale kindcentra (IKC) zijn hier een bekend voorbeeld van.

Tegen deze achtergrond zijn er ook initiatieven ontstaan om peuters en kleuters samen te laten optrekken. Dit kan incidenteel zijn, bijvoorbeeld tijdens een gezamenlijke activiteit of viering. Maar er bestaan ook initiatieven waarin peuters en kleuters elkaar structureel treffen in een gezamenlijke groep, waaronder de eerdergenoemde peuter-kleutergroepen. Dit zijn groepen waar peuters (2- tot 4-jarigen) vanuit de kinderopvang en kleuters (kinderen in groep 1 en 2 van het primair onderwijs, ofwel 4- tot en met 6-jarigen, en bij hoge uitzondering ook 7-jarigen) vanuit school, gezamenlijk een programma of aanbod volgen. De kinderen in de peuter-kleutergroep worden dan vaak begeleid door een leraar (of onderwijsassistent) vanuit de school en een beroepskracht (pedagogisch medewerker) vanuit de kinderopvang.[4]

De realisatie van zo'n peuter-kleutergroep is niet eenvoudig. Kinderopvang en onderwijs werken immers van oudsher in verschillende systemen met verschillen qua

[3] AEF, mei 2025. Samen werken aan een stevige basis. Eindrapport onderzoek naar samenwerkingen tussen kinderopvang en onderwijs.

[4] IJsbrand Jepma & Karin Vander Heyden, februari 2022. *Verbeteren start in het basisonderwijs. Een wetenschappelijk kader.* Utrecht: Sardes en: Ruben Fukkink, Pauline Slot, e.a., mei 2023. *De peuter-kleuter-groep: Peuters, kleuters, leerkrachten en pedagogisch medewerkers in beeld.* Universiteit Utrecht & Universiteit Amsterdam;

wet- en regelgeving, organisatiebelangen, uitgangspunten, financieringsstromen en werk- en openingstijden. Het combineren van beide systemen levert vaak strijd op met bepalingen van het Besluit kwaliteit kinderopvang en de Wpo (en eventueel het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie). Dit geldt ook voor het combineren van peuters en kleuters in één groep met een gezamenlijk aanbod. Paragraaf 2.3 gaat in op de knelpunten in de bestaande wet- en regelgeving.

Vanuit scholen en kinderopvangorganisaties klinkt de roep om deze nieuwe manier van werken wettelijk mogelijk te maken. Hierbij geven zij bijvoorbeeld aan dat de peuter-kleutergroep beter kan aansluiten op de ontwikkelingsbehoeften van (bepaalde) kinderen en meer maatwerk mogelijk maakt. Ook kan het de overgang van kinderdagopvang naar het onderwijs soepeler maken.
Betrokkenen streven vaak naar afstemming en continuïteit voor kinderen, op zowel pedagogisch als didactisch vlak. Om deze redenen is dit experimenteerbesluit van belang.

Inzichten over de effecten van peuter-kleutergroepen op kinderen zijn echter nog weinig beschikbaar.[5] Dat betekent dat er uit onderzoek nog weinig bekend is over wat werkt, voor wie en waarom. Er is weinig Nederlands onderzoek beschikbaar. En internationaal onderzoek is vaak moeilijk te generaliseren. Dit komt omdat kinderopvang- en schoolstelsels sterk variëren tussen landen. Denk hierbij aan verschillen in regelgeving, de leeftijd waarop kinderen leerplichtig worden en waarop ze starten in het primair onderwijs. Dat betekent dat we van internationale onderzoeken maar beperkt iets kunnen leren over Nederlandse peuter-kleutergroepen.

Deze inzichten uit onderzoek zijn nodig om een besluit te kunnen nemen over het structureel mogelijk maken van peuter-kleutergroepen. Daarom hebben de ministers van OCW en SZW besloten om bij wijze van experiment af te wijken van bestaande regelgeving. Dit maakt peuter- kleutergroepen tijdelijk mogelijk voor een afgebakende groep peuter-kleutergroepen. De ministers zetten onderzoek uit naar de gevolgen van peuter-kleutergroepen in Nederland. Dat onderzoek biedt ook inzicht in de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit van deze groepen.
Paragrafen 2.2.4 en 4.4 gaan hierop in. Op basis van de uitkomsten besluit de regeringof peuter- kleutergroepen structureel wettelijk mogelijk worden.

2.2 Probleembeschrijving

Het samenbrengen van kinderen van verschillende leeftijden is niet nieuw. Het gebeurt al langer in het onderwijs, bijvoorbeeld binnen Jenaplan en Montessorionderwijs. Ook in de kinderopvang is het combineren van verschillende leeftijden niet ongewoon. Naast horizontale groepen (zoals een baby- of een peutergroep) zijn er in Nederland ook veel verticale groepen, waar kinderen tussen de 0 en 4 jaar samen een groep vormen.

Het combineren van peuters en kleuters in één groep is wel een redelijk nieuwe ontwikkeling, waarbij kinderopvang en onderwijs samenwerken. In deze paragraaf lichten we toe welke kansen en voordelen peuter-kleutergroepen bieden, maar ook wat uitdagingen en mogelijke nadelen zijn. Het onderzoek dient om aan te tonen of de verwachte kansen en voordelen inderdaad optreden en zo ja, onder welke voorwaarden. En welke waarborgen nodig zijn om bepaalde risico's of nadelen te voorkomen.

2.2.1 Peuter-kleutergroepen: kansen voor kinderen

Het idee achter veel initiatieven is dat een peuter-kleutergroep de ontwikkeling en het

[5] Ruben Fukkink, Pauline Slot, e.a., mei 2023. *De peuter-kleuter-groep: Peuters, kleuters, leerkrachten en pedagogisch medewerkers in beeld.* Universiteit Utrecht & Universiteit Amsterdam.

welbevinden van kinderen ten goede komt, op zowel sociaal-emotioneel als cognitief vlak. Jongere kinderen leren op een meer holistische manier waarbij een integratie plaatsvindt van verschillende ontwikkelingsdomeinen. De nadruk ligt op speelse activiteiten, sociale interactie en het ontwikkelen van een basis in taal en executieve functies. Hiermee worden de bouwstenen gelegd die nodig zijn om de overgang naar het formele leren te kunnen maken.[6]

De meeste kinderen stappen zonder al te grote problemen over naar het basisonderwijs. Maar er is ook een groep kinderen voor wie de overstap naar de basisschool niet soepel verloopt. Dan gaat het bijvoorbeeld om kinderen die geen voorschoolse voorziening hebben bezocht, of kinderen met een risico op onderwijsachterstand. Het kan ook gaan om kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte of juist kinderen die een ontwikkelingsvoorsprong hebben.[7] Voor deze doelgroepen worden peuter-kleutergroepen gestart, omdat dit hun ontwikkeling en welbevinden ten goede komt.

Daarbij spelen enkele veronderstellingen een rol.[8] Ten eerste is de veronderstelling dat een peuter-kleutergroep goed aansluit op de ontwikkelingsbehoeften van deze kinderen. Een peuter- kleutergroep kan ruimte bieden voor een aanpak op maat, die beter is afgestemd op de ontwikkelbehoeften van een specifieke groep kinderen. De peuter-kleutergroep kan voor oudere peuters bijvoorbeeld meer uitdaging bieden dan opvang in een reguliere dagopvang- of peutergroep. Deze oudere peuters kunnen spelenderwijs wennen aan een andere werkwijze en een wat grotere groepssamenstelling dan in de kinderopvang. Peuters die hieraan toe zijn, kunnen zich al eerder bezighouden met activiteiten die normaliter voor de kleuters bedoeld waren.

Ten tweede wordt verondersteld dat de mengvorm van een peuter-kleutergroep de overgang voor kinderen tussen de kinderdagopvang en het primair onderwijs kan verzachten. Voor sommige kinderen is die overgang nu groot.[9] Ze gaan van een relatief kleine en overzichtelijke groep in de kinderopvang naar een grotere kleuterklas met een andere aanpak. Een peuter-kleutergroep bevindt zich op het snijvlak van de peutergroep en de kleutergroep en beoogt daarmee een soepele overgang voor kinderen. De jongere kleuters, voor wie de overstap naar een reguliere groep 1 soms groot kan zijn, kunnen in de peuter-kleutergroep nog even terugvallen op de veiligheid en structuur van een kleinere groep en worden zo niet overvraagd. Een nauwe samenwerking tussen beroepskrachten en leraren op de peuter-kleutergroepen kan zorgen voor continuïteit op pedagogisch-didactisch vlak. En vergemakkelijkt een doorgaande leer- en ontwikkellijn. Ook gaat waardevolle informatie over kinderen minder snel verloren.[10]

2.2.2 Peuter-kleutergroepen: kansen voor ouders en professionals

Naast de toegevoegde waarde voor kinderen, kan een peuter-kleutergroep mogelijk ook van toegevoegde waarde zijn voor ouders en professionals. Beroepskracht en leraar kunnen bijvoorbeeld een duurzamere relatie met ouders opbouwen (partnerschap), omdat er mogelijk makkelijker afstemming kan plaatsvinden tussen pedagogisch medewerker(s), leraar en ouder. Bovendien kan een peuter-kleutergroep mogelijk bijdragen aan een warme overdracht. Daarnaast kunnen professionals in de

---

[6] Het Landelijk Expertisecentrum Jonge Kind (LEJK) en het Landelijk Expertisecentrum PO-VO (LEPOVO), november 2024. *Notitie Differentiatie Pabo*: https://open.overheid.nl/documenten/dpc-d9ebb893df5bb811320cd02b760aac79b470ae51/pdf

[7] IJsbrand Jepma & Karin Vander Heyden, februari 2022. *Verbeteren start in het basisonderwijs. Een wetenschappelijk kader.* Utrecht: Sardes.

[8] Ruben Fukkink, Pauline Slot, e.a., mei 2023. *De peuter-kleuter-groep: Peuters, kleuters, leerkrachten en pedagogisch medewerkers in beeld.* Universiteit Utrecht & Universiteit Amsterdam.

[9] IJsbrand Jepma & Karin Vander Heyden, februari 2022. *Verbeteren start in het basisonderwijs. Een wetenschappelijk kader.* Utrecht: Sardes.

[10] Marleen Hilhorst & Eva van de Sande, maart 2021. *Spelen en leren in een peuter-kleutergroep. Succesfactoren voor de kindontwikkeling.* Edux.

kinderopvang en in het onderwijs van elkaar leren, elkaar versterken en ondersteunen, juist doordat zij verschillende opleidingsachtergronden hebben. Door deze interprofessionele samenwerking is er aandacht voor zowel de pedagogische als didactische kwaliteit op de groep. Deze interprofessionele samenwerking zou ervoor kunnen zorgen dat er goed kan worden nagegaan op welk ontwikkelingsniveau een kind zich bevindt en biedt kansen om vroegtijdig extra ondersteuningsbehoeften bij kinderen te signaleren.

Bij het starten van een peuter-kleutergroep kunnen ook meer pragmatische redenen een rol spelen. Zo kan in krimpregio's het aanbieden van een peuter-kleutergroep een manier zijn om het aanbod in stand te houden.

2.2.3 Peuter-kleutergroepen: uitdagingen en mogelijke nadelen

Het geven van een gezamenlijk aanbod aan peuters en kleuters in één groep is een redelijk nieuwe ontwikkeling en kent ook uitdagingen of mogelijke nadelen. Critici wijzen bijvoorbeeld op het risico van 'verschoolsing' van de kinderopvang. Zij zijn bang voor een te groot accent op cognitief leren met minder ruimte om vrij te spelen of spelend te leren. Critici roepen daarom op om voorzichtig te zijn met een te gestructureerde, academische aanpak die centraal staat in veel methoden voor voor- en vroegschoolse educatie en om goed te kijken naar de pedagogische invulling.[11]

Ook bestaan er soms zorgen over het leeftijdsverschil in een peuter-kleutergroep en de emotionele veiligheid, omdat de basisbehoeften van bijvoorbeeld drie- en vijfjarigen verschillen. Oudere kleuters zullen rekening moeten houden met de jongere peuters. En het is de vraag of het aanbod voor de kleuters voldoende uitdagend kan zijn, gezien de aanwezigheid van peuters. Dit vraagt veel van de begeleiding door en deskundigheid van professionals op zo'n groep. Een ander aandachtspunt betreft het goed verdelen van de verantwoordelijkheden over en weer en het belang van een gelijkwaardige interprofessionele samenwerking tussen beroepskrachten en leraren. De zorg die wordt geuit is dat deze gelijkwaardigheid in het geding kan komen, als er geen goede afspraken zijn over een gelijkwaardige rol- en taakverdeling tussen leraar en beroepskracht.

2.2.4 De tijdelijke mogelijkheid biedt de kans om de gevolgen te onderzoeken

Zoals hierboven omschreven lijken peuter-kleutergroepen kansen te bieden, maar zijn er ook uitdagingen. Zicht hierop vraagt om breder onderzoek naar peuter-kleutergroepen. Een belangrijke vraag in het onderzoek is of de verwachte kansen voor kinderen, ouders en professionals inderdaad optreden en zo ja, onder welke voorwaarden. Bij die voorwaarden gaat het bijvoorbeeld om zaken als de groepsgrootte, de samenstelling van de groep naar leeftijd, het programma of het pedagogisch (-didactisch) aanbod, de vraag welke professionals op de groep worden ingezet en de manier waarop kinderen worden begeleid in hun ontwikkeling. Op deze manier geeft het onderzoek meer inzicht in de randvoorwaarden waarbinnen het combineren van peuters en kleuters in één groep waardevol en verantwoord is (zie ook paragraaf 4.4).

2.3 Knelpunten in de huidige wet- en regelgeving

Deze paragraaf beschrijft op welke punten de wet- en regelgeving voor kinderopvang en onderwijs verschillen en tot welke knelpunten die verschillen leiden. Om deze knelpunten weg te nemen, is een wijziging van wet- en regelgeving nodig. Het onderzoek vormt de input voor besluitvorming hierover. Tegelijkertijd kan het

[11] Zie bijv. Goorhuis-Brouwer, S. (2014*). Spelenderwijs. Ontwikkeling en opvoeding van het jonge kind*. SWP. En: Hamerslag, R., Oostdam, R. & Tavecchio, L. (2018). *Inside school readiness: the role of socioemotional and behavioral factors in relation to school, teachers, peers and academic outcome in kindergarten and first grade. European Early Childhood Education Research Journal,* 26(1), 80- 96.

onderzoek naar peuter-kleutergroepen pas uitgevoerd worden, als in de wet- en regelgeving tijdelijk ruimte komt om deze groepen aan te bieden. Daarom creëert dit besluit tijdelijk deze mogelijkheid.

2.3.1 Split system

Nederland kent een zogenaamd 'split system', waarbij onderwijs en kinderopvang twee afzonderlijke stelsels vormen. Deze stelsels zijn historisch zo ontstaan. Daardoor verschillen ze op fundamentele punten van elkaar. Onderwijs is een publieke voorziening en kinderopvang een private voorziening met ieder hun eigen financieringsstelsel. Beide stelsels hebben dan ook aparte wet- en regelgeving, governance structuren, cao's en beroepsopleidingen. Voor onderwijs geldt bovendien ook een leerplicht.

Dit verschil in wetgeving staat peuter-kleutergroepen op dit moment in de weg. Dit kwam ook naar voren uit informatie van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: IvhO) over bestaande peuter- kleutergroepen. Het gaat dan onder andere om de volgende verschillen: de leeftijden van de kinderen in beide systemen, de groepsgrootte, het aantal begeleiders op een groep kinderen, de eisen aan binnen- en buitenruimtes, de pedagogische doelen van de kinderopvang versus de kerndoelen van het onderwijs, de kwalificatie-eisen van het personeel, verschillende VOG's en screening, de financiering (publiek versus privaat) en het toezicht. De veiligheids- en gezondheidseisen zijn ook anders, evenals het ouderrecht.

Concrete knelpunten zijn bijvoorbeeld dat binnen de kinderopvang als uitgangspunt geldt dat dagopvang wordt georganiseerd in een stamgroep (artikel 9, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang). Kinderen in de basisschoolleeftijd kunnen daarvan geen deel uitmaken. Bovendien geldt bij het mengen van een peutergroep (met één of meerdere beroepskrachten) en een kleuterklas (met één leraar) dat meestal niet wordt voldaan aan de beroepskracht-kindratio (BKR) die geldt voor de kinderopvang (artikel 7 Besluit kwaliteit kinderopvang). Daarnaast gelden voor de kinderopvang strengere eisen aan de binnen- en buitenruimte dan voor het onderwijs (artikel 10 van het Besluit kwaliteit kinderopvang). Daarnaast mogen kinderen pas vanaf 4 jaar tot een school worden toegelaten (artikel 39, eerste lid, Wpo), afgezien van de optie van 5 'wendagen' vanaf 3 jaar en 10 maanden (artikel 39, derde lid, Wpo).

Om peuter-kleutergroepen te kunnen onderzoeken, is daarom een (tijdelijke) juridische basis nodig in een algemene maatregel van bestuur.

2.3.2 Waarom de mogelijkheid van activiteiten niet volstaat

Het Besluit kwaliteit kinderopvang biedt nu al mogelijkheden om – in het kader van activiteiten – af te wijken van de maximale groepsgrootte van de peuters, de stamgroep en de stamgroepruimte. De peuters mogen als bepaalde activiteiten plaatsvinden hun stamgroep of stamgroepruimte verlaten. Dan dient in het pedagogisch beleidsplan een concrete beschrijving opgenomen te worden van de aard en de organisatie van deze activiteiten (artikel 3, derde lid, onderdeel b, en artikel 9, zevende lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang). De aard of hoeveelheid aan activiteiten mag echter niet op gespannen voet komen te staan met de hoofdregels en uitgangspunten van het besluit. Die hoofdregels hebben immers tot doel ervoor te zorgen dat de opvang in een kindercentrum voor kinderen duidelijk, voorspelbaar en vertrouwd is.[12]

De voorwaarden bij deze activiteitenmogelijkheid sluiten weliswaar niet expliciet uit dat peuters en kleuters elkaar kunnen treffen tijdens activiteiten met een specifiek

[12] Zie de Nota van Toelichting bij het Besluit van 23 augustus 2017 tot het stellen van eisen aan de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk (Staatsblad 2017, 323).

doel, maar toch is de activiteitenmogelijkheid niet bedoeld voor het substantieel en structureel mengen van peuters en kleuters in één groep. Dit heeft te maken met een drietal aspecten.

Ten eerste heeft dit te maken met de *aard en tijdsduur van de activiteiten*. De voorwaarden bij activiteiten sluiten niet uit dat activiteiten bij herhaling of regelmatig plaatsvinden. Echter, in de gevallen waarin peuters en kleuters structureel en voor een substantieel deel van de tijd samen in één groep zitten en een gezamenlijk aanbod of programma volgen, lijkt er geen sprake meer te zijn van een 'activiteit' zoals genoemd in het Besluit kwaliteit kinderopvang. Het gaat in die gevallen vaak niet meer om een specifiek spel-, leer- en bezigheidsmoment, maar om een praktische werkwijze of het mengen als onderdeel van het dagritme van de kinderen.

Een tweede aspect betreft de *reikwijdte van activiteiten*. Zoals hierboven uitgelegd mogen activiteiten niet op gespannen voet komen te staan met de hoofdregels. Als hoofdregel kan ook worden genoemd dat een stamgroep normaliter uitsluitend bestaat uit kinderen in de dagopvang (0 tot 4 jaar). In het geval van peuter-kleutergroepen wordt niet aan deze hoofdregel voldaan. Er worden immers kinderen uit de dagopvang gemengd met schoolgaande kinderen, tijdens schooltijd (onder schooltijd wordt verstaan: gedurende de lestijd van de deelnemende school). Het gaat dan om kinderen in een andere leeftijdscategorie, binnen een schoolsysteem, dat eigen doelen en andere regelgeving kent. Daar is in het Besluit kwaliteit kinderopvang niet in voorzien (zoals bijvoorbeeld wel het geval is voor gecombineerde dagopvang-bso-groepen). Er worden als het ware twee verschillende systemen gemengd wat zorgt voor een discrepantie met de uitgangspunten van de Wet kinderopvang (hierna: Wko) en het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Tot slot knellen in sommige gevallen waarin peuters en kleuters in één groep worden gemengd de *BKR-eisen voor peuters*. In artikel 7, derde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang is immers geregeld dat als kinderen in het kader van een activiteit hun stamgroep verlaten, dit niet mag leiden tot een verlaging van het totaal aantal minimaal in te zetten beroepskrachten ten opzichte van de situatie direct voorafgaand aan de activiteit. Met name bij grote gemengde peuter- kleutergroepen bestaat soms echter de wens om uit te gaan van een andere verhouding tussen het totaal aantal kinderen en hun begeleiders (vaak één beroepskracht en één leraar op meer dan 16 kinderen in totaal). Omdat een leraar in die functie niet meetelt als beroepskracht, strookt de verhouding tussen het totaal aantal kinderen en de begeleiding, vanuit peuters bezien, niet meer met het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Uit deze combinatie van argumenten blijkt dat het Besluit kwaliteit kinderopvang onvoldoende grondslag biedt om peuter-kleutergroepen mogelijk te maken. Om die reden is het nodig om alternatieve bepalingen in dit experimenteerbesluit op te nemen.

2.4 Regelruimte voor peuter-kleutergroepen

Dit besluit creëert een tijdelijke grondslag om af te wijken van een aantal wettelijke bepalingen binnen het Besluit kwaliteit kinderopvang, het Besluit registers, de Wpo en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Dit geldt voor maximaal 200 peuter- kleutergroepen, die na een aanvraagronde worden geselecteerd. Deze groepen moeten voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in dit besluit en aan de bepalingen uit het Besluit kwaliteit kinderopvang, de Wpo en (eventueel) het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie waarvan niet mag worden afgeweken. Binnen die kaders kunnen zij hun peuter-kleutergroep inrichten.

Een peuter-kleutergroep is in het onderhavig besluit gedefinieerd als een groep bestaande uit peuters en kleuters die in samenwerking wordt verzorgd door het bevoegd gezag van een school en de houder van een geregistreerd kindercentrum. Een

peuter is daarbij een kind vanaf de leeftijd van 2,5 jaar die dagopvang of voorschoolse educatie afneemt. In principe dus tot de leeftijd van 4 jaar, maar ook kinderen met een peuterverlenging vallen onder de definitie 'peuter'. Een kleuter is minstens vier jaar oud, staat als leerling ingeschreven op school en geniet onderwijs. Paragraaf 2.6 en 2.8 gaan nader in op de kenmerken van een peuter-kleutergroep en de eisen die dit besluit daaraan stelt.

De mogelijkheid om tijdelijk deze innovatieve vorm van samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs te regelen, is gelegen in de wettelijke grondslagen in artikel 1.87 van de Wko en artikel 180 van de Wpo. Die bepalingen bieden de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur tijdelijk van wet- en regelgeving af te wijken, ten behoeve van het doen van onderzoek naar dergelijke innovaties.

Artikel 1.87, eerste lid, van de Wko bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur voor een periode van ten hoogste vier jaar ten behoeve van experimenten, die ten doel hebben de totstandkoming van innovatieve kinderopvang mogelijk te maken, vormen van kinderopvang kunnen worden aangewezen. Op grond van die bepaling kunnen ook regels worden gesteld over onder meer de kwaliteit, de duur van de aan te wijzen innovatieve vormen van kinderopvang en het toezicht op de innovatie vormen van kinderopvang. Kinderopvang die onderdeel uitmaakt van de peuter-kleutergroepen wordt in dit besluit aangewezen als een dergelijke innovatieve vorm van kinderopvang. Het betreft immers een mengvorm van kinderopvang en onderwijs die een nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken mogelijk maakt. Waarbij peuters en kleuters samen spelen en leren en een beroepskracht en leraar gezamenlijk de groep begeleiden, op een manier die binnen de huidige wettelijke kaders niet mogelijk is.

Artikel 180 Wpo biedt eveneens de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur af te wijken van enkele bepalingen in de Wpo, met het oog op verbetering van de kwaliteit, toegankelijkheid of doelmatigheid van het primair onderwijs. De hypothese van het experiment is dat verbetering waarneembaar is ten aanzien van deze aspecten, gezien de nieuwe vorm (een peuter-kleutergroep) waarbinnen een nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken wordt aangeboden. Deze nieuwe vorm en manier van werken draagt naar verwachting ook bij aan toegankelijkheid van het primair onderwijs, doordat de instroom van kinderen in het basisonderwijs soepeler zou kunnen verlopen. Dit experimenteerbesluit heeft tot doel de gevolgen van deze nieuwe vorm te kunnen onderzoeken.

2.5 Doel van het experimenteerbesluit

Het experimenteerbesluit neemt voor een afgebakende periode knelpunten weg in de wet- en regelgeving. Hiermee ontstaat ruimte om gedurende enkele jaren peuter-kleutergroepen aan te bieden en die vervolgens te onderzoeken. Daarmee wordt beoogd inzicht te krijgen in de gevolgen van peuter-kleutergroepen, in het bijzonder voor het welbevinden, de betrokkenheid en ontwikkeling van zowel peuters als kleuters. Ook wordt inzicht verkregen in de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit op deze groepen. Zoals in paragraaf 4.4 wordt uitgelegd, dienen al deze inzichten om een besluit te kunnen nemen over het al dan niet structureel mogelijk maken van peuter-kleutergroepen.

Welbevinden gaat over de mate waarin een kind zich fijn en op zijn gemak voelt. Of het kind ontspannen is en geniet in interacties met anderen en met de omgeving. Betrokkenheid verwijst naar de aandacht, concentratie en het enthousiasme dat een kind laat zien tijdens spel, activiteiten of in de omgang met anderen. Welbevinden en betrokkenheid zijn belangrijke indicatoren van proceskwaliteit op een groep. Proceskwaliteit verwijst naar de feitelijke ervaringen die kinderen opdoen in de groep. Onderzoek maakt vaak gebruik van gestandaardiseerde observatie-instrumenten om

deze proceskwaliteit in een groep te meten.[13] Dit maakt het ook mogelijk om te verkennen in hoeverre de kwaliteit op deze groepen verschilt of vergelijkbaar is met de uitkomsten van kwaliteitsmetingen van (afzonderlijke) peutergroepen en het kleuteronderwijs. En onder welke voorwaarden of voor welke groepen kinderen dit wel of niet het geval is.

Tot slot zullen de ervaringen van de betrokkenen waaronder de professionals en ouders meegenomen worden in het onderzoek. Op deze wijze wordt beoogd beter inzicht te krijgen in wat deze nieuwe pedagogisch-didactische vorm van werken betekent voor kinderen, ouders en professionals. Zodoende is een monitoring- en evaluatieonderzoek (zie paragraaf 4.4) gekoppeld aan dit voorstel.

2.6 Vormgeving experimenteerbesluit

Voor het onderzoek naar peuter-kleutergroepen kunnen bevoegde gezagen en houders van geregistreerde kindercentra voor maximaal 200 peuter-kleutergroepen tijdelijk afwijken van enkele bepalingen van het Besluit kwaliteit kinderopvang, het Besluit registers, het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie en de Wpo. Deze groepen worden geselecteerd na een aanvraagprocedure. De doelgroep van het experiment wordt gevormd door (houders van) reeds geregistreerde kindercentra met dagopvang en (bevoegde gezagen van) scholen die in samenwerking een peuter-kleutergroep aanbieden. Het kan daarbij gaan om nieuwe samenwerkingen, maar ook om initiatiefnemers die al peuter- kleutergroepen aanbieden.

Dit experimenteerbesluit voorziet daarin en stelt voor sommige bepalingen alternatieve eisen in de plaats. Aan deze keuzes ligt een aantal uitgangspunten ten grondslag, die hieronder worden samengevat. Deze uitgangspunten zijn bepalend geweest voor de keuzes in de voorwaarden, die genoemd staan in paragrafen 2.7 en 2.8. Na deze uitgangspunten wordt toegelicht wat de doelgroep (qua scholen en kindercentra) is van dit experimenteerbesluit.

2.6.1 Uitgangspunten van dit experimenteerbesluit

1) De huidige wet- en regelgeving voor kinderopvang en primair onderwijs blijft zoveel mogelijk gehandhaafd (een beschouwing vanuit een juridisch perspectief).

Dit experimenteerbesluit is bedoeld om regelruimte te creëren om, als daar behoefte aan bestaat, peuter-kleutergroepen te kunnen aanbieden. Wet- en regelgeving die geen belemmering vormt voor peuter-kleutergroepen blijft van kracht. Het aanbod in de peuter- kleutergroep blijft gelden als onderwijs voor de deelnemende kleuters en als kinderopvang voor de deelnemende peuters. De peuter-kleutergroep bevindt zich daarmee op het snijvlak van kinderopvang en onderwijs en voorziet in een nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken.

Qua regelgeving betekent dit bijvoorbeeld dat leerplichtige kleuters een aanbod dienen te krijgen van een bevoegde leraar en dat dit aanbod in lijn is met de kerndoelen. Ook moeten zij voldoende onderwijstijd krijgen. Voor de kleuters dient de tijd in de peuter-kleutergroep als onderwijstijd te tellen. Ook blijft van kracht dat peuters geen formeel onderwijs kunnen ontvangen. Voor peuters blijft het aanbod in de peuter-kleutergroep namelijk kinderopvang.

[13] Pauline Slot, Bodine Romijn, IJsbrand Jepma, Paulien Muller en Paul Leseman (2021). *Het meten van kwaliteit in de kinderopvang. Gecombineerde metingen 2017-2019.* Universiteit Utrecht en Sardes.

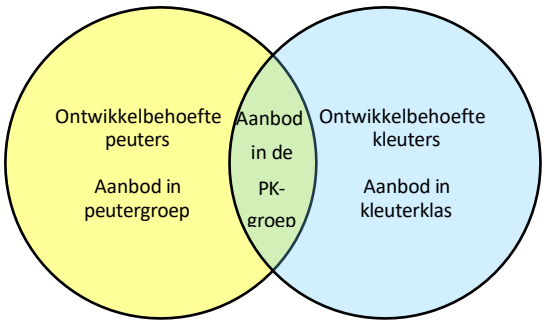

Drie inhoudelijke overwegingen liggen ten grondslag aan dit eerste hoofduitgangspunt. En daarmee ook aan de voorwaarden voor peuter-kleutergroepen zoals gepresenteerd in dit besluit (zie de volgende paragrafen).

1) Ononderbroken ontwikkelproces. Ten eerste willen we waarborgen dat peuters en kleuters een ononderbroken ontwikkelingsproces (doorlopende ontwikkellijn) kunnen doorlopen. Voor leerlingen (kleuters) is dit vastgelegd in artikel 8, eerste lid van de Wpo. Het onderwijs richt zich in elk geval op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling, en op het ontwikkelen van creativiteit, op het verwerven van noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden (artikel 8, tweede lid, van de Wpo).
Voor peuters is de doorlopende ontwikkellijn vastgelegd in artikel 3, tweede lid onderdeel b, Besluit kwaliteit kinderopvang. Dit wordt mogelijk gemaakt door het aanbod zoveel mogelijk af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van het kind en zijn/ haar voortgang. Het borgen van het belang van een ononderbroken ontwikkelproces van peuters en kleuters is cruciaal, want in deze leeftijdsfase leggen kinderen de basis voor diverse vaardigheden zoals taal, motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling en cognitief leren.

2) Gelijkwaardig aanbod. Ten tweede borgen we dat kleuters een gelijkwaardig aanbod krijgen als hun leeftijdsgenootjes in een reguliere kleuterklas. Zodat zij net zo goed voorbereid worden op groep 3. Dit betekent dat deelnemende leerlingen in ieder geval een aanbod krijgen dat voldoet aan de kerndoelen (artikel 9, eerste en tweede lid, van de Wpo). Ook is van belang dat leerlingen in acht jaar tijd voldoende onderwijstijd (7520 uur) krijgen aangeboden (artikel 8, zevende lid van de Wpo). Dat aanbod kunnen zij op een voor hen passende wijze krijgen in de peuter-kleutergroep, het zal vaak ook aanvullend in de reguliere kleutergroep worden aangeboden. Een peuter-kleutergroep hoeft immers niet noodzakelijk gedurende de hele schoolweek open te zijn. Leerlingen (kleuters) kunnen naast hun deelname in de peuter-kleutergroep ook onderwijs in een afzonderlijke kleuterklas ontvangen (zie ook hoofdstuk 3).

3) Voor peuters blijft het aanbod kinderopvang en is het geen onderwijs. Ten derde borgen we dat peuters niet als leerlingen gaan deelnemen aan onderwijs, en op die manier al vroeg een schools programma zouden moeten volgen. Scholen kunnen via dit besluit peuters wel als deelnemer (niet als leerling) toelaten tot de school, als de school de locatie biedt voor de peuter-kleutergroep. Daarmee kunnen de peuters toegang krijgen tot het pedagogische en educatieve aanbod van de peuter-kleutergroep. Dat aanbod heeft een eigen karakter en wijkt af van het reguliere aanbod dat peuters in de dagopvang of de voorschoolse educatie krijgen, maar het dient in alle gevallen aan te sluiten op het eigen ontwikkelingsniveau van het kind. Het aanbod dat in een peuter-kleutergroep wordt geboden, geldt kortom voor de peuters niet als onderwijs, maar voor de kleuters (die als leerling staan ingeschreven) wel. In hoofdstuk 3 komt dit nader aan bod. Beroepskracht en leraar differentiëren in het

aanbod aan de verschillende kinderen, al naar gelang hun ontwikkelingsbehoeften.

2) Een peuter-kleutergroep is geen stamgroep in de zin van het Besluit kwaliteit kinderopvang.
Omdat een peuter-kleutergroep ook schoolkinderen bevat, is het in juridische zin geen stamgroep (zie artikel 8, eerste lid, van dit besluit). Dat wil echter niet zeggen dat de groep daardoor minder stabiel is. In veel gevallen is de peuter-kleutergroep een vervanging van, of alternatief voor, een stamgroep. Omdat de stamgroep ook schoolkinderen bevat, is de regelgeving die vanuit de kinderopvang aan stamgroepen is verbonden, niet volledig passend voor peuter-kleutergroepen. Daarom formuleert dit besluit alternatieve voorwaarden.

Een groot aantal kwaliteitseisen in de kinderdagopvang is gerelateerd aan de stamgroep; die eisen zijn zodoende niet van toepassing op de tijd die peuters in een peuter-kleutergroep zitten. In dit tijdelijk besluit heeft de regering de eisen, die normaal aan stamgroepen gesteld worden, niet helemaal willen loslaten. Er is inherent een spanning tussen ruimte bieden om deze nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken mogelijk te maken en tegelijk voldoende waarborgen te creëren, in dit geval voor de peuters.

De alternatieve voorwaarden in dit besluit (artikelen 3, 4 en 5) beogen een balans hiertussen te vinden. Deze zijn ruimer geformuleerd dan de eisen voor stamgroepen en afgeleid van huidige praktijkvoorbeelden van peuter-kleutergroepen. Tegelijkertijd stellen ze ook de kaders. De alternatieve voorwaarden hebben zoveel mogelijk dezelfde vorm als de eisen die normaal aan stamgroepen worden gesteld. Ze streven dezelfde achterliggende doelstelling na, bijvoorbeeld stabiliteit voor de kinderen. Zo moet ook in de peuter- kleutergroep sprake blijven van verantwoorde kinderopvang voor de aanwezige peuters.

Dit tweede hoofduitgangspunt leidt ertoe dat bij de eisen aan de peuter-kleutergroep gelet is op de doelstelling van de eisen die normaal aan stamgroepen worden gesteld. Daarbij is het borgen van de veiligheid, waaronder de emotionele veiligheid en stabiliteit van en voor de kinderen in de peuter-kleutergroep een belangrijk vertrekpunt. Het bieden van emotionele veiligheid aan kinderen is een van de vier pedagogische doelen die ten grondslag ligt aan de definitie van verantwoorde kinderopvang in de Wko en het Besluit kwaliteit kinderopvang. Dit doel blijft, net als de andere doelen, ook tijdens het experiment onverminderd van kracht.

Ook binnen het onderwijs geldt een veilig klimaat in de klas en op school als een belangrijke randvoorwaarde voor het leren. Dit sluit ook aan bij de zorgplicht voor sociale, psychische en fysieke veiligheid van de kleuters op grond van artikel 4c van de Wpo. Paragrafen 2.7 en 2.8 gaan nader in op de voorwaarden aan deelname en de inhoudelijke eisen aan de peuter- kleutergroep.

Voor bevoegde gezagen van scholen die deelnemen aan dit experiment, werken deze eisen in de praktijk uit als aanvullende voorwaarden. Zij krijgen als aan het experiment deelnemende instelling dus met andere eisen te maken, die normaal gesproken niet gelden voor het onderwijs. Zoals een maximale groepsgrootte, strengere eisen aan ruimtes en de inzet van vaste begeleiders voor de groep. Die strengere eisen waaraan scholen moeten voldoen, zijn een direct gevolg van het feit dat bij peuter-kleutergroepen twee stelsels worden ‘gemengd’. Vanuit de kinderopvangwet- en regelgeving bezien, zijn de regels juist soepeler.
De regering acht dit gerechtvaardigd omdat deelname van scholen op vrijwillige basis is. Hoofdstuk 3 gaat nader op dit punt in.

In een peuter-kleutergroep mogen meer kinderen zitten dan in een reguliere

stamgroep, maar de groepsgrootte is wel gemaximeerd. Er wordt een eis gesteld dat er vaste medewerkers worden ingezet, in plaats van het vastegezichtencriterium dat geldt voor stamgroepen.
Voor peuters worden deze regels noodzakelijk geacht om hun (emotionele) veiligheid en stabiliteit te borgen. Bij peuters is deze behoefte, vanwege hun jongere leeftijd, groter dan bij kleuters. Zo is gezocht naar een balans.

3) Variatie in het onderzoek
Naast de inhoudelijke uitgangspunten en overwegingen die hierboven zijn genoemd, streven we naar voldoende variatie tussen peuter-kleutergroepen binnen het onderzoek. In het formuleren van de voorwaarden is daarom, binnen een bepaalde bandbreedte, ruimte gelaten voor een eigen invulling van de praktijk (zie paragraaf 2.5.2).
De populatie van deelnemende scholen en kinderopvangorganisaties kan verschillen, net als hun aanpak en wat zij beogen te bereiken voor de kinderen. De bestaande initiatieven van peuter-kleutergroepen laten al een grote variatie aan vormen zien, zoals ook blijkt uit informatie van de IvhO.[14] Denk daarbij bijvoorbeeld aan variatie in de leeftijden van de deelnemende kinderen, de groepsgrootte, het aantal uren en de aard van het aanbod en het doel dat deelnemende instellingen (dat wil zeggen: bevoegde gezagen van scholen en houders van kindercentra) nastreven met het mengen van peuters en kleuters.

Variatie is nodig om te onderzoeken onder welke voorwaarden peuter-kleutergroepen ten minste dezelfde (of hogere) kwaliteit kunnen bieden ten opzichte van reguliere, gescheiden, peutergroepen en kleutergroepen. Binnen het experiment willen we ruimte bieden voor dergelijke vormen van variatie, zodat we optimaal kunnen leren hoe verschillende peuter- kleutergroepen opereren en hoe bepaalde voorwaarden uitpakken in de praktijk. Zie ook paragraaf 4.1, over het proces van aanwijzing van deelnemende peuter-kleutergroepen.

2.6.2 Doelgroep; twee vormen peuter-kleutergroepen met eigen set voorwaarden

Uit het derde uitgangspunt volgt dat dit besluit beoogd om recht te doen aan de variatie die er is in de praktijk. Momenteel bestaan verschillende invullingen van peuter-kleutergroepen in de praktijk. Om ruimte te bieden aan de variatie die nu al in de praktijk bestaat, schrijft dit besluit niet één blauwdruk van dé peuter-kleutergroep voor.

Er zijn zodoende in dit besluit twee hoofdvormen van peuter-kleutergroepen mogelijk, die nu beide in de praktijk voorkomen. Het onderscheidende aspect hierin is dat binnen de eerste vorm de peuters onder schooltijd geen eigen stamgroep hebben. De peuter-kleutergroep 'vervangt' dan de stamgroep en is een kleine stabiele groep. Vaak zitten hierin 16 tot 20 kinderen, met een evenwichtige verdeling tussen peuters en kleuters. Het kan zijn dat binnen deze groep voorschoolse educatie wordt aangeboden, maar dit hoeft niet.

Bij de tweede vorm zitten peuters een deel van de schooltijd in de eigen stamgroep binnen de kinderdagopvang en een deel van de schooltijd in een peuter-kleutergroep. Deze groepen kunnen groter zijn dan 20 kinderen maar daar staat tegenover dat peuters niet de gehele schooltijd met de kleuters mengen. Zij vinden rust in hun eigen stamgroep, die voldoet aan de eisen van het Besluit kwaliteit kinderopvang.

De inrichting van en manier van werken verschilt dus tussen deze twee hoofdvormen.

[14] Interne notitie.

Daarmee samenhangend verschillen ook de voorwaarden. De voorwaarden gelden daarbij als kaders die de maximale bandbreedte aangeven en niet als blauwdruk. Ook binnen een hoofdvorm is zodoende variatie van aanpak mogelijk, omdat deelnemende bevoegde gezagen en houders van kinderopvangcentra binnen de bandbreedte van de voorwaarden per vorm hun eigen invulling kunnen kiezen. Denk bijvoorbeeld aan een smallere leeftijdsafbakening of een kleinere groepsgrootte. Ook bepalen deelnemende instellingen zelf voor welke kinderen de peuter-kleutergroep is bedoeld en hoeveel dagen in de week de peuter-kleutergroep open is. Die variatie binnen de twee hoofdvormen wordt ook in het onderzoek meegenomen, naast de variatie tussen vorm 1 en vorm 2.

Beide vormen worden onderscheiden in artikel 4, eerste lid, van dit besluit. Het bepalende aspect is daarbij of de peuters, gedurende de lestijd van de school, naast de peuter- kleutergroep ook deels in een eigen stamgroep zitten. Het eerste lid, onderdeel a, bepaalt dat er bij vorm 1 geen eigen stamgroep is onder schooltijd. Voorts beschrijft het eerste lid lid, onderdeel b, dat bij vorm 2, de peuter-kleutergroep op een dag gedurende de schooltijd wordt afgewisseld met de opvang van de peuters in een eigen stamgroep, in de zin van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Voor beide vormen gelden verschillende kaders die in artikel 4 staan weergegeven. Paragraaf 2.8 gaat nader in op het onderscheid tussen beide vormen.

Vorm 1: Peuters hebben onder schooltijd geen eigen stamgroep » striktere voorwaarden.
Vorm 2: Peuters behouden een eigen stamgroep onder schooltijd » ruimere voorwaarden.

2.7 Voorwaarden deelname (artikel 3)

Deze paragraaf beschrijft de voorwaarden waaraan het bevoegd gezag van een school en de houder van een geregistreerd kindercentrum gezamenlijk moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor deelname aan het experiment (zie artikel 3 van dit besluit). Dit wordt door Onze Minister (ofwel de Minister van OCW, hierna ook: de minister) getoetst vóór aanvang van het experiment op basis van de stukken die zij aanleveren (artikel 10 en 11 van dit besluit). Het is belangrijk dat het gaat om een reeds geregistreerd kindercentrum. Dit zodat aan de reguliere eisen uit de kinderopvangregelgeving voldaan blijft worden en ouders recht op kinderopvangtoeslag houden. In het vervolg van deze toelichting wordt met 'kindercentrum' bedoeld: een kindercentrum dat reeds is geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang.

Bevoegde gezagen en houders van kindercentra die deelnemen aan het experiment zijn verplicht om gedurende het experiment te blijven voldoen aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3. Het is van belang dat zij de minister onverwijld informeren wanneer zich de situatie voordoet dat niet meer aan de daarin genoemde eisen wordt voldaan (artikel 12 van dit besluit).

De minister toetst de aanvraag ook nog op een aantal andere criteria. Zo zal hij kijken naar, met het oog op de representativiteit en kwaliteit van het onderzoek, de regionale spreiding van peuter-kleutergroepen. Deze criteria worden hieronder en in de artikelsgewijze toelichting nog nader toegelicht.

De inhoudelijke kwaliteitseisen waaraan het aanbod in de peuter-kleutergroepen moet voldoen (zie artikelen 4 en 5 van dit besluit) kunnen pas worden getoetst als de peuter-kleutergroep operationeel is. Hierop wordt daarom gedurende het experiment toezicht gehouden door de GGD en de IvhO (zie paragraaf 4.3). Op het moment dat een deelnemende instelling niet langer voldoet aan de voorschriften uit dit besluit, kan de toestemming voor deelname worden ingetrokken (artikel 17 van dit besluit). Paragraaf 4.3.3 gaat hierop in.

2.7.1 Verklaren mee te werken aan het onderzoek

Bevoegde gezagen en houders van kindercentra die deelnemen aan het experiment dienen mee te werken aan onderzoeken in het kader van het experiment. Zij verklaren dit vooraf (zie artikel 3 eerste lid van dit besluit). Het experiment is namelijk bedoeld om als overheid van te leren. Er wordt geen financiële tegemoetkoming aan deelnemers verstrekt voor eventuele kosten.

Daarnaast worden deelnemende instellingen aan het experiment geacht om deel te nemen aan bijeenkomsten met andere deelnemers aan het experiment (artikel 15, derde lid, van dit besluit). Dit geeft de kans voor de overheid om informatie op te halen over de voortgang van het experiment, en voor deelnemers om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.

2.7.2 Basiskwaliteit moet op orde zijn

Kindercentra en scholen die meedoen, dienen in staat te zijn om basiskwaliteit te leveren. Voor scholen is een voorwaarde voor deelname dat de kwaliteit niet als onvoldoende of zeer zwak is beoordeeld in het meest recente inspectierapport (zie artikel 3 tweede lid van dit besluit). Als de kwaliteit onvoldoende of zeer zwak is beoordeeld dan zal de minister de aanvraag afwijzen (zie artikel 11, vijfde lid, juncto artikel 3, tweede lid, van dit besluit).

Bij kindercentra zal dit op basis van het meest recente volledige inspectierapport worden gecontroleerd. Een aanvraag kan worden afgewezen als een GGD-inspectierapport daartoe aanleiding geeft. Bijvoorbeeld gezien de tekortkomingen die zijn geconstateerd (zie artikel 11, zevende lid, van dit besluit).

2.7.3 Gezamenlijke deelname met een gezamenlijk plan

Een school en een kindercentrum geven de peuter-kleutergroep samen (in gezamenlijkheid) vorm en bieden deze ook samen aan. Twee documenten vormen de basis voor de samenwerking in de peuter-kleutergroep: (1) Een pedagogisch-didactisch plan van aanpak en (2) een samenwerkingsovereenkomst.

Bij de aanvraag voor deelname dienen partijen hun pedagogisch-didactische plan van aanpak in te dienen, en een door beide partijen (kinderopvang en basisonderwijs) ondertekenende intentieverklaring voor de samenwerking (zie artikel 10, derde lid van het besluit). In deze intentieverklaring worden de hoofdlijnen van de samenwerkingsovereenkomst geschetst en de belangrijkste afspraken.

Het pedagogisch-didactisch plan van aanpak (zie artikel 3, derde lid, van dit besluit), beschrijft het gezamenlijke aanbod, inclusief de achterliggende visie en werkwijze. Voor het deelnemende bevoegd gezag en houder van een kindercentrum wordt dit plan van aanpak als addendum onderdeel van het schoolplan als bedoeld in artikel 12 van de Wpo en onderdeel van het pedagogisch beleidsplan als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Paragraaf 2.8.3 gaat nader in op de onderdelen dat dit plan van aanpak moet bevatten.

Nadat bekend is gemaakt dat deelname aan het experiment wordt gehonoreerd, wordt verzocht een uitgewerkte samenwerkingsovereenkomst te overleggen. In de samenwerkingsovereenkomst staan de organisatorische, administratieve en praktische afspraken (zie artikel 9 van dit besluit). In deze overeenkomst worden in ieder geval afspraken over de gegevensuitwisseling opgenomen. Bijvoorbeeld hoe omgegaan wordt met het uitwisselen van kindgegevens, zoals afspraken rondom toegang tot kindvolgsystemen (autorisatie van medewerkers) en bewaartermijnen. Ook moeten afspraken gemaakt worden over de financiering van de peuter-kleutergroep, waaronder in ieder geval afspraken over de wijze waarop gezorgd wordt voor wederzijdse kostendekkende vergoedingen en gescheiden geldstromen voor personeel

en materieel. Tot slot bevat de samenwerkingsovereenkomst afspraken over de taak-, rol- en verantwoordelijkheidsverdeling (denk daarbij ook aan verantwoordelijkheden/ aansprakelijkheid in het geval van calamiteiten, ongevallen en klachten). Denk daarbij ook aan afspraken wie waarvoor verantwoordelijk is, bijvoorbeeld als het gaat om de meldcode of het vierogenprincipe, en de rol van de leraar in dezen. In de samenwerkingsovereenkomst zal dit vooral gaan om de samenwerking tussen kinderopvangorganisatie en school. De praktische vormgeving van de samenwerking en verdeling tussen pedagogisch medewerker en leraar, past beter in het inhoudelijke plan van aanpak. De samenwerkingsovereenkomst zal tevens worden meegenomen in het onderzoek. Dit is een belangrijke bron van informatie bij de beoordeling van de naleving van artikel 4 en 5 van dit besluit. Bijvoorbeeld om te beoordelen of deelnemers de peuter-kleutergroep zo georganiseerd hebben dat dit redelijkerwijs leidt tot verantwoorde kinderopvang.

2.7.4 Betrokkenheid ouders

De betrokkenheid van en het draagvlak bij ouders is belangrijk bij dit experiment. Het bevoegd gezag van de deelnemende school beschikt daarom over het advies van de medezeggenschapsraad (MR) en instemming van het ouder/leerlingdeel van de MR over het voornemen tot deelname aan het experiment (conform artikel 11, eerste lid, onderdeel d en e, en artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van de Wet medezeggenschap op scholen (hierna: Wms). De houder van een kindercentrum beschikt eveneens over een advies van de oudercommissie over het voornemen tot deelname aan het experiment. Indien geen sprake is van een oudercommissie (als bedoeld in artikel 1.58, tweede en derde lid, van de Wko), is de houder verplicht om ouders aantoonbaar voldoende te betrekken bij de onderwerpen in artikel 1.60, eerste lid, van de Wko. Voor het plan van aanpak betekent dit dat de houder in dat geval bij de aanvraag aantoont op welke wijze ouders voldoende zijn betrokken bij het voornemen tot deelname aan het experiment.

Deze documenten moeten bij de aanvraag bijgevoegd worden (zie artikel 3, vierde en vijfde lid, en artikel 10, derde lid, onderdeel a, van dit besluit). Als de inhoud van één of beide adviezen hiertoe aanleiding geeft, kan besloten worden tot een afwijzing van de aanvraag tot deelname, op grond van het criterium dat de verwachte bijdrage aan het doel van het experiment dan onvoldoende gemotiveerd is (artikel 11, zesde lid, onderdeel a, van dit besluit). Als de houder van het kindercentrum afwijkt van het advies van de oudercommissie of een alternatieve vorm daarvan (als bedoeld in artikel 1.58, tweede en derde lid, van de Wko), motiveert de houder schriftelijk dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet (artikel 1.60, tweede lid, van de Wko).

Ook tijdens het experiment verdient de communicatie met ouders de aandacht. Daarom dient het plan van aanpak (zie paragraaf 2.8.3) een beschrijving te bevatten hoe deelnemende instellingen de communicatie richting ouders vormgeven. Bijvoorbeeld: hoe worden (nieuwe) ouders geïnformeerd over de werkwijze en het doel van de peuter-kleutergroep? Hoe worden zij op de hoogte gehouden van de bevindingen en de ontwikkeling van hun eigen kind? Welke informatie van de kinderen wordt gedeeld? Welk alternatief is er als de peuter-kleutergroep voor een bepaald kind toch niet passend blijkt? En hoe krijgen zij informatie over het verloop van het experiment, het onderzoek, of de toekomst van de peuter-kleutergroep? Houders moeten over het plan van aanpak tenminste eenmaal per 12 maanden overleg voeren met de oudercommissie. Dit volgt uit het feit dat het plan van aanpak van de peuter-kleutergroep als addendum onderdeel vormt van het pedagogisch beleidsplan. Daarmee gelden de algemene verplichtingen over adviesrecht van de oudercommissie op het pedagogisch beleid (artikel 1.60 van de Wko) ook voor het plan van aanpak.

Bevoegde gezagen en houders van kindercentra dienen te beschikken over een

document waaruit blijkt dat de ouders van wie de kinderen deelnemen aan de peuter-kleutergroep daarmee hebben ingestemd. Als een kind niet gedijt in de peuter-kleutergroep of ouders niet tevreden zijn, moeten ouders hun toestemming kunnen intrekken. Het kindercentrum zal dan met deze ouders in gesprek gaan om te zoeken naar een passende alternatieve oplossing. Dat kan bijvoorbeeld zijn: opvang in een reguliere stamgroep.

Uiterlijk vijf maanden voor het eind van het experiment informeren het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum de ouders van de kinderen in de peuter-kleutergroep over de afloop van het experiment (wordt het experiment verlengd of niet) en in het geval van beëindiging, in welke groep hun kind terecht zal komen (artikel 14, vierde lid, van het besluit). Zij doen dit op basis van de informatie van de regering over de evaluatie van en het vervolg op het experiment.

2.8 Inhoudelijke eisen aan de peuter-kleutergroep (artikelen 3, 4 en 5)

Deze paragraaf legt de inhoudelijke eisen aan de peuter-kleutergroep uit. Er zijn twee sets inhoudelijke voorwaarden, die gekoppeld zijn aan twee hoofdvormen waarin peuter-kleutergroepen kunnen worden vormgegeven. Dit zijn veelal eisen die niet vooraf bij de aanvraag getoetst worden (met uitzondering van het plan van aanpak, waarin onder andere wordt aangegeven onder welke van de twee vormen een individuele peuter-kleutergroep opereert). De (overige) eisen uit artikelen 4 en 5 van dit besluit worden in de praktijk getoetst door de toezichthouder (zie paragraaf 4.3 over toezicht). Achtereenvolgens komen hieronder de volgende onderwerpen aan bod:

A. Visie en werkwijze van een peuter-kleutergroep (waaronder uitleg van de twee vormen). Dit onderdeel valt uiteen in drie onderdelen:
    1) Kinderen volgen een gezamenlijk pedagogisch-didactisch aanbod
    2) Bevoegde gezagen en houders van kindercentra moeten voor een specifieke peuter-kleutergroep kiezen tussen vorm 1 of vorm 2
    3) Pedagogisch-didactisch plan van aanpak
B. Inhoudelijke voorwaarden, op de volgende aspecten:
    1) Groepsgrootte, leeftijd en samenstelling
    2) Begeleiding van de groep
    3) Eisen aan de ruimtes

2.8.1 Kinderen volgen een gezamenlijk pedagogisch-didactisch aanbod

In de peuter-kleutergroep dient een gezamenlijk pedagogisch-didactisch aanbod te worden aangeboden. Daarbij gaat het om het inhoudelijke aanbod (het programma), en daarnaast om de vraag hoe het pedagogisch-didactisch handelen wordt vormgegeven. Dat aanbod is specifiek ontwikkeld voor de peuter-kleutergroep. Het is dus niet de bedoeling dat peuters meedraaien in het reguliere lesprogramma voor de kleuters, of dat kleuters meedoen aan het reguliere aanbod van de peuters. Het pedagogisch-didactische aanbod wordt afgestemd op de ontwikkeling en behoeften van zowel de peuters als kleuters in de groep en dient als het gaat om de kleuters in lijn te zijn met de kerndoelen. Wat het aanbod in de peuter-kleutergroep precies inhoudt en hoe het aansluit bij de ontwikkelingsbehoeften van zowel de peuters als de kleuters in de groep en hoe zich dat vertaalt in het pedagogisch-didactisch handelen, wordt omschreven in een gezamenlijk plan van aanpak (zie paragraaf 2.7.3). Denkbaar is het dat dit plan onderscheid maakt tussen de ontwikkelbehoeftes in de verschillende leeftijdscategorieën, aangezien deze behoeften in verschillende fases vaak anders zijn. In het geval van vorm 2 volgen de peuters naast dit gezamenlijke aanbod in de peuter-kleutergroep ook nog een eigen aanbod in de reguliere stamgroep onder schooltijd.

2.8.2 Per peuter-kleutergroep keuze uit vorm 1 of vorm 2

In paragraaf 2.6.2 is kort geïntroduceerd dat er twee vormen zijn om een peuter-kleutergroep aan te bieden. Dit hangt samen met het tweede en derde uitgangspunt in paragraaf 2.6.1. Dit besluit zoekt een balans tussen ruimte (en variatie) enerzijds en waarborgen voor de kwaliteit anderzijds. Een specifieke peuter-kleutergroep die deelneemt aan het experiment dient één van beide vormen aan te bieden en die keuze moeten het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum in het plan van aanpak (zie volgende paragraaf) expliciteren. Dit onderscheid is relevant omdat de voorwaarden bij vorm 1 strikter zijn dan bij vorm 2. Vorm 1 van de peuter-kleutergroep 'vervangt' de stamgroep gedurende de schooltijd en vervult dus voor de peuters dan ook die functie. In het Besluit kwaliteit kinderopvang zijn veel eisen zoals de BKR, de groepsgrootte en het vaste gezichtencriterium gerelateerd aan de stamgroep. Bij vorm 2 zitten de peuters op een dag gedurende de lestijd een deel van de tijd in een stamgroep, waar de strengere regels die normaal gelden voor stamgroepen van toepassing zijn. De peuter-kleutergroep is dan een afwisseling en geen vervanging van de stamgroep.

Hieronder lichten we het onderscheid tussen beide vormen toe. De inhoudelijke voorwaarden voor beide vormen komen aan bod in paragrafen 2.8.4, 2.8.5 en 2.8.6.

Vorm 1: geen eigen stamgroep onder schooltijd. De eerste vorm houdt in dat peuters en kleuters de volledige tijd dat de peuters op een dag aanwezig zijn onder schooltijd, een gezamenlijk aanbod volgen. De peuters hebben in dit geval op die dag, gedurende de lestijd van de school, dus geen eigen stamgroep meer. Uiteraard kan het wel zo zijn dat deze peuters voor of na schooltijd nog wel reguliere dagopvang blijven afnemen. Dan gelden voor of na schooltijd weer alle reguliere eisen uit het Besluit kwaliteit kinderopvang. De regels uit dit besluit gelden immers alleen voor peuter-kleutergroepen, die alleen onder schooltijd operationeel kunnen zijn. De tijd die peuters eventueel voor of na schooltijd in een reguliere stamgroep doorbrengen, telt dan ook niet mee voor het onderscheid tussen vorm 1 en vorm 2. Ook kan het zo zijn dat de peuters enkel in de ochtend dagopvang of voorschoolse educatie afnemen in de peuter-kleutergroep en daarna weer naar huis gaan, terwijl de kleuters de dag op school vervolgen. Ook in dat geval is sprake van vorm 1. Deze peuters hebben die dag onder lestijd namelijk geen eigen stamgroep, waarin zij vertrouwde relaties aan kunnen gaan in klein verband. We geven een voorbeeld om deze eerste vorm te illustreren:

Voorbeeld peuter-kleutergroep vorm 1

Een peuter-kleutergroep in vorm 1 is bijvoorbeeld drie dagen per week open van half 9 tot 14 uur. Peuters en kleuters zitten gedurende deze tijd structureel bij elkaar en volgen samen hetzelfde programma. Om 14 uur is school uit. De peuters en kleuters gaan naar huis of vervolgen de dag in respectievelijk de dagopvang (peuters) of de buitenschoolse opvang (kleuters) of een combinatiegroep

Vorm 2: een deel van de schooltijd in eigen peuterstamgroep. De tweede vorm houdt in dat de peuters een eigen stamgroep behouden, waar zij ook tijdens schooltijd op de betreffende dag nog deels zijn. Op gezette tijden wordt er gemengd met kleuters en volgen de peuters en kleuters een gezamenlijk aanbod. Op de andere momenten onder schooltijd volgen zij ieder het reguliere aanbod in de eigen stamgroep of eigen kleutergroep. Op deze tijd in de eigen stamgroep zijn de reguliere eisen die het Besluit kwaliteit kinderopvang bepaalt voor stamgroepen van toepassing. Dit aanbod voor peuters in de eigen stamgroep, onder schooltijd, moet dan wel voldoende substantie hebben, om onderscheidend te zijn ten opzichte van vorm 1. Bijvoorbeeld: alleen een eetmoment in de eigen stamgroep en de rest van schooltijd in de peuter-kleutergroep zitten, is onvoldoende om gebruik te kunnen maken van de ruimere voorwaarden voor de tweede vorm. Deelnemende instellingen onderbouwen dit zelf in hun plan van aanpak (zie paragraaf 2.8.2). Zowel het gezamenlijke aanbod

als het aanbod in de eigen stamgroep zijn daarmee onderdeel van het dagritme van de kinderen, onder schooltijd. Ter illustratie volgt hier ook een voorbeeld van de tweede vorm:

Voorbeeld peuter-kleutergroep vorm 2

Om half 8 gaat de peutergroep open en worden de eerste dagopvangkinderen gebracht. De dag begint in de peutergroep met de bijbehorende rituelen, vrij spel en/of activiteiten. Om half 9 start de schooldag. De kleuters starten in hun eigen groep. Rond half 10 worden (een deel van) de peuters en kleuters samen gemengd in een groep. Zij treffen elkaar op een speciaal leerplein, de peuters gaan naar de kleuters toe of omgekeerd, of een schuifwand tussen de peutergroep en de kleuterklas wordt opengezet. Samen volgen de peuters en kleuters aanbod dat is ontwikkeld voor de peuter-kleutergroep. Om 11 uur gaan de kleuters weer terug naar de eigen kleutergroep en de peuters naar hun eigen stamgroep. Ze eten en volgen ieder hun eigen programma.

Omdat voorzien is in een rustige en veilige basis gedurende de dag, kunnen de peuters in vorm 2 in grotere en meer gemengde groepen mengen (ten opzichte van vorm 1), zonder dat dit ten koste gaat van de stabiliteit en emotionele veiligheid die zij ervaren. Uiteraard vraagt dit wel van organisaties dat zij bij de invulling ook rekening ermee houden dat wisselende groepssamenstellingen en groepsruimtes gedurende de dag ook invloed hebben op de stabiliteit die kinderen ervaren.

2.8.3 Plan van aanpak (artikel 3, derde lid)

Zoals weergeven in paragraaf 2.7.3 werken het kindercentrum en de school volgens een gezamenlijk plan van aanpak. Dit plan dienen zij in bij de aanvraag. Voor de bevoegde gezagen en houders van kindercentra die meedoen met het experiment, wordt dit plan (als addendum) een onderdeel van het schoolplan of pedagogisch beleidsplan. Dit addendum wordt dus ook door de GGD getoetst op de regels die gesteld worden aan het pedagogisch beleidsplan. En oudercommissies hebben adviesrecht op dit plan en eventuele aanpassingen daarvan. Deelnemende instellingen hebben de mogelijkheid om tussentijds aanpassingen te doen in dit plan, mits de minister hiermee instemt. Paragraaf 4.1 gaat hierop in. Paragraaf 4.3 besteedt aandacht aan het toezicht op het plan.

Artikel 3, derde lid, beschrijft welke onderdelen dit plan moet bevatten. Dit plan beschrijft met welk doel en op welke wijze de peuter-kleutergroep wordt vormgeven. Specifiek moeten hierin de volgende onderdelen terugkomen: (a) wat het doel en de doelgroep van de peuter-kleutergroep is,

(b) hoe de peuter-kleutergroep is vormgegeven, (c) de taakverdeling tussen de leraar en de beroepskracht, en hoe een gelijkwaardige samenwerking wordt vormgegeven, (d) de leeftijdscategorieën van de kinderen in de peuter-kleutergroep en waarom daarvoor is gekozen, (e) de beoogde maximale groepsgrootte van de peuter-kleutergroep en waarom daarvoor is gekozen, (f) wat het aanbod aan kinderen behelst, (g) de wijze waarop stabiliteit en emotionele veiligheid voor de kinderen die deelnemen aan de peuter-kleutergroep wordt geborgd, (h) in welke binnen- en buitenruimtes de peuter-kleutergroep wordt verzorgd, en (i) wat de communicatiestrategie richting ouders is. Deze onderdelen hebben betrekking op elkaar en dienen daarom in samenhang in het plan van aanpak te zijn opgenomen.

1) Doel en doelgroep van een individuele peuter-kleutergroep (onderdeel a)

Bevoegde gezagen en houders van kindercentra kiezen zelf hun eigen doel (wat ze beogen te bereiken met de peuter-kleutergroep). Ook de doelgroep (voor welke kinderen is de peuter- kleutergroep bedoeld) kan verschillen tussen peuter-kleutergroepen. Deelnemende instellingen stemmen hun aanpak af op hun doelgroep (hun populatie kinderen) en het doel dat zij nastreven met de peuter-kleutergroep. Er is niet één blauwdruk die voor alle peuter- kleutergroepen geldt. Daarom beschrijven

deelnemende instellingen in het plan welk doel zij nastreven met de peuter-kleutergroep (dus: wat zij willen bereiken voor de deelnemende kinderen). (Zie artikel 3, derde lid, onderdeel a, van dit besluit).

Voorbeeld
Zo kan een peuter-kleutergroep worden ingericht als een transitie-/instroomgroep, met als doel de overgang van de kinderopvang naar het primair onderwijs voor een bepaalde groep kinderen soepeler te laten verlopen. Maar het doel kan ook zijn om kinderen een gericht en verrijkend aanbod te doen in een nieuwe pedagogisch-didactische setting. Bijvoorbeeld aan peuters die wat voorlopen, gecombineerd met kleuters die nog wat meer begeleiding en ondersteuning nodig hebben.

Het doel van een specifieke peuter-kleutergroep hangt vaak samen met de doelgroep. In het plan wordt daarom ook omschreven om welke groep kinderen het gaat. En hoe zij 'geselecteerd' worden om toegelaten te worden tot de peuter-kleutergroep. Hierbij gaan de deelnemende instellingen in het plan in ieder geval in op de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen in de groep. Het aanbod in de peuter-kleutergroep moet aansluiten op de ontwikkelbehoefte van die kinderen.

2) Vormgeving van een individuele peuter-kleutergroep (onderdelen b, d en e)
Een peuter-kleutergroep kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Zoals aangegeven in paragraaf 2.8.2 geven de organisaties in het plan van aanpak aan voor welke van de twee hoofdvormen zij kiezen (zie artikel 3, derde lid, onderdeel b, van dit besluit).
Daarbij beargumenteren hoe hun vormgeving daarop aansluit. Daarmee wordt duidelijk aan welke voorwaarden ten aanzien van bijvoorbeeld leeftijd, groepsgrootte en begeleiding zij zijn gehouden tijdens de looptijd van dit besluit (zie paragraaf 2.8.4 en 2.8.5).

Ter illustratie
Bij vorm 2 is het bijvoorbeeld van belang dat zij aannemelijk maken dat de peuters onder schooltijd voldoende tijd in de eigen stamgroep doorbrengen om daar gedurende de dag de stabiliteit en rust te vinden die zij nodig hebben. Dat is immers de reden dat binnen vorm 2 meer ruimte wordt gegeven in bijvoorbeeld de groepsgrootte en leeftijdsrange. De verschillende onderdelen in het plan van aanpak moeten consistent met elkaar zijn.

Ook gaan zij in het plan in op de manier waarop de peuter-kleutergroep wordt samengesteld. Het gaat hierbij om een onderbouwde keuze ten aanzien van de leeftijd van de kinderen in de groep en de verhouding tussen de peuters en kleuters in de groep en de groepsgrootte. Daarnaast moet worden beschreven of en zo ja hoe de groep verandert gedurende het jaar (zie artikel 3, derde lid, onderdeel d en e, van dit besluit).

3) Een doordacht aanbod op de betreffende peuter-kleutergroep (onderdelen c en f)
Het is van belang dat de organisaties gezamenlijk hebben nagedacht over het aanbod dat ze aan de kinderen willen doen en hoe dit aansluit bij de specifieke doelgroep. In het plan staat daarom omschreven wat het aanbod inhoudt en hoe het aansluit op de ontwikkelingsbehoeften van alle kinderen in de groep (zie artikel 3, derde lid, onderdeel f, van dit besluit). In het bijzonder wordt daarbij aandacht geschonken aan het belang van spel en spelbegeleiding in het aanbod aan jonge kinderen. De nadruk moet liggen op ontdekkend en spelend leren. Hierbij moet benadrukt worden dat 'spelen' en 'leren' hand in hand gaan, en dat spelend leren ook doelgericht kan zijn. Specifiek voor kleuters moet binnen het aanbod ook inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze aandacht wordt besteed aan de kerndoelen – met speciale aandacht voor leerplichtige kinderen in de peuter-kleutergroep, en op welke wijze wordt

gedifferentieerd. Hierbij kunnen didactische elementen aanvullend worden ingezet, maar ook bij de kleuters is de focus op ontdekkend en spelend leren van groot belang.

Naast het aanbod is ook de fysieke speel-leeromgeving belangrijk voor de ervaringen die kinderen in de peuter-kleutergroep opdoen. Daarom geeft het plan van aanpak inzicht in de manier waarop de speel-leeromgeving is ingericht. Organisaties geven bijvoorbeeld aan hoe ervoor wordt gezorgd dat de ruimte betekenisvol en passend is ingericht, zodat het aansluit bij de interesses en de leefwereld van kinderen in de groep en hen uitnodigt te spelen, leren en ontdekken.

Een ander aspect dat samenhangt met het aanbod is de manier waarop organisaties een doorgaande leer- en ontwikkellijn vormgeven van de peuter- tot en met de kleuterleeftijd. In het plan omschrijven organisaties hoe zij dit willen realiseren. Daarbij omschrijven zij hoe ze voor kinderen continuïteit creëren in de manier waarop zij leren en ontwikkelen en hoe zij pedagogisch en didactisch worden aangestuurd en begeleid.

Tot slot krijgt ook de taakverdeling tussen de leraar en de beroepskracht een plek in het plan van aanpak (zie artikel 3, derde lid, onderdeel c, van dit besluit). Het gaat om de praktische uitwerking van de samenwerking, in aanvulling op de meer organisatorische afspraken die beide organisaties maken in de samenwerkingsovereenkomst. Het pedagogisch-didactisch plan van aanpak is bedoeld om uit te werken hoe de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen de specifieke leerkracht(en) en de specifieke beroepskracht(en) in de praktijk concreet vorm krijgt. Ook hierbij geldt dat dat de omschreven samenwerking gelijkwaardig moet zijn. Gezamenlijke scholing of deskundigheidsbevordering kan daaraan bijdragen, doordat pedagogisch professionals en leerkrachten een gedeelde taal en aanpak kunnen ontwikkelen. Net als het actief betrekken van pedagogisch professionals bij de plannen voor de peuter-kleutergroep (leerkrachten zijn via de medezeggenschapsraad betrokken).

4) Borgen van de emotionele veiligheid van en de stabiliteit voor kinderen in de peuter- kleutergroep (onderdelen g en h)

Het plan van aanpak moet een beschrijving bevatten van de wijze waarop emotionele veiligheid van en stabiliteit voor de kinderen wordt geborgd, specifiek voor de peuter-kleutergroep (zie artikel 3, derde lid, onderdeel g, van dit besluit). Een peuter-kleutergroep vraagt immers iets extra ten opzichte van een reguliere stam- of kleutergroep om te zorgen dat kinderen zich veilig, gehoord en gezien voelen. Dit in relatie tot de vormgeving en de werkwijze van de peuter-kleutergroep (denk hierbij aan de keuzes over groepsgrootte, de leeftijd van de kinderen en het gebruik van ruimtes). Ook gaan bevoegde gezagen en houders van kindercentra in op de wijze waarop stabiliteit voor kinderen wordt geborgd. Bij stabiliteit gaat het om (1) bekende groepsgenootjes, (2) herkenbare ruimten en (3) vaste en vertrouwde medewerkers. Zo geven zij aan welke vaste ruimte(n) standaard door de peuter-kleutergroep worden gebruikt (artikel 3, derde lid, onderdeel h, van dit besluit). In het geval meerdere ruimtes door de peuter-kleutergroep worden gebruikt of wanneer gebruik wordt gemaakt van de uitzondering voor binnenruimte als bedoeld in artikel 5, derde lid, leggen zij uit hoe de behoefte aan stabiliteit en veiligheid voor kinderen geborgd wordt. Daarnaast benoemen ze hoe de in- en uitstroom van kinderen in de groep is geregeld. Denkbaar is dat deelnemende instellingen in het plan van aanpak ook opnemen op welke wijze kinderen (met name peuters) kunnen wennen aan de peuter-kleutergroep. Ook gaan de deelnemende instellingen in op de manier waarop de stabiliteit van de begeleiding op de peuter-kleutergroep wordt geborgd en hoe daarbij omgegaan zal worden met situaties als ziekte of verlof (zie ook paragraaf 2.8.5).

5) Communicatie naar ouders (onderdeel i)

Het plan van aanpak moet ook beschrijven op welke wijze het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum de communicatie naar ouders vormgeven, ofwel de communicatiestrategie richting de ouders (zie artikel 3, derde lid, onderdeel i, van dit besluit). Zie hierover ook paragraaf 2.7.4.

2.8.4 Voorwaarden groepsgrootte, leeftijd en samenstelling van de peuter-kleutergroep

Zoals uitgelegd in paragraaf 2.8.2 zijn de eisen aan de groepsgrootte, de leeftijdsrange en de samenstelling in vorm 1 anders dan in vorm 2.

Hieronder worden de voorwaarden voor beide vormen toegelicht. Met het oog op stabiliteit kan een kind slechts aan één peuter-kleutergroep deelnemen. Per groep maken deelnemende instellingen een keuze tussen vorm 1 of vorm 2. Voor een kind is deelnemen aan twee vormen tegelijk daarmee uitgesloten.

	Vorm 1	**Vorm 2**
Leeftijd	Vanaf 3 tot 5 jaar. Uitzondering voorschoolse educatie (ve): 2,5 tot 5 jaar, op voorwaarde dat de deelname van 2,5-jarigen aan de peuter-kleutergroep beperkt is tot het aantal uren ve.	Vanaf 3 jaar, tot en met groep 2 van de basisschool (ongeacht leeftijd).
Groepsgrootte	Maximaal 20 kinderen	Maximaal 30 kinderen
Samenstelling	Evenwichtige verdeling van peuters en kleuters	Maximaal 16 peuters
Begeleiding	1 leerkracht en 1 beroepskracht	1 leerkracht 1 beroepskracht per 8 peuters (dus: 1 beroepskracht bij 8 of minder peuters en 2 beroepskrachten bij 9 tot 16 peuters).

Vorm 1

Leeftijd. In peuter-kleutergroepen van vorm 1 kunnen kinderen worden geplaatst in de leeftijd van 3 tot 5 jaar (of, in het kader van voorschoolse educatie: 2,5 tot 5 jaar). Gelet op het beperkte leeftijdsverschil (van maximaal 2 jaar) liggen deze kinderen qua ontwikkelingsbehoeften relatief dicht bij elkaar. Dit bevordert het samen spelen en leren en maakt gerichte afstemming op het ontwikkelingsniveau van deze kinderen goed mogelijk. Vanaf (uiterlijk) vijfjarige leeftijd zullen kleuters de peuter-kleutergroep verlaten en naar een reguliere kleutergroep overstappen.

Reguliere dagopvang: vanaf 3 jaar. Bij vorm 1 (net als bij vorm 2) hanteert dit besluit een ondergrens van 3 jaar voor de peuters (behalve bij voorschoolse educatie, zie volgende alinea). Deze oudere peuters van 3 jaar hebben ten opzichte van tweejarigen vaak minder behoefte aan een middagslaap. Bovendien zijn zij doorgaans meer zelfredzaam en ligt er ten opzichte van tweejarigen een minder groot accent op de dagelijkse verzorging. Bovendien ligt voor driejarigen het moment waarop zij de overstap naar school maken dichterbij en ligt hun ontwikkelingsleeftijd dichter bij die van kleuters. Dat maakt driejarigen geschikter voor deelname aan een peuter-kleutergroep.

Voorschoolse educatie: vanaf 2,5 jaar. Desalniettemin is er ten aanzien van de toelaatbare leeftijd tot vorm 1 een uitzondering op de ondergrens van 3 jaar, namelijk voor kinderen die in het kader van voorschoolse educatie deelnemen aan een peuter-kleutergroep. Zij kunnen vanaf 2,5 jaar worden toegelaten. Dit betreft zowel peuters met een indicatie voor voorschoolse educatie, als peuters die de houder aan deze

groep toevoegt. Wanneer peuters in het kader van voorschoolse educatie deelnemen aan een peuter-kleutergroep, is ook de minimale urennorm van voorschoolse educatie van kracht. In totaal moet 960 uur voorschoolse educatie in 1,5 jaar tijd worden aangeboden, waarbij per dag maximaal 6 uur meetelt als voorschoolse educatie. Doelgroepkinderen kunnen gedurende de hele dag op de dagopvang verblijven, maar in dat geval telt maximaal 6 uur mee voor de urennorm. Het totaal van 960 uur is een minimum en mag dus meer zijn. Hierin zit dus geen belemmering voor het aanbieden van een peuter-kleutergroep binnen vorm 1. Het maximum van 6 uur op een dag is wel een grens die niet overschreden mag worden. Er zijn geen signalen dat 6 uur op een dag niet toereikend zou zijn om een peuter-kleutergroep binnen vorm 1 in te richten.[15] Deze begrenzing in tijd borgt dat deze jongste peuters buiten de peuter-kleutergroep voorzien kunnen worden in hun specifiekere behoeften. Bijvoorbeeld als zij na afloop van de peuter-kleutergroep thuis gaan rusten. Voor kinderen vanaf 3 jaar geldt die begrenzing niet; zij kunnen zowel voorschoolse educatie als reguliere opvang in de peuter- kleutergroep krijgen.

De regering wil voorschoolse educatie binnen peuter-kleutergroepen mogelijk maken, omdat dit in de huidige casussen ook voorkomt en het voor een volledig beeld van belang is om deze categorie groepen mee te nemen in het onderzoek. Zoals beschreven in paragraaf 2.8.3 zijn bevoegde gezagen en houders van kindercentra binnen de gestelde kaders vrij welke kinderen zij selecteren voor een aanbod in de peuter-kleutergroep, zolang zij maar goed beargumenteren om welke doelgroep het gaat en welke selectiecriteria zij hanteren. En zolang hun werkwijze daarop aansluit. Het is goed mogelijk dat de doelgroep van voorschoolse educatie veel overlap vertoont met de doelgroep van de peuter-kleutergroep. In beide gevallen kan het gaan om peuters die extra stimulans in hun ontwikkeling nodig hebben, om straks goed voorbereid te kunnen starten in groep 1.

Bovendien kan de peuter-kleutergroep een manier zijn om voorschoolse educatie van peuters en vroegschoolse educatie van kleuters goed op elkaar te laten aansluiten. In dit geval wordt in het plan van aanpak beschreven hoe het voorgeschreven programma voor voorschoolse educatie vorm krijgt binnen de peuter-kleutergroep. Artikel 5 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie bepaalt dat voor de voorschoolse educatie een programma wordt gebruikt waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze verplichting blijft overeind, en moet worden nageleefd door de genoemde elementen van een voorschoolse educatie-programma in het plan van aanpak voor de peuter-kleutergroep op te nemen en uit te werken.

Een peuter-kleutergroep waarin voorschoolse educatie (voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar) wordt aangeboden, kan zowel plaatsvinden in een kindercentrum als op school, omdat wordt afgeweken van artikel 6 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, dat gebaseerd is op artikel 1.50b van de Wko. Deze groep kan worden aangeboden door de inzet van een leraar en een beroepskracht voorschoolse educatie, waarbij kan worden afgeweken van de BKR, zoals vastgelegd in artikel 3, eerste lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, dat gebaseerd is op artikel 1.50b, onderdeel b, van de Wko. De leraar hoeft niet over een voorschoolse educatie-certificering te beschikken; alle beroepskrachten op de peuter-kleutergroep wel. Ook is het mogelijk om voorschoolse educatie in deze vorm van peuter-kleutergroep aan te bieden in een groep van ten hoogste twintig kinderen, omdat wordt afgeweken van de maximale groepsgrootte van 16 kinderen, zoals vastgelegd in artikel 3, tweede lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit

[15] Het minimum-aanbod (960 uur over anderhalf jaar) is neergelegd in artikel 2 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

voorschoolse educatie, dat zijn grondslag vindt in artikel 1.50b, onderdeel c, van de Wko.[16]

De **maximale groepsgrootte** bedraagt 20 kinderen (artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van dit besluit). Deze voorwaarde maakt het mogelijk om in een overzichtelijke setting een nieuwe werkwijze toe te passen en een gericht aanbod neer te zetten voor de oudere peuter en jongere kleuter. Het gaat hier om een maximum. Peuter-kleutergroepen kunnen er ook voor kiezen om vast te houden aan de maximale groepsgrootte die geldt binnen de kinderopvang van 16 kinderen per groep. Die ruimte is er binnen dit besluit en komt nu vaak voor in de praktijk waar groepen van 8 peuters en 8 kleuters samen de peuter-kleutergroep vormen

Samenstelling van de groep. Er moet sprake zijn van een evenwichtige verdeling van peuters en kleuters, zodat beide groepen voldoende vertegenwoordigd zijn in de groep (artikel 4, eerste lid, onderdeel a, van dit besluit). Zo kan bijvoorbeeld gestart worden met 8 peuters en 8 kleuters (een samenstelling die bij veel huidige casussen voorkomt) en kan de groep gedurende het jaar geleidelijk groter worden. De verhouding tussen peuters en kleuters is niet gebonden aan een harde grens en de aantallen peuters en kleuters hoeven niet het gehele jaar exact gelijk te blijven. Dit geeft deelnemende instellingen de ruimte om zelf te bepalen hoe de groep gedurende het jaar het beste kan worden samengesteld.

Vorm 2
Leeftijd. In peuter-kleutergroepen van vorm 2 kunnen peuters geplaatst worden vanaf de leeftijd van drie jaar. De onderbouwing hiervoor is in de vorige paragraaf gegeven. De peuters kunnen worden gemengd met kleuters van groep 1 en 2. Hun leeftijd is niet gespecificeerd. Hiervoor is gekozen om het mogelijk te maken dat peuters uit een stamgroep gemengd worden met een (gehele) kleutergroep en hen een gezamenlijk aanbod te doen. Zo kan een peutergroep gemengd worden met groep 1 (doorgaans kinderen van 4 én 5 jaar oud) of een combinatiegroep 1-2 (waar doorgaans kinderen van 4, 5 en 6 jaar in zitten en bij hoge uitzondering wellicht een 7-jarige). In alle gevallen gaat het bij kleuters om leerlingen uit groep 1 en 2 van de basisschool die kunnen deelnemen aan een peuter-kleutergroep.

Ter illustratie
Deelnemende instellingen hoeven er niet voor te kiezen om kinderen in de hele leeftijdsrange toe te laten. Zo kunnen zij er bijvoorbeeld ook voor kiezen om de peuters pas vanaf 3,5 jaar toe te laten. Ook kunnen zij ervoor kiezen uit een combinatiegroep 1-2 alleen de jongste kleuters te mengen met de peuters. Deze keuze wordt in het plan van aanpak beschreven, in samenhang met het doel, de doelgroep en de werkwijze van de peuter-kleutergroep.

Ook in vorm 2 kan voorschoolse educatie plaatsvinden, maar in vorm 2 geldt dat de voorschoolse educatie vanaf 3 jaar kan worden aangeboden. Er wordt in deze vorm (anders dan in vorm 1) dus geen uitzondering gemaakt voor 2,5 jarigen in het kader van voorschoolse educatie. Een peuter- kleutergroep in vorm 2 kent namelijk vanwege het handhaven van de eigen stamgroep voor peuters, per definitie meer wisselingen in activiteiten en samenstelling van de groep gedurende de dag. Bovendien is de leeftijdsrange binnen deze vorm groter omdat ook oudere kleuters (tot en met groep 2) kunnen deelnemen aan de peuter-kleuter groep. Voor 2,5 jarigen acht de regering deze omstandigheden niet geschikt: de emotionele veiligheid en stabiliteit kan voor 2,5 jarigen in vorm 2 naar de inschatting van de regering onvoldoende worden geborgd.

[16] Zie artikel 7, eerste tot en met derde lid, van dit Besluit voor de afwijkingen van het Besluit basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

Ook voor vorm 2 kan voorschoolse educatie plaatsvinden in een kindercentrum of op school (zie artikel 7, eerste lid van dit besluit).

De **maximale groepsgrootte** voor de tweede vorm is vastgesteld op 30 kinderen. Dit is aanzienlijk ruimer dan de maximale groepsgrootte in de dagopvang (16 peuters). Hiervoor is gekozen om zoveel mogelijk ruimte te bieden aan de praktijk om een peuter-kleutergroep naar eigen inzicht in te richten. Daarbij is het een maximum, dus minder kinderen in de groep mag altijd, ook binnen vorm 2. Bevoegde gezagen en houders van kindercentra dienen zelf in het plan van aanpak te beargumenteren waarom de groepsgrootte die zij hanteren verantwoord is. Het getal van 30 sluit hierbij aan bij de grootte van basisgroepen in de buitenschoolse opvang (hierna: bso, kinderopvang vanaf de leeftijd van vier jaar). In het onderwijs gelden geen maxima aan de grootte van groepen. Voor vierjarigen komt het vaker voor dat zij in een grotere groep bij elkaar zitten.

Voor de peuters zou het verblijven in een grote groep op weerstand kunnen stuiten bij ouders en andere belanghebbenden. Uitgangspunt blijft echter dat bevoegde gezagen en houders van kindercentra een peuter-kleutergroep inrichten vanuit het belang van de kinderen bezien. Zij dienen de keuzes die zij maken in de voorwaarden dan ook in dit licht te beargumenteren in het plan van aanpak. Groepsgrootte is daarbij slechts één van de aspecten. Of peuters zo'n grote groep aankunnen, hangt af van verschillende andere variabelen. Zo zal het in belangrijke mate aan het kind zelf liggen en bovendien afhankelijk zijn van de leeftijd. Mogelijk kunnen oudere peuters, die bijna 4 jaar worden, een grotere groep beter aan dan peuters die net 3 jaar geworden zijn. Daarnaast zal het in de praktijk afhankelijk zijn van bijvoorbeeld de tijd dat peuters en kleuters gemengd in één groep verblijven, de hoeveelheid ruimte en van de werkwijze. Als de werkwijze bijvoorbeeld inhoudt dat kinderen in kleinere groepjes of hoeken uit elkaar gaan, ervaren zij zelf mogelijk niet dat ze in zo'n grote groep zitten. Het onderzoek wil al deze aspecten kunnen betrekken, om zoveel mogelijk te leren wat wel en niet werkt en onder welke randvoorwaarden. Daarnaast moet er in de praktijk ook voldoende ruimte zijn om 30 kinderen te kunnen plaatsen, gezien het uitgangspunt van 3,5 m2 binnenruimte per aanwezig kind in de peuter-kleutergroep.

Het aantal van 30 is ook gekozen om het bijvoorbeeld praktisch mogelijk te maken om een volledige stamgroep van peuters (maximaal 16 peuters) te mengen met 14 kleuters uit groep 1 of een combinatiegroep 1-2. Een andere mogelijkheid is om 8 peuters te mengen met 22 kleuters. In alle gevallen geldt dat in het plan van aanpak is beargumenteerd waarom gekozen is voor de betreffende groepsgrootte en -samenstelling en waarom dit aansluit bij het doel van de betreffende peuter-kleutergroep. Uiteraard moeten de deelnemende instellingen daarbij ook kunnen beargumenteren dat de emotionele veiligheid gewaarborgd wordt (en op welke wijze dit gebeurt), zeker in het geval van grotere groepen kinderen. Zie ook paragraaf 2.6.1 en 2.8.3.

Ook is het mogelijk om voorschoolse educatie in deze vorm van peuter-kleutergroep aan te bieden in een groep van ten hoogste dertig kinderen, omdat wordt afgeweken van de maximale groepsgrootte van 16 kinderen, zoals vastgelegd in artikel 3, tweede lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, dat zijn grondslag vindt in artikel 1.50b, onderdeel c, van de Wko.

Samenstelling van de groep. Binnen de maximale groepsgrootte van 30 kinderen geldt een maximum van 16 peuters. Dit is gelijk aan de maximale groepsgrootte van stamgroepen.

2.8.5 Begeleiding op de peuter-kleutergroep

Aantal medewerkers De peuter-kleutergroep dient te worden begeleid door ten

minste twee personen, waarvan ten minste één beroepskracht (pedagogisch medewerker) en één leraar (zie artikel 4, vierde lid, van dit besluit). De leraar en de beroepskracht kunnen dus niet dezelfde persoon zijn. Het idee achter deze gezamenlijke inzet is, zoals benoemd, dat zij ieder unieke kennis en expertise meebrengen en elkaar in de begeleiding van de kinderen zodoende aanvullen. Samen dragen zij de verantwoordelijkheid voor de peuter-kleutergroep. Gezamenlijk wordt het aanbod vormgegeven en gezamenlijk 'draaien zij de groep'. De eindverantwoordelijkheid voor de kleuters blijft echter liggen bij de leraar en de eindverantwoordelijkheid voor de peuters bij de beroepskracht.

Vorm 1
Bij vorm 1 waar de maximale groepsgrootte 20 kinderen betreft, volstaat de inzet van één beroepskracht en één leraar. Het betreft hier een ruimere ratio dan de BKR die in de reguliere dagopvang geldt voor het aantal aanwezige peuters in een stamgroep (waar twee medewerkers een groep van 16 kinderen mogen begeleiden). Bij een volledig evenwichtige verdeling en een volle peuter-kleutergroep in vorm 1 zou één beroepskracht dus op ongeveer 10 peuters kunnen staan, samen met de leerkracht. Ten behoeve van de continuïteit van de groep en omdat de leeftijdssamenstelling gedurende het jaar licht kan variëren, kiest de regering ervoor om in dit besluit geen harde grenzen te stellen aan het aantal kleuters versus het aantal peuters op een bepaald moment in het jaar. In het pedagogisch-didactisch plan van aanpak beargumenteren deelnemende instellingen hoe zij bij deze werkwijze de emotionele veiligheid van de kinderen voldoende borgen.

Vorm 2
Ook bij vorm 2 worden ten minste één beroepskracht en één leraar ingezet. Op het moment dat er meer dan 8 peuters deelnemen aan de peuter-kleutergroep, moeten twee beroepskrachten ingezet worden. Indien er voorschoolse educatie wordt aangeboden in de peuter-kleutergroep, zijn dit twee beroepskrachten voorschoolse educatie.
Vanuit peuters bezien wordt hiermee aangesloten bij het regime van de BKR, dat geldt binnen de reguliere dagopvang in stamgroepen en zoals opgenomen in artikel 7 van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Hiervoor is gekozen, omdat in de tweede vorm peuters vanuit een stamgroep deelnemen aan de peuter-kleutergroep. Het kindercentrum moet deze beroepskrachten dus al inzetten op een dag. Daarbij komt dat, door vast te houden aan de BKR, de maximale groepsgrootte van de peuter-kleutergroep meer losgelaten kan worden, om zo meer vrijheid te geven aan organisaties om hier zelf afwegingen in te maken (maatwerk).

Medewerkers in opleiding. Met betrekking tot de bevoegdheden in het onderwijs blijft de huidige wet- en regelgeving van kracht. Dat betekent dat leraren in opleiding en zij-instromers (onder de huidige voorwaarden) zelfstandig voor de peuter-kleutergroep mogen staan, maar onderwijsondersteunend personeel (o.a. onderwijsassistenten) en pabo-studenten niet.[17]

Voor kinderopvang geldt dat in artikel 1.50, tweede lid, van de Wko is opgenomen dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels kunnen worden gesteld omtrent de voorwaarden voor, onder andere, de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs en het aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie. Die regels zijn nader uitgewerkt in artikel 7 van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Deze regels zijn echter opgesteld met het oog op reguliere dagopvang in stamgroepen.[18] Daarom is in het kader van peuter-kleutergroepen – die, zoals eerder aangegeven, niet gelijk kunnen worden gesteld aan een stamgroep – voorzien in nieuwe regels omtrent de inzet van beroepskrachten. Artikel 4, vierde lid, van dit besluit regelt dat een beroepskracht (in de zin van artikel 1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wko) wordt ingezet op een peuter-kleutergroep. Met beroepskracht wordt dan gedoeld op de persoon van 18 jaar of ouder die werkzaam is bij een kindercentrum, bezoldigd is en belast is met de verzorging, de opvoeding en

[17] Artikel 3, vierde lid, van de Wpo.
[18] Kamerstukken II 2014/15, 34195, nr. 3, par. 1.3.1.

het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers kunnen niet worden ingezet in plaats van een beroepskracht op een peuter-kleutergroep. Dit besluit staat er echter niet aan in de weg dat zij wel kunnen worden ingezet ter ondersteuning van de beroepskracht(en), dus boventallig. De beroepskracht kan ook een pedagogisch beleidsmedewerker/coach zijn die is gekwalificeerd om te werken als beroepskracht.

Verklaring omtrent het gedrag (VOG). De bij de peuter-kleutergroep betrokken leraar en ondersteunend personeel (onderwijsassistent, stagiaire etc.) moeten, net als de beroepskracht, in ieder geval beschikken over een VOG die geldig is binnen de kinderopvang. Dit volgt uit artikel 1.50, derde lid, van de Wko, waarin een overzicht is opgenomen van eenieder die in het bezit moet zijn van een verklaring omtrent het gedrag die geldig is binnen de kinderopvang. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen in verband met de totstandkoming van het personenregister kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.[19] Meer specifiek volgt dat voor de betrokken leraar en ondersteunend personeel uit onderdelen d en e van die bepaling: personen die op basis van een andere overeenkomst (dan een arbeidsovereenkomst, zie onderdeel c) met de houder structureel tijdens opvanguren werkzaam zijn of zullen zijn op de locatie waar kinderen worden opgevangen en personen die uit hoofde van hun functie toegang hebben of zullen hebben tot informatie over de kinderen die worden opgevangen. De in onderdeel d genoemde overeenkomst is in dit geval de samenwerkingsovereenkomst met het bevoegd gezag.

Uit artikel 1.50, derde lid, van de Wko volgt verder dat de personen die in het bezit moeten zijn van een VOG ook dienen te zijn ingeschreven in het personenregister kinderopvang, bedoeld in artikel 1.48d van de Wko. Dit betekent dat zij, net als beroepskrachten in de kinderopvang, continu gescreend worden. Deze verplichting geldt voor de betrokken leraar en ondersteunend personeel, maar ook voor het personeel van de school dat toegang heeft tot de persoonsgegevens van peuters binnen de peuter-kleutergroep. Ook het personeel van de school dat structureel (minimaal eens per drie maanden een half uur) in contact komt met de peuter-kleutergroep moet een VOG-kinderopvang aanvragen.[20] Dit zal met name aan de orde zijn op het moment dat de peuter-kleutergroep wordt georganiseerd binnen het schoolgebouw. Een beroepskracht hoeft omgekeerd niet te beschikken over een VOG voor het onderwijs. Sinds 1 juli 2024 is een VOG-kinderopvang ook geldig in het primair onderwijs. Het bevoegd gezag zal het schoolpersoneel over deze verplichting moeten informeren. Als betrokken personeel niet (langer) beschikt over een geldige VOG dan mogen deze personen niet langer bij de peuter-kleutergroep betrokken en werkzaam zijn. Tevens kan de houder van een kinderopvangcentrum of het bevoegd gezag de arbeidsovereenkomst ontbinden. De inschrijving van onderwijspersoneel in het personenregister kinderopvang loopt in praktische zin via een koppeling van deze personen met de houder van een kinderopvangcentrum op basis van de samenwerkingsovereenkomst met het bevoegd gezag. In die samenwerkingsovereenkomst spreken beide partijen af hoe de houder eventuele signalen, die vanuit de continue screening over schoolpersoneel binnenkomen, doorgeeft aan het bevoegd gezag. Zie ook paragraaf 4.5.1 over de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens.

[19] Kamerstukken II 2014/15, 34195, nr. 3, par. 1.3.1.

[20] Zie artikel 1.48d, eerste en tweede lid, en artikel 1.50, derde en achtste lid, van de Wko; Kamerstukken II 2014/15, 34195, nr. 3, par.
1.3.1; Kamerstukken I 2017/18, 34195, nr. E; Kamerstukken II 2017/18, 31322, nr. 341. Zie ook https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/veiligheid-kinderopvang-verbeteren/personenregister-kinderopvang en https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2022/09/28/denklijn-personenregister-kinderopvang---september-2022. Een wetsvoorstel continue VOG-screening in het funderend onderwijs wordt voorbereid naar het model van de kinderopvang wat ervoor zorgt dat onderwijspersoneel dat een strafbaar feit begaat direct in beeld komt, zie Kamerstukken II 2024/25, 29240, nr. 176. En zie Kamerstukken II 2023/24, 27923, nr. 491.

Vaste medewerkers. Aan een peuter-kleutergroep worden, vanwege de emotionele veiligheid en stabiliteit voor een kind, op vaste dagen vaste medewerkers toegewezen (artikel 4, zesde lid, van dit besluit). Wekelijks staan op vaste dagen dus vaste leerkracht(en) en vaste beroepskracht(en) op de groep. Daarbij is het uiteraard de bedoeling dat de kinderen gedurende de week niet onnodig veel verschillende vaste medewerkers zien. Bijvoorbeeld een invulling waarbij elke dag van de week een ander vast koppel wordt ingezet, voldoet niet aan de behoefte van kinderen aan emotionele veiligheid en stabiliteit. Omdat het vastegezichtencriterium binnen de reguliere dagopvang op grond van artikel 9, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang alleen voor stamgroepen geldt, is dit niet van toepassing op de peuterkleutergroep. Dit besluit voorziet zodoende in een alternatief hiervoor, dat ruimte biedt, maar dat tegelijkertijd verantwoord moet blijven. In het plan van aanpak moet daarom omschreven worden hoe met de gekozen inzet van vaste medewerkers wordt voldaan aan de stabiliteit en emotionele veiligheid van kinderen.

Deze vaste inzet zorgt ervoor dat het voor kinderen en ouders voorspelbaar is wie er op welke dag op de peuter-kleutergroep staat. Daarnaast bieden vaste en vertrouwde begeleiders emotionele veiligheid en stabiliteit voor een kind. Zij kennen de kinderen goed, herkennen hun behoeften en kunnen hier vervolgens adequaat op inspelen. Ouders dienen geïnformeerd te worden welke beroepskracht(en) en leraar op welke dag voor de groep staan.

Het kan gebeuren dat door bijvoorbeeld ziekte of verlof tijdelijk een andere beroepskracht of leraar moet worden ingezet dan normaal op die dag is voorzien. Ten behoeve van de werkbaarheid in de praktijk, biedt dit besluit die ruimte (artikel 4, zevende lid, van dit besluit). Dit mag uitsluitend in het geval dat een vaste medewerker afwezig is voor een aansluitende periode korter dan vier weken. Als van tevoren bekend is dat een vaste medewerker langer dan vier weken afwezig zal zijn, wordt niet voldaan aan de voorwaarden van artikel 4, zevende lid en kan er geen gebruik gemaakt worden van deze afwijkingsmogelijkheid. Zodra duidelijk is dat een vaste medewerker langer dan vier weken afwezig is, dient de deelnemer zo snel als mogelijk (en in ieder geval direct na het verstrijken van vier weken) een andere nieuwe vaste beroepskracht of vaste leraar aan de betreffende peuter-kleutergroep toe te wijzen.

Als een bevoegd gezag en houder van een kindercentrum ervoor kiezen om gebruik te maken van deze afwijkingsmogelijkheid, dan zal uit het plan van aanpak moeten blijken welke stappen zij zetten om de emotionele veiligheid van en stabiliteit voor de kinderen te borgen wanneer een vaste beroepskracht of vaste leraar tijdelijk niet kan worden ingezet. Vaste medewerkers kunnen worden gezien als een specifieke uitwerking van de algemene eis om stabiliteit en veiligheid te waarborgen (artikel 3, derde lid, onderdeel g van dit besluit) en kan niet los gezien worden daarvan.

Mentor voor peuters. Artikel 9, elfde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang schrijft voor dat aan iedere peuter een mentor is toegewezen. Deze bepaling geldt in het algemeen binnen de dagopvang, en gaat dus niet enkel op voor zover de peuters in een stamgroep zitten. Daarmee geldt deze bepaling ook voor de peuters in de peuter-kleutergroep. De mentor (een aangewezen beroepskracht van het kind) bespreekt de ontwikkeling van het kind periodiek met de ouders. Ook is de mentor voor de ouders aanspreekpunt bij vragen over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. In het geval dat de peuter ook nog deelneemt aan een reguliere stamgroep naast de peuter-kleutergroep, heeft de peuter al een mentor. In dat geval krijgt de peuter in de peuter- kleutergroep geen (extra) mentor toegewezen, maar volstaat de mentor van de reguliere stamgroep.

Pauzes. In artikel 4, vijfde lid, van dit besluit is erin voorzien dat de beroepskracht en

de leraar ook pauze moeten kunnen nemen. Daarom regelt dit besluit dat tijdens pauzes er ten minste één leraar of één beroepskracht moet worden ingezet. Zij hoeven tijdens de pauze dus niet beiden aanwezig te zijn. Daarnaast sluit het besluit niet uit dat dit tijdens een pauze een andere leraar of een andere beroepskracht kan zijn, dan die op die dag vast ingeroosterd staat op de peuter- kleutergroep. Uiteraard moet dit wel passen binnen het beleid dat de deelnemende instellingen omschreven hebben in hun plan van aanpak. Bijvoorbeeld als het gaat om het bieden van stabiliteit en (emotionele) veiligheid. Ook in het kader van het veiligheids- en gezondheidsbeleid zullen deelnemers na moeten denken of dit minimum voldoende is om de kwaliteit te waarborgen. Zeker bij grote groepen kan de inzet van slechts 1 medewerker kwetsbaar zijn. Bijvoorbeeld als een 3-jarige door één volwassene wordt begeleid naar het toilet, kan het niet zo zijn dat er dan niemand meer is op de rest van de groep. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is de plek om na te denken over dergelijke risico's.

2.8.6 Eisen aan ruimtes

Artikel 10 van het Besluit kwaliteit kinderopvang stelt eisen aan ruimtes voor wat betreft de dagopvang. Het eerste lid van dat artikel bepaalt dat de binnen- en buitenruimtes waar kinderen verblijven gedurende de tijd dat zij worden opgevangen, veilig, toegankelijk en passend ingericht zijn in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. Dit omvat ook dat de ruimtes groot genoeg zijn voor het totaal aantal kinderen in de peuter-kleutergroep en voldoende ruimte bieden voor het aanbod, dat in de peuter-kleutergroep geboden wordt. Dit lid is niet gekoppeld aan de stamgroep en blijft daarom onverminderd van toepassing op de peuters in de peuter-kleutergroep. De peuter-kleutergroep is voor de aanwezige peuters immers een vorm van kinderopvang.

In het plan van aanpak (op grond van artikel 3, derde lid, onderdeel h, van dit besluit) beschrijven het bevoegd gezag en houder van een kindercentrum welke binnen- en buitenruimtes door de peuter-kleutergroep worden gebruikt. Ook gaan zij nader in op de speel-leeromgeving (zie paragraaf 2.8.3) en beargumenteren zij hoe voorzien wordt in de behoeften van zowel peuters als kleuters. Hierbij valt te denken aan de aanwezigheid van divers spel- en leermateriaal, variërend in moeilijkheidsgraad, maar ook voldoende bewegingsruimte. En een balans is nodig tussen afgebakende plekken voor grover beweegspel versus ruimtes waar rustig gewerkt en gespeeld kan worden. Het gaat ook om zaken gerelateerd aan de verzorging van kinderen, zoals de nabijheid van kindertoiletten.

Artikel 10, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang bepaalt het aantal m^2 aan binnen- en buitenruimte dat beschikbaar moet zijn per in het kindercentrum aanwezig kind. In het kader van de peuter-kleutergroepen is ervoor gekozen om gelijke vereisten te hanteren voor de ruimte van de peuter-kleutergroep, die zodoende voor de peuters en de kleuters opgaan. Uiteraard zijn de eisen aan de vierkante meters zoals die voortvloeien uit het Besluit kwaliteit kinderopvang ook van toepassing gedurende de tijd dat peuters in vorm 2 onder schooltijd in hun eigen stamgroep zitten.

De voor de peuter-kleutergroep beschikbare binnenspeelruimte bevat ten minste 3,5 m^2 voor ieder in die groep aanwezig kind (peuter en kleuter). Dit kunnen meerdere ruimtes zijn. Alle voor de peuter-kleutergroep aangewezen ruimtes tellen mee in het aantal m^2. Uiteraard moeten deze ruimtes wel beschikbaar zijn. Zo zou een speelleerplein in een gang kunnen meetellen in het aantal m^2, dat is immers een 'passend voor spelactiviteiten ingerichte binnenruimte'. Daarentegen kan een gang niet worden meegeteld als dit een doorgaande looproute is voor andere schoolklassen, waarmee de veiligheid van daar spelende peuters mogelijk niet voldoende geborgd is. Uiteindelijk beoordeelt een toezichthouder of een dergelijke ruimte inderdaad meegeteld mag worden.

Uit de internetconsultatie is gebleken dat het in sommige gevallen (net) niet mogelijk is om een bestaand schoolgebouw passend te maken om aan 3,5 m2 per kind in de peuter-kleutergroep te voldoen. Voor die gevallen biedt dit besluit ruimte om gemotiveerd af te wijken van deze eis. Het uitgangspunt van de eis, namelijk voldoende bewegingsvrijheid voor zowel de peuters als de kleuters, staat niet ter discussie. Er ligt een verantwoordelijkheid bij deelnemers om zover mogelijk te voldoen aan de eis van 3,5 m2 binnenruimte en daar ruimtes voor beschikbaar te maken.

Indien er geen 3,5 m2 per kind beschikbaar is, er geen extra ruimtes betrokken kunnen worden en het echt niet mogelijk is om de beschikbare ruimtes passend te maken, dan kan een beroep gedaan worden op deze afwijkingsmogelijkheid in artikel 5, derde lid. Het plan van aanpak beschrijft in dat geval hoe voldoende bewegingsvrijheid toch is geborgd, ondanks dat er niet ten minste 3,5 m2 per kind beschikbaar is. De beschikbare binnenruimte moet passen bij en redelijkerwijs groot genoeg zijn om het type aanbod van de peuter-kleutergroep uit te kunnen voeren, gelet op het aantal kinderen en de samenstelling (leeftijden) in de peuter-kleutergroep.

Daarnaast moet voor de peuter-kleutergroep ten minste 3 m^2 beschikbare buitenspeelruimte zijn voor ieder kind dat in de peuter-kleutergroep aanwezig is. Hierop is geen afwijking mogelijk. Daarbij geldt dat de buitenruimte aangrenzend dient te zijn aan het gebouw waarin de peuter-kleutergroep is gevestigd. Dit besluit schrijft niet voor dat de buitenruimte alleen en uitsluitend voor de peuter-kleutergroep beschikbaar moet zijn, of dat het een afgebakende buitenruimte moet zijn. Deelnemende instellingen zullen hier zelf invulling aan moeten geven en hun keuzes hierover beschrijven in het plan van aanpak.

In het kader van reguliere dagopvang, bepaalt artikel 10, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang dat elke stamgroep beschikt over een afzonderlijke stamgroepruimte. De stamgroepruimte in vorm 2 (waar peuters onder schooltijd verblijven op de tijden dat zij niet gemengd zijn met kleuters) moet zodoende afgezonderd zijn van de ruimte waar de kleuters verblijven op de momenten dat zij geen gezamenlijk aanbod volgen. Een kastenwand- of plantenbak volstaat in dat geval bijvoorbeeld niet, omdat de peuters dan nog steeds de geluiden van de kleutergroep horen. Het idee van de eigen afzonderlijke stamgroepruimte in vorm 2 is juist dat de peuters daar rust kunnen vinden. In vorm 1 hebben peuters onder schooltijd geen eigen stamgroep naast de peuter-kleutergroep en hoeft er zodoende geen gescheiden ruimte van de kleuters te zijn.

Omdat artikel 4 van het Besluit kwaliteit kinderopvang, dat betrekking heeft op het veiligheids- en gezondheidsbeleid van de houder van een kindercentrum, van toepassing blijft voor de peuter- kleutergroep, zal de houder dat beleid moeten bijwerken voor de ruimtes die standaard door de peuter-kleutergroep worden gebruikt. In het beschrijven van risico's dient de houder van het kindercentrum er rekening mee te houden dat ruimtes die de peuter-kleutergroep gebruikt, ook gelijktijdig door andere schoolkinderen gebruikt kunnen worden (bijvoorbeeld een schoolplein).

3 Verhouding tot nationale regelgeving

3.1 Verhouding tot onderwijswet- en regelgeving

De scholen die met een peuter-kleutergroep deelnemen aan het experiment zijn gehouden aan de geldende wet- en regelgeving voor het primair onderwijs, met uitzondering van de toelatingsleeftijd in de artikelen 2, 39 en 40, tweede lid, van de Wpo. Daardoor kunnen ook peuters worden toegelaten tot de school, voordat zij de

leeftijd van 3 jaar en 10 maanden hebben bereikt. Aangezien deze kinderen slechts kunnen worden toegelaten als deelnemer – en dus niet als leerling in de zin van de Wpo – gelden de uit de onderwijswetgeving voortvloeiende verplichtingen van het bevoegd gezag ten aanzien van de leerlingen van de school, niet voor de peuters die op de school deelnemen aan de peuter-kleutergroep. Zo is de zorgplicht voor het bevoegd gezag in het kader van passend onderwijs niet op deze kinderen van toepassing (artikel 40, derde en vierde lid, van de Wpo). Ook kunnen de kinderen, zij het als deelnemer, worden toegelaten voor meer dan de huidige maximaal toegestane 5 dagen vanaf 3 jaar en 10 maanden (artikel 39, derde lid, van de Wpo) en zodoende deelnemen in een peuter-kleutergroep die op een school wordt aangeboden.

Verder wordt afgeweken van artikel 115, eerste, tweede en derde lid, van de Wpo. Uit deze bepaling volgt dat bekostiging van de school besteed moet worden aan de school, hetgeen moet worden begrepen als: ten behoeve van het onderwijs aan leerlingen. Aangezien peuter- kleutergroepen aangeboden worden mede door en soms op een school zal de bekostiging van de school ook ten goede komen aan het aanbod richting deelnemende peuters, die geen leerling zijn in de zin van de Wpo, bijvoorbeeld doordat deze peuters gebruik zullen maken van materialen van de school en de leraar tijd aan hen zal besteden. De afwijking van het bekostigingsartikel maakt het mogelijk dat de bekostiging van de school wordt ingezet voor het faciliteren van de peuter-kleutergroep, voor zover het de inzet van personeel van de school, huisvesting, leermiddelen en materieel betreft.

Wel moet daarbij worden opgemerkt dat de geldstromen van onderwijs en kinderopvang administratief gescheiden moeten blijven en er geen vermenging van publieke en private middelen mag optreden. De afwijking van artikel 115 Wpo in dit besluit is daarmee dan ook begrensd. De onderwijsbekostiging wordt besteed aan de inzet van de leraar, en de kinderopvangorganisatie financiert de inzet van de beroepskracht, afkomstig uit bijdragen van werkgevers, ouders en de Rijksoverheid. Het aanbod in de peuter-kleutergroep wordt vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid vorm en inhoud gegeven, waarbij de eindverantwoordelijkheid voor een individueel kind blijft liggen bij respectievelijk de beroepskracht of de leraar. Onderlinge vergoedingen voor huisvesting, leermiddelen en materieel worden verrekend tussen bevoegd gezag en houder van een kindercentrum. Het gaat dus vooral om een scheiding die wordt gemaakt vanuit financieel-juridisch oogpunt. Toch valt niet geheel uit te sluiten dat onderwijsbekostiging deels wordt aangewend ten behoeve van de peuters in de peuter-kleutergroep, met name als deze plaatsvindt op een school. Om te voorkomen dat dit tot problemen leidt voor bevoegde gezagen vanuit het financieel-juridisch toezicht door de IvhO wordt er in dit experimentbesluit van het bekostigingsartikel afgeweken.

Verder wordt afgeweken van artikel 12 van de Wpo inzake het schoolplan. Voor bevoegde gezagen die aan het experiment deelnemen is het verplicht om samen met de houder van een kinderopvangcentrum een plan van aanpak op te stellen, dat een addendum is op het schoolplan. Daarmee worden deze afspraken, ten aanzien waarvan is bepaald dat het bevoegd gezag en de houder van het kindercentrum conform dat plan dienen te werken, onderdeel van het schoolplan. De IvhO kan op de uitvoering daarvan vervolgens toezien in het kader van dit experiment.

Van de deelnemende bevoegde gezagen wordt specifieke aandacht gevraagd voor het naleven van de verplichtingen op grond van artikelen 3 (bevoegde leraar), 8 (uitgangspunten en doelstellingen) en 9 (kerndoelen) van de Wpo. Het onderwijs aan de kleuters zal moeten plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar (artikel 3 van de Wpo). Voor de kleuters moet een ononderbroken ontwikkelingsproces worden aangeboden met aandacht voor differentiatie (artikel 8, eerste lid, van de Wpo). Dit is ook van belang voor de doorstroom richting groep 3 van

het primair onderwijs. Voor het onderwijs aan kleuters is de emotionele en de cognitieve ontwikkeling, en het ontwikkelen van creativiteit, het verwerven van noodzakelijke kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden van belang (artikel 8, tweede lid, van de Wpo). Het belang voor kleuters van het ontvangen van een gedifferentieerd aanbod, dat kwalificeert als onderwijs in de zin van de Wpo, is er ook in gelegen dat zij voldoende onderwijstijd krijgen aangeboden (artikel 8, zevende lid, van de Wpo). Dit onderwijs moet ook gebaseerd zijn op de kerndoelen (artikel 9, eerste en tweede lid, van de Wpo), voor zover relevant voor de kleuters.

Ook moet worden opgemerkt dat voor kleuters die extra ondersteuning behoeven, individuele begeleiding noodzakelijk is die is afgestemd op de behoeften van de leerling (artikel 8, vierde lid, van de Wpo). Op deze deugdelijkheidseisen zal IvhO in het bijzonder toezien bij deelnemende peuter-kleutergroepen.

In het kader van dit experiment kan het onderwijs ook plaatsvinden op een kinderopvanglocatie. Daarbij wordt afgeweken van het uitgangspunt dat primair onderwijs in beginsel in de school plaatsvindt onder leiding van een bevoegde leraar. Alleen onderwijs dat op school in aanwezigheid van een bevoegde leraar wordt verzorgd, telt in het primair onderwijs mee als onderwijstijd. Strikt genomen zijn andere locaties wettelijk niet expliciet uitgesloten; excursies zijn bijvoorbeeld ook mogelijk. Daarom kan onderwijs dat wordt geboden op een kinderopvanglocatie binnen het kader van dit experiment ook meetellen als onderwijstijd zonder dat hiervoor van de Wpo afgeweken hoeft te worden. Om als werkelijk schoolgaand meegeteld te worden moeten leerlingen het onderwijs dat op hen is toegespitst volgen. Werkelijk schoolgaand zijn kinderen die onderwijs, onder verantwoordelijkheid van een bevoegde docent, volgen op een vestiging van de school of op een andere locatie.

Andersom geldt voor een peuter-kleutergroep dat kinderopvang ook kan plaatsvinden op een school, inclusief de vorm waarin voorschoolse educatie wordt geboden (zie ook paragraaf 2.8.2. Daarbij wordt afgeweken van artikel 6 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, waarin wordt bepaald dat voorschoolse educatie plaatsvindt in een kindercentrum, op grond van artikel 1.50b van de Wko dat de grondslag biedt om regels te stellen aan de kwaliteit van voorschoolse educatie. Op grond van artikel 1.87 Wko kan worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens artikel 1.50b Wko.

3.2 Verhouding tot nationale regelgeving in het kader van kinderopvang

De eisen voor een kwalitatief goede en verantwoorde kinderopvang zijn opgenomen in de Wko, het Besluit kwaliteit kinderopvang en de Regeling Wet kinderopvang. In deze paragraaf wordt beschreven hoe het voorgestelde experimenteerbesluit voor wat betreft kinderopvang past binnen de bestaande regelgeving, en dan met name de relevante bepalingen zoals die voortvloeien uit de Wko en het Besluit kwaliteit kinderopvang, op welke punten het experimenteerbesluit afwijkt van die regelgeving en op welke punten een aanvulling op de bestaande regelgeving noodzakelijk is.
Ter volledigheid wordt vooraf opgemerkt dat ook wordt voorzien in een enkele afwijking van het Besluit registers. In het artikelsgewijs deel bij artikel 8 van dit besluit, wordt daarop nader ingegaan.

3.2.1 Verhouding tot de Wko

Gedurende de tijd dat een peuter-kleutergroep wordt verzorgd door het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum blijven de relevante regels uit de Wko van toepassing op die houder. De houder exploiteert een geregistreerd kindercentrum: een in het landelijk register kinderopvang ingeschreven kindercentrum als bedoeld in artikel 1.46, tweede lid van de Wet kinderopvang. Indien er geen geregistreerd kindercentrum is en de peuter-kleutergroep zou de enige groep zijn, dan dient hiervoor

eerst een aanvraag tot exploitatie te worden ingediend bij de gemeente. Als de peuterkleuter-groep op de school wordt georganiseerd, maakt deze onderdeel uit van het reeds geregistreerde kindercentrum van de houder voor zover het kinderopvang van peuters betreft.

Dit betekent dat de kindercentra die deelnemen aan het experiment allemaal geregistreerd moeten zijn en zodoende worden gefinancierd middels het financieringsstelsel voor kinderopvang, zoals dat is uitgewerkt in Afdeling 2 van de Wko en het Besluit kinderopvangtoeslag. Binnen dat stelsel geldt dat de kosten voor de kinderopvang verdeeld zijn over de ouders, de werkgever(s) en de overheid. De ouders dragen een van hun inkomen afhankelijk deel bij, de werkgevers betalen hun gedeelte via een inkomensonafhankelijke vaste premie en de overheid verstrekt een tegemoetkoming die afhankelijk is van het inkomen van de ouders.

Dit betekent ook dat de ouders van de peuters die deelnemen aan een peuter-kleutergroep hun recht op kinderopvangtoeslag, zoals weergegeven in artikelen 1.5 en 1.6 van de Wko, blijven behouden. De ouders van de kleuters hebben geen recht op kinderopvangtoeslag, aangezien de kleuters onderwijs krijgen en geen kinderopvang.

Daarnaast blijven de verschillende kwaliteitseisen uit Afdeling 3 van de Wko die aan kindercentra worden gesteld op hen van toepassing tijdens het experiment.

3.2.2 Verhouding tot het Besluit kwaliteit kinderopvang

De regels over de kwaliteitseisen voor dagopvang uit het Besluit kwaliteit kinderopvang blijven voor de houder van een kindercentrum gedurende het experiment van toepassing, met uitzondering van die bepalingen die uitsluitend op een stamgroep zien. Het uitgangspunt in dit besluit is immers dat een peuter-kleutergroep geen stamgroep is.

In dat verband blijven de eisen met betrekking tot een verantwoorde dagopvang, weergegeven in artikel 2 van het Besluit kwaliteit kinderopvang, voor de houder gelden tijdens het experiment.
Naast de in artikel 3, derde lid, van dit besluit geformuleerde aspecten, dient de houder van het kindercentrum die deelneemt aan een peuter-kleutergroep in het pedagogisch beleidsplan op grond van artikel 3, eerste lid, en tweede lid, onderdelen a en b, van het Besluit kwaliteit kinderopvang aandacht te besteden aan de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de aspecten van verantwoorde dagopvang, bedoeld in artikel 2 van het Besluit kwaliteit kinderopvang, en aan de wijze waarop de ontwikkeling van het kind wordt gevolgd en gestimuleerd en daarbij naar een doorlopende ontwikkellijn met het primair onderwijs en de buitenschoolse opvang wordt gestreefd.

Daarnaast blijven op de houder gedurende het experiment ook de volgende bepalingen van het Besluit kwaliteit kinderopvang van toepassing: artikel 4 (Veiligheid en gezondheid), artikel 5 (Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling), artikel 6 (Opleidingseisen) en artikel 8 (Inzet pedagogisch beleidsmedewerkers). Verder gaat, zoals eerder opgemerkt, artikel 9, elfde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, dat bepaalt dat aan ieder kind een mentor wordt toegewezen, nog steeds op. Ook de eis gesteld in artikel 10, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang blijft onverkort gelden, waarin is opgenomen dat de binnen- en buitenruimtes waar kinderen verblijven gedurende de tijd dat zij worden opgevangen, veilig, toegankelijk en passend zijn ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

De eisen uit het Besluit kwaliteit kinderopvang die aan de stamgroep worden gesteld blijven onverminderd van toepassing op de tijd dat peuters in vorm 2 onder schooltijd

in hun eigen stamgroep doorbrengen. Dit geldt ook voor de tijd waarin peuters - zowel in vorm 1 als in vorm 2
- buiten schooltijd nog aanbod in een stamgroep ontvangen binnen de reguliere dagopvang.

4 Uitvoering experimenteerbesluit

4.1 Proces van aanwijzing van deelnemende kindercentra en scholen

Aan maximaal 200 peuter-kleutergroepen wordt de mogelijkheid gegeven om deel te nemen aan het experiment. Dit aantal is gekozen om voldoende initiatieven de kans te geven om zich in te schrijven en daarmee voldoende variatie in het onderzoek mogelijk te maken. Bevoegde gezagen en houders van kindercentra worden vanzelfsprekend vooraf getoetst op het voldoen aan gestelde eisen en voorwaarden in dit besluit. In het onderzoek kunnen zowel kwantitatieve methoden (bijvoorbeeld vragenlijsten) als kwalitatieve methoden (interviews, observaties) worden toegepast.

De Minister van OCW controleert of de aanvraag voor deelname aan dit experiment via het aanbieden van een peuter-kleutergroep binnen de gestelde termijn is ingediend en of deze volledig is. Daarbij kan hij aanvragers in de gelegenheid stellen om de aanvraag aan te vullen binnen een termijn van twee weken (artikel 11, tweede lid, van dit besluit).

De Minister van OCW beslist welke peuter-kleutergroepen op basis van de gezamenlijke aanvraag van houders van kindercentra en bevoegde gezagen na het doorlopen van de selectieprocedure mogen deelnemen aan het experiment. De minister wijst, op basis van artikel 11, vijfde lid, van dit besluit, aanvragen af die niet voldoen aan de voorwaarden voor deelname in artikelen 3 en 9 van dit besluit. Verder toetst de minister de aanvragen aan de hand van de beoordelingscriteria in artikel 11, zesde lid, van dit besluit. Daarbij geldt dat de minister aanvragen kan afwijzen met het oog op de representativiteit en kwaliteit van het onderzoek, indien de aanvraag onvoldoende bijdraagt aan: het doel van het experiment, een evenwichtige verdeling tussen de soorten peuter- kleutergroepen en doelgroepen, regionale spreiding van peuter-kleutergroepen en spreiding over bevoegde gezagen en houders van kindercentra. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure die bij de selectie van de aanvragen wordt gevolgd. Loting kan daar een onderdeel van zijn, indien na het toepassen van de inhoudelijke beoordelingscriteria er meer peuter-kleutergroepen overblijven dan er toegelaten kunnen worden tot het experiment.
Houders van kindercentra en bevoegde gezagen ontvangen van de minister een beschikking in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De beschikking is vatbaar voor bezwaar en beroep.

Artikel 12 van dit besluit biedt ruimte om het initiële plan van aanpak gedurende de looptijd aan te passen. Dit kan ook betekenen dat tussentijds de aanpak wijzigt van vorm 1 naar vorm 2. Deze ruimte is nodig omdat het plan van aanpak, als onderdeel van het schoolplan en pedagogisch beleidsplan, de hele looptijd actueel moet blijven. Bijvoorbeeld als in de praktijk blijkt dat de aanpak in de praktijk toch niet zo uitwerkt als beoogd was. Dit kan bijvoorbeeld ook zijn op aanwijzing van de toezichthouder en/of voortschrijdend inzicht. Ook het begeleidende onderzoek kan aanleiding geven om al gedurende de looptijd enkele aanpassingen door te voeren. Als bevoegde gezagen en houders van kindercentra hun plan van aanpak op substantiële punten willen aanpassen, dienen zij dit te melden aan de Minister van OCW via een formulier. Dit gaat in ieder geval om wijzigingen in doel en doelgroep van deelname, de vorm van de peuter-kleutergroep en substantiële wijzingen in de samenstelling en/of werkwijze van de peuter-kleutergroep. De minister beoordeelt de voorgestelde aanpassingen, aan de hand van de voorwaarden die dit besluit stelt aan peuter-

kleutergroepen.
Ook zal de minister de voorgestelde aanpassingen leggen naast de uitgangspunten die in paragraaf 2.6.1 zijn beschreven. Als de minister akkoord gaat met de voorgestelde aanpassingen, informeert hij de toezichthouders hierover.
Er is ook nagedacht over minder belastende alternatieven dan een aanvraag via de Minister van OCW. Zoals de eis van een aanvraag te laten vervallen of te vervangen door een meldplicht waarbij de eerste 200 aanmeldingen kunnen deelnemen aan het experiment. Dan zou kunnen worden volstaan met de eisen uit het besluit en de verplichte aanwezigheid van de documenten (dat wil zeggen het plan van aanpak en de intentieverklaring voor de samenwerkingsovereenkomst). Om meerdere reden is hier niet voor gekozen. Allereerst biedt de toetsing vooraf een eerste check of de peuter-kleutergroep op een verantwoorde wijze zal opereren. Deze toetsing aan de voorkant is belangrijk, temeer omdat het kinderen betreft en het hier gaat om een betrekkelijk nieuwe werkwijze. Zeker vanuit het perspectief van de peuters wordt voor sommige voorwaarden meer ruimte geboden dan de reguliere eisen uit het Besluit kwaliteit kinderopvang (bijvoorbeeld ten aanzien van de groepsgrootte). Bovendien wordt niet elke groep jaarlijks gecontroleerd (zie ook paragraaf 4.3), wat het belang van toetsing aan de voorkant extra onderschrijft.
Daarnaast hechten de Minister van OCW en de Minister van SZW eraan dat selectie plaatsvindt op basis van inhoudelijke criteria en een beschikking vatbaar is voor bewaar en beroep. Ook met het oog op de kwaliteit en representativiteit van het onderzoek achten de ministers een aanvraag- en selectieprocedure van groot belang.

4.2 Duur van het experiment

Aangezien dit experimenteerbesluit berust op zowel artikel 180 van de Wpo als artikel 1.87 van de Wko is een bepaling over de duur van het experiment opgenomen waarmee recht wordt gedaan aan beide regimes. De bepaling is eveneens gebaseerd op het voorbeeld van artikel 10 van het experimenteerbesluit experiment meertalige dagopvang.[21] Zo wordt bepaald dat de looptijd van het experiment 4 jaar is (1 augustus 2027 tot en met 31 juli 2031). Daarbij bestaat de mogelijkheid om het experiment te verlengen met twee jaar als de regering voornemens is om een structurele wettelijke regeling te treffen. Het onderzoek duurt 3 jaar (zie artikel 14, eerste lid, van het besluit) en binnen 3,5 jaar, gerekend vanaf het startmoment van het experiment, moet duidelijk zijn of de ministers voornemens zijn om een wet bij de Tweede Kamer in te dienen. De verlenging van het experiment met twee jaar valt ook binnen de termijn van 6 jaar zoals bepaald in artikel 180, vierde lid, van de Wpo.

4.3 Toezicht gedurende de looptijd van het experiment

De wettelijke eisen ten aanzien waarvan dit besluit geen uitzondering of afwijking bepaalt, blijven onverkort van toepassing op de peuter-kleutergroepen (hierna: 'de reguliere eisen'). Hierop geldt het reguliere toezichts- en handhavingsregime, ook voor de peuter-kleutergroep. De toezichthouders voor de peuter-kleutergroepen zijn de GGD en de IvhO. Dit is conform bestaande wet- en regelgeving. Deze instanties hebben een wettelijke taak in het nalevingstoezicht op kinderopvang respectievelijk onderwijs en voorschoolse educatie.[22]

Het is voor de toezichthouders en gemeenten van belang dat zij op de hoogte zijn als een bevoegd gezag en houder met een peuter- kleutergroep deelnemen aan het experiment. Temeer omdat andere regels van toepassing zijn op deze groepen. De ministers delen daarom een lijst met deelnemende instellingen (bevoegde gezagen en betreffende scholen, houders van kindercentra en de betreffende kindercentra) aan toezichthouders, gemeenten (ofwel colleges van burgemeester en wethouders) waarin (bevoegde gezagen van) scholen en (houders van) kindercentra zetelen, de Dienst

[21] Stb. 2017, nr. 249 (Experimenteerbesluit experiment meertalige dagopvang).
[22] Zie artikel 1.61, tweede lid, van de Wko en artikel 3, eerste lid, onderdeel a van de Wet op het onderwijstoezicht.

Toeslagen en de VNG .

Voor de kinderopvangwet- en -regelgeving betekent dit dat de GGD de reguliere eisen jaarlijks meeneemt in de reguliere inspectie en de bevindingen verwerkt in een inspectierapport.[23] De GGD toetst hierbij of is voldaan aan de eisen die voor de kinderopvang worden gesteld, in de Wko, het Besluit kwaliteit kinderopvang, het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie en de Regeling wet kinderopvang. Als uit de inspectie van de GGD blijkt dat de houder van een kindercentrum niet aan deze eisen voldoet, dan kan de GGD de gemeente adviseren om te handhaven of een sanctie op te leggen. De gemeente beslist of er wordt gehandhaafd of niet. Verder toetst de GGD, en de IvhO in het kader van signaalgestuurd toezicht, bij peuter-kleutergroepen waar voorschoolse educatie wordt aangeboden of is voldaan aan de eisen in het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, met uitzondering van de bepalingen waarvan in dit besluit wordt afgeweken.

De IvhO toetst of wordt voldaan aan de in de Wpo gestelde eisen voor het primair onderwijs, uiteraard met uitzondering van de bepalingen waarvan in dit experimenteerbesluit wordt afgeweken. Bijzondere aandacht is er daarbij voor de naleving van de artikelen 3, 8, eerste, tweede en zevende lid, en 9, eerste en tweede lid, van de Wpo. Zie over het toezicht van de IvhO nader paragraaf 4.3.2.

Verder toetsen de GGD en de IvhO of de tot het experiment toegelaten peuter-kleutergroepen voldoen aan de verplichtingen in dit besluit. Daarbij hebben ze wel een verschillende focus en is de rol van de IvhO beperkter (zie hieronder).

Het onderhavige besluit bepaalt de wijze waarop toezicht wordt gehouden op de eisen op grond van dit experimenteerbesluit. Hieronder wordt nader ingegaan op het toezicht en de handhaving van de eisen uit dit experimenteerbesluit. De IvhO houdt toezicht op het onderwijs en de GGD houdt toezicht op de kinderopvang. Omdat de peuter-kleutergroep in samenwerking wordt vormgegeven, vraagt dit ook om goede afstemming tussen de verschillende vormen van toezicht. Het toezicht op de eisen in dit besluit kent vooral een kwalitatief en stimulerend karakter, waarbij ruimte is voor dialoog met de deelnemende instellingen en de ruimte wordt geboden voor herstel bij niet-naleving van de verplichtingen uit dit besluit, tenzij de ernst en duur van de overtredingen daar geen ruimte voor laten.

Als aan een herstelopdracht niet wordt voldaan en door de GGD en/of de IvhO wordt geconstateerd dat er in een deelnemende peuter-kleutergroep voortdurende of ernstige overtredingen zijn door de houder van een kindercentrum of het bevoegd gezag van de in het besluit genoemde specifieke verplichtingen, informeren zij de Ministers van OCW en SZW onverwijld schriftelijk (artikel 13, derde en vierde lid, van dit besluit). De Ministers kunnen vervolgens besluiten om deelname aan het experiment in te trekken.

Een stimulerende vorm van toezicht biedt deelnemers naar verwachting meer ruimte om te leren. Bovendien biedt het toezichthouders de kans om breder naar het hele plaatje te kijken zonder direct in te moeten grijpen op elke individuele overtreding. Daarmee kunnen zij het totaal aan omstandigheden beter meewegen in de beoordeling van de situatie. Tot slot laat deze vorm van toezicht ruimte om te leren van het experiment en om ervaring op te doen over de wijze waarop het toezicht (gezamenlijk) kan worden georganiseerd.

[23] Zie artikelen 1.62 en 1.63 van de Wko.

4.3.1 Toezicht op het experiment door GGD

De GGD zal een bezoek afleggen bij deelnemende peuter-kleutergroepen, hetzij op een kindercentrum of op de locatie van een school, voor een doorgaans onaangekondigde inspectie. De GGD onderzoekt gedurende de looptijd naar schatting twee keer (maar ten minste een keer) elke deelnemende peuter-kleutergroep. Bij het maximaal aantal peuter-kleutergroepen van 200, zou dit dus neerkomen op ongeveer 100 bezoeken per jaar. In het kader van bijvoorbeeld een nader onderzoek, kan het voorkomen dat sommige peuter-kleutergroepen vaker worden bezocht dan andere. Er wordt een selecte groep GGD-toezichthouders geselecteerd om het toezicht op de peuter-kleutergroepen uit te voeren. Zij worden hierop geschoold. Het toezicht op de peuter-kleutergroep kan gecombineerd worden met het reguliere inspectiebezoek, dat jaarlijks plaatsvindt.

De GGD toetst of er is voldaan aan de volgende eisen van het experimenteerbesluit:
a. artikel 4, eerste tot en met het negende lid;
b. artikel 4, tiende lid juncto artikel 3, derde lid, onderdelen a tot en met e, onderdeel f voor zover dit ziet op het pedagogisch aanbod en onderdelen g tot en met i; en
c. artikel 5.

Dit zijn voornamelijk afwijkingen van (en varianten op) bestaande kwaliteitseisen binnen de kinderopvang. Zo controleert de GGD voorwaarden ten aanzien van groepsgrootte en leeftijden van de kinderen en of het pedagogisch-didactisch plan van aanpak, als addendum op het pedagogisch beleidsplan en voor zover dit ziet op het pedagogisch aanbod, in de praktijk wordt toegepast, zoals bedoeld in artikel 3, derde lid, van het besluit.

Daarbij controleert de GGD of de peuter-kleutergroepen voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de betreffende vorm waarvoor de beschikking is verleend. Ook beoordeelt de GGD de verhouding tussen het aantal medewerkers en kinderen in een peuter-kleutergroep en of de ruimte voldoet aan de in dit besluit gestelde eisen. In het kader van het reguliere toezicht controleert de GGD of de bij de peuter-kleutergroep betrokken medewerkers beschikken over een verklaring omtrent het gedrag die geldig is binnen de kinderopvang.

Het ligt in de rede om de bovengenoemde toezichtstaken aan de GGD toe te bedelen, omdat de GGD soortgelijke vereisten beoordeelt tijdens een inspectiebezoek in het kader van het reguliere toezicht op de kinderopvang. De GGD wordt dan ook in staat geacht om toe te zien op de naleving van de hierboven benoemde inhoudelijke en administratieve eisen in dit besluit.

Daarbij richt het toezicht van de GGD zich tot de houder en op de kwaliteit en toegankelijkheid van de kinderopvang, met het oog op de ontwikkeling, de betrokkenheid en het welbevinden van de peuters. Tegelijkertijd kijkt de GGD ook naar de samenwerking met het bevoegd gezag en de invloed van het gedrag van leerkrachten en kleuters op de peuter-kleutergroepen. De GGD zal de houder ook aanspreken op het oplossingen van tekortkomingen samen met het bevoegd gezag.

De GGD houdt geen toezicht op de inhoud van het plan van aanpak (artikel 3 van het experimenteerbesluit). Of het plan van aanpak alle onderdelen bevat, wordt vooraf bij de aanvraag getoetst door een onafhankelijke adviescommissie ingesteld door de minister, waarin expertise vanuit toezicht wordt betrokken, waarna de minister besluit op de aanvraag. De GGD houdt wel toezicht op de uitvoering van het plan van aanpak. Op basis van de praktijksituatie kan de GGD beoordelen dat aanpassing van het plan noodzakelijk is. De GGD kan hierover de dialoog aangaan en waar nodig een herstelaanbod doen.

De GGD houdt geen toezicht op de didactische kwaliteit en of de leraar die voor de peuter-kleutergroep staat ook bevoegd is en of de school de ouders van leerlingen voldoende heeft geïnformeerd en betrokken. Hierop houdt, net als bij reguliere (kleuter)groepen de IvhO toezicht. Een GGD-inspecteur kan een signaal afgeven aan de IvhO als zij risico's ziet voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kleuters of als zij twijfelt of er wel een bevoegde leraar voor de groep staat. De GGD en de IvhO kunnen indien nodig ook gezamenlijk de houder en het bevoegd gezag aanspreken.

In afwijking van het reguliere toezicht wordt er in principe geen individueel rapport gemaakt van een inspectiebezoek van de GGD. De belangrijkste bevindingen worden wel geregistreerd door de GGD, maar niet openbaar gemaakt. De toezichthouder stuurt de houder van een kindercentrum een schriftelijke bevestiging dat het toezicht heeft plaatsgevonden. Als alles op orde is, dan volstaat een bevestiging en koppelt de toezichthouder geen inhoudelijke bevindingen terug. Indien iets niet op orde is, dan stelt de toezichthouder dit op schrift naar de houder, maar de vorm is vrij. De betreffende gemeente krijgt deze bevestiging ofwel terugkoppeling ook. De GGD stelt vervolgens periodiek een overkoepelende rapportage op met de bevindingen vanuit inspectiebezoeken bij meerdere locaties/groepen of van de inspectiebezoeken in het afgelopen jaar. Deze rapportages bieden aanvullende inzichten, naast het onderzoek door het onderzoeksbureau. Bij voortdurende of ernstige overtredingen van reguliere kwaliteitseisen of de verplichtingen volgend uit dit besluit informeert de directeur publieke gezondheid van de GGD de beide ministers (artikel 13, derde lid).

4.3.2 Toezicht op het experiment door Inspectie van het onderwijs

De IvhO is zoals eerder aangegeven toezichthouder op de peuterkleutergroep voor wat betreft het onderwijs, derhalve gericht op het bevoegd gezag, en zal niet elke peuter-kleutergroep onderzoeken. Wel zal de inspectie een deel van de groepen bezoeken. Er zijn vier routes waarlangs een dergelijk bezoek tot stand kan komen.

Allereerst neemt de IvhO de peuter-kleutergroepen mee in het signaalgestuurd gemeentelijk toezicht op voorschoolse educatie. Dat zal alleen het geval zijn wanneer de IvhO signalen ontvangt over de kwaliteit van de voorschoolse educatie (bijvoorbeeld via de GGD), die dusdanig zijn dat de inspectie overgaat tot een bezoek aan de - in dit geval - peuter-kleutergroep waar voorschoolse educatie wordt geboden.

Ten tweede kan de IvhO besluiten een peuter-kleutergroep te bezoeken na een signaal van de GGD over de kwaliteit van de peuter-kleutergroep.

Ten derde kan de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse van een school aanleiding geven tot een nader onderzoek en (indien nodig) inspectiebezoek aan de schoollocatie ter plaatse.

Ten vierde is er de mogelijkheid dat een school aan de beurt is voor een regulier inspectiebezoek, bijvoorbeeld in het kader van een steekproef of naar aanleiding van een onderzoek op grond van artikel 11, achtste lid, van de Wet op het onderwijstoezicht.

In de twee laatstgenoemde gevallen zal de IvhO, indien de betreffende school een peuter- kleutergroep aanbiedt, daaraan extra aandacht besteden tijdens het bezoek. Dit houdt onder andere in dat de IvhO zal nagaan of de peuter-kleutergroep daadwerkelijk functioneert zoals is beschreven in het plan van aanpak, het addendum op het schoolplan. De IvhO zal hiervoor inspecteurs inzetten met specifieke kennis over de ontwikkeling van het jonge kind.

Wanneer de IvhO toezicht uitoefent op een peuter-kleutergroep, zal dat zich richten op

de kwaliteit van de voorschoolse educatie, naar aanleiding van een of meer ontvangen signalen, en/of de kwaliteit van het onderwijs binnen de peuter-kleutergroep.
Daarbij ziet de IvhO toe op de naleving van:
a. artikel 4, eerste, tweede, vierde, vijfde en achtste lid; en
b. artikel 4, tiende lid, juncto artikel 3, derde lid, onderdelen f en g;

Het betreft de onderdelen van het plan van aanpak waarin het pedagogisch-didactisch aanbod voor kleuters wordt beschreven, inclusief de ontwikkelingsbehoeften en doorlopende leerlijn van peuters en kleuters, evenals het waarborgen van de stabiliteit en veiligheid van peuters en kleuters. Aangezien deze verplichtingen, voortvloeiend uit artikelen 6 en 7 van dit besluit, zijn gericht aan het bevoegd gezag en in zoverre hun grondslag vinden in artikel 180 Wpo, kan de IvhO hier toezicht op houden, via haar algemene taak met betrekking tot het nalevingstoezicht, neergelegd in artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wot. Dit is eveneens neergelegd in artikel 13, tweede lid, van dit besluit, zodat hierover geen misverstand kan bestaan.

Daarnaast zal de IvhO wanneer zij een deelnemende school bezoekt, specifiek toezien op naleving van de deugdelijkheidseisen op grond van artikel 3 (bevoegde leraren), 8, eerste en tweede lid (ononderbroken ontwikkelingsproces en aspecten van ontwikkeling), zevende lid (onderwijstijd), en 9, eerste en tweede lid, (kerndoelen) van de Wpo. Niet-naleving van deze eisen kan ook leiden tot intrekking van deelname aan het experiment (artikel 17, eerste lid, onderdeel a, van dit besluit).

Het toezicht van de IvhO richt zich tot het bevoegd gezag en op de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs, met het oog op de ontwikkeling, de betrokkenheid en het welbevinden van de kleuters. Tegelijkertijd kijkt de IvhO ook naar de samenwerking met de houder en de invloed van het gedrag van beroepskrachten en peuters op de peuter-kleutergroepen. De IvhO zal het bevoegd gezag ook aanspreken op het oplossen van tekortkomingen samen met de houder.

Een inspecteur van de IvhO kan een signaal afgeven aan de GGD als zij risico's ziet voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van peuters of als zij twijfelt of er wel aan de andere eisen wordt voldaan. De IvhO kan vervolgens ook gezamenlijk met de GGD het bevoegd gezag en de houder aanspreken.

4.3.3 Gezamenlijke rol beide toezichthouders

Juist omdat er sprake is van samenwerking is het van belang dat de toezichthouders het toezicht op peuter-kleutergroepen op elkaar afstemmen, elkaar over de resultaten van de bezoeken informeren en waar nodig signalen geven over ondermaatse kwaliteit van de peuter-kleutergroep. De toezichthouders kunnen er ook voor kiezen om gezamenlijk scholen of kindercentra met deelnemende peuter-kleutergroepen te bezoeken. De GGD en de IvhO verstrekken elkaar desgevraagd de voor de uitoefening van hun taak benodigde inlichtingen en gegevens, waaronder voor zover noodzakelijk (bijzondere) persoonsgegevens (zie ook paragraaf 4.5 verwerking van persoonsgegevens).
Voor de deelnemende instellingen aan dit experiment, geldt dat hun plan van aanpak (addendum op het schoolplan en het pedagogisch beleidsplan) al bij de aanvraag voor deelname aan het experiment met een peuter-kleutergroep is goedgekeurd. Het is van belang dat in de adviescommissie voor de beoordeling van aanvragen voor deelname aan het experiment het perspectief van GGD-toezicht en de IvhO-toezicht vertegenwoordigd is, waar het gaat om het beoordelen van beleidsplannen. Dit om de kans te verkleinen dat een vooraf toegelaten plan van aanpak tot een negatieve beoordeling leidt van een GGD- of IvhO-inspecteur. Desondanks kan het natuurlijk gebeuren dat de praktijk toch anders uitpakt dan voorzien was op papier, waardoor de aanpak niet in het belang is van de peuters of kleuters. Met andere woorden: als blijkt dat het plan toch onvoldoende leidt tot een goede pedagogisch-didactische kwaliteit.

Als een GGD-inspecteur bijvoorbeeld constateert dat de emotionele veiligheid of stabiliteit voor peuters onvoldoende wordt gediend met de peuter- kleutergroep, kan hij de houder vragen het plan van aanpak (addendum) aan te passen. Een dergelijke herstelopdracht wordt op schrift gesteld. De vorm is daarbij vrij. De deelnemende instellingen melden de wijziging vervolgens bij de minister (conform artikel 12, eerste lid, van dit besluit).

4.3.4 Consequenties niet nakomen verplichtingen besluit of voorwaarden beschikkingen

Een peuter-kleutergroep, waarvoor toestemming tot deelname aan het experiment aan een bevoegd gezag en houder van een kindercentrum is verleend, moet de verplichtingen uit hoofde van dit besluit of de daarop gebaseerde beschikking of de in artikel 17, eerste lid, van dit besluit genoemde bepalingen in de sectorwetgeving naleven. Op het moment dat de verplichtingen niet volledig worden nageleefd, dan geven de GGD of de IvhO de houder van het kindercentrum en het bevoegd gezag gezamenlijk over het algemeen eerst de mogelijkheid tot herstel van de gebreken. Bijvoorbeeld door een op schrift gestelde herstelopdracht vanuit de GGD-inspecteur (zie hierboven). Als de GGD of de IvhO vervolgens constateert dat bij zo'n peuter-kleutergroep deze verplichtingen in ernstige mate of bij voortdurende wijze niet worden nageleefd, dan informeren zij de ministers van OCW en SZW hierover onverwijld schriftelijk. Bij ernstige overtredingen kan ook direct een signaal aan beide ministers volgen. Het is aan de ministers van OCW en de SZW om te bepalen of, en zo ja, welke consequenties dit heeft voor de deelname aan het experiment. Nader onderzoek van de GGD kan nodig zijn om te constateren of de deelnemers de herstelopdracht inderdaad hebben uitgevoerd.

Als gedurende de looptijd op grond van een rapport van de IvhO blijkt dat de onderwijskwaliteit op een deelnemende school onvoldoende of zeer zwak is geworden, dan kan de toestemming voor deelname aan het experiment eveneens onverwijld worden ingetrokken.

De extra op grond van dit experimenteerbesluit voor bevoegde gezagen geldende regels worden niet aangemerkt als deugdelijkheidseisen ten aanzien waarvan het reguliere toezicht- en handhavingsinstrumentarium van de IvhO en de minister van OCW ingezet zou kunnen worden. Wel kan voortdurende en ernstige overtreding van deze regels leiden tot een besluit tot intrekking van deelname aan het experiment voor bevoegde gezagen en houders van kindercentra gezamenlijk, nadat over het algemeen eerst de mogelijkheid tot herstel is geboden. Een dergelijk besluit tot intrekking is vatbaar voor bezwaar en beroep. De intrekking zal ook niet per direct kunnen ingaan. Het bevoegde gezag en de houder van het kindercentrum moeten de gelegenheid krijgen de peuter- kleutergroep op deugdelijke wijze op te heffen. In dit verband zij opgemerkt dat een bevoegd gezag, dat geconfronteerd wordt met een intrekkingsbesluit, er binnen de genoemde termijn voor moet zorgdragen dat het experiment op de school ten einde komt. Doet het dat niet, dan is immers sprake van strijd met verschillende wettelijke deugdelijkheidseisen (ten aanzien waarvan voor dit bevoegd gezag geen afwijking meer is toegelaten), en kunnen er bekostigingssancties volgen. Voor de houder geldt hetzelfde. Als sprake is van een intrekkingsbesluit is niet langer sprake van afwijkende regelgeving in het kader van een experiment, en is de Wko en de onderliggende regelgeving onverkort van toepassing op de houder en diens kindercentrum.

In algemene zin geldt overigens dat de IvhO en de minister uiteraard het reguliere toezicht- en handhavingsinstrumentarium hanteren ten opzichte van bevoegde gezagen, voor zover het de deugdelijkheidseisen betreft die losstaan van dit experiment en die dus onverkort blijven gelden.

Voor de houders van kindercentra geldt dat een aantal regels dat normaal geldt op grond van het Besluit kwaliteit kinderopvang wordt vervangen door alternatieve regels in dit experimentbesluit. Als de regels van het experimentbesluit worden overtreden, kan dat leiden tot een besluit tot intrekking van deelname aan het experiment voor bevoegde gezagen en houders van kindercentra gezamenlijk, nadat over het algemeen eerst de mogelijkheid tot herstel is geboden. Een dergelijk besluit is vatbaar voor bezwaar en beroep.

4.4 Monitoring en evaluatie

Gedurende de looptijd van het experiment vindt een onderzoek plaats naar de vormgeving en uitvoering van de peuter-kleutergroepen, en naar de gevolgen van de groepen op de ontwikkeling, het welbevinden en de betrokkenheid van deelnemende kinderen. Ook wordt gekeken naar de betekenis van deze groepen voor professionals in het onderwijs en de kinderopvang en de ervaringen van ouders. Ook wordt onderzocht welke randvoorwaarden belangrijk zijn voor de kwaliteit van deze groepen.

Uiteraard kijkt het onderzoeksbureau als onderdeel van de randvoorwaarden ook in welke regels ruimte geboden kan worden. Die inzichten worden meegenomen als peuter-kleutergroepen na het experiment wettelijk geregeld worden. De verwachting is dat 'regeldruk' ook naar boven zal komen in de ervaringen van professionals of organisaties, die het onderzoeksbureau uitvraagt.
Uitgangspunt moet altijd zijn om zo min mogelijk regels te stellen, mits dit op een verantwoorde manier voor kinderen (in dit geval vooral de peuters) kan. Het onderzoek wordt begeleid door een breed samengestelde begeleidingscommissie.

Het onderzoek wordt aanbesteed via een openbare aanbestedingsprocedure. In het offerteverzoek zullen nadere eisen worden geformuleerd voor de onderzoeksopzet en wijze van dataverzameling. De onderzoekers zullen een nulmeting bij de peuter-kleutergroepen verrichten, en de groepen gedurende de gehele looptijd monitoren. Het onderzoek zal mede gebaseerd worden op gegevens van de GGD, de IvhO en DUO. Er zullen gegevens uit verschillende bronnen worden gecombineerd. In overleg met het onderzoeksbureau zal worden bepaald of alle deelnemende groepen op dezelfde wijze meedoen aan het onderzoek. Tegen het einde van het experiment zal eindrapport worden opgeleverd waarin de peuter-kleutergroepen in brede zin worden geëvalueerd.

4.5 Verwerking persoonsgegevens

In het besluit zijn verschillende grondslagen voor de bevoegdheid tot gegevensverwerking opgenomen voor nieuwe verwerkingen van (bijzondere) persoonsgegevens die ontstaan door het experiment.

4.5.1 Scholen en kinderopvangcentra

Voor het kunnen organiseren van een peuter-kleutergroep, zullen kinderopvangcentra en scholen persoonsgegevens moeten kunnen uitwisselen. Dit besluit regelt de grondslag voor deze gegevensverwerking (artikel 16, eerste lid, van dit besluit) en vereist dat het bevoegd gezag van een deelnemende school en de houder van een kindercentrum onderling afspraken over gegevensverwerking vastleggen in de samenwerkingsovereenkomst (artikel 9, tweede lid, onderdeel a, van dit besluit).

Het zal bijvoorbeeld gaan om namen en geboortedata van de kinderen, contactgegevens van de ouders, informatie over wie de kinderen mag ophalen, medische of gezondheidsgegevens (bijv. allergieën, medicatie, ziektes of aandoeningen) en gegevens over de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen in de peuter-kleutergroep. Het is noodzakelijk dat deze gewone en bijzondere persoonsgegevens door zowel de bevoegde gezagen als houders van kindercentra kunnen worden verwerkt om de peuter-kleutergroepen goed te kunnen organiseren en om aan de doelstellingen van dit experiment te voldoen (zie artikel 2, tweede lid, van

dit besluit). De bevoegde gezagen en de houders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de kinderen, en hebben allebei met zowel peuters als kleuters te maken. Om een goede samenwerking mogelijk te maken, maakt dit besluit het mogelijk dat bevoegde gezagen en houders van kindercentra deze gegevens ook kunnen uitwisselen en dus aan elkaar kunnen verstrekken.

Voor wat betreft de verwerking van de hierboven genoemde bijzondere persoonsgegevens binnen dit experiment geldt het volgende. Voor kinderopvangcentra is de huidige praktijk dat bijzondere persoonsgegevens worden verwerkt op basis van uitdrukkelijke toestemming van ouders of verzorgers van de peuters, op grond van artikel 9, tweede lid, onderdeel a, van de AVG. Voor scholen geldt op grond van artikel 30 UAVG reeds een uitzondering op het verbod van verwerking van gezondheidsgegevens uit artikel 9 AVG, voor zover de verwerking met het oog op de speciale begeleiding van leerlingen of het treffen van bijzondere voorzieningen in verband met hun gezondheidstoestand noodzakelijk is. Daarnaast volgt uit artikel 13 van de Leerplichtwet een vrijstellingsmogelijkheid op de leerplicht op grond van plichten voortvloeiend uit geloofsovertuiging. Dit is bijvoorbeeld mogelijk wanneer een kind verlof krijgt op bepaalde religieuze feestdagen. Voor de uitvoering van de taken van de school kan het dus noodzakelijk zijn dat er gegevens betreffende gezondheid of religieuze overtuigingen worden verwerkt. Onderhavig besluit creëert voor de scholen geen nieuwe grondslag voor deze verwerkingen. Daarvoor gelden de al bestaande regels. Wel maakt dit besluit het mogelijk voor bevoegde gezagen en houders van kindercentra om deze bijzondere persoonsgegevens aan elkaar te verstrekken.

Dit besluit maakt het mogelijk dat geautoriseerde beroepskrachten in de kinderopvang toegang krijgen tot de volgsystemen van de school en geautoriseerd schoolpersoneel toegang krijgt tot de volg- of registratiesystemen van de kinderopvangcentra, inclusief bijzondere persoonsgegevens. Dit besluit regelt tevens een grondslag voor de uitwisseling van persoonsgegevens tussen systemen van kinderopvang en school, waaronder ook bijzondere persoonsgegevens.

Voor wat betreft de verstrekking, en daarmee de verwerking van bijzondere persoonsgegevens over de gezondheid en religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen of (met betrekking tot schoolpersoneel) de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, gelden de volgende waarborgen. Deze verstrekkingen vinden alleen plaats in het kader van dit experiment, ten behoeve van het doel van het experiment, tussen de deelnemende kinderopvangcentra en scholen en voor de duur van het experiment. Deze verwerkingen van persoonsgegevens zijn noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, tweede lid, onderdeel g, en artikel 1 van de UAVG dat weer verwijst naar artikel 10 van de AVG).

Voor een uitzondering op het verwerkingsverbod is vereist dat passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene. Voor deze verwerkingen gelden de volgende waarborgen: deze verstrekkingen vinden alleen plaats in het kader van dit experiment, ten behoeve van het doel van het experiment, tussen de deelnemende kinderopvangcentra en scholen en voor de duur van het experiment. Verdere uitwerking zoals meer technische en organisatorische maatregelen van deze verwerkingen vindt plaats via een ministeriële regeling.

Verder zijn bevoegde gezagen en houders van kindercentra verplicht om afspraken te maken over de uitwisseling van de verschillende categorieën persoonsgegevens, binnen de wettelijke kaders. Voor het overige geldt dat de verwerking van bijzondere persoonsgegevens waar mogelijk moet worden beperkt. Het is aan het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum om hiervoor passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer

van het kind en de ouders waar mogelijk te beperken.

Hierbij moet worden opgemerkt dat verwerking van persoonsgegevens van leerlingen voor het onderwijskundig rapport (artikel 42 van de Wpo en Besluit uitwisseling leer- en begeleidingsgegevens) niet van toepassing is op peuters, omdat deze slechts als deelnemer en niet als leerling kunnen worden ingeschreven op een school. Daarom worden peuters ook niet opgenomen in het Register onderwijsdeelnemers.

De bij de peuter-kleutergroep betrokken leraar en onderwijsondersteunende functionaris (o.a. onderwijsassistenten) beschikken, zoals ook hierboven beschreven, over een verklaring omtrent het gedrag die geldig is binnen de kinderopvang, bedoeld in artikel 1.50, derde lid, van de Wko. Ook dienen zij te worden ingeschreven in het personenregister kinderopvang via een koppeling met de houder van het kinderopvangcentrum op basis van de samenwerkingsovereenkomst met het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.48d van de Wko. Dit is ook van toepassing op het personeel van de school dat toegang heeft tot de persoonsgegevens van de peuters binnen de peuter-kleutergroep of dat structureel in contact komt met de peuter- kleutergroep. Dit geldt reeds op grond van de Wko. Dit levert ook verwerkingen van persoonsgegevens op die noodzakelijk zijn in verband met de veiligheid van peuters en kleuters. Op grond van dit besluit kunnen het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum ook gegevens over personeel aan elkaar verstrekken, waaronder gegevens in verband met de VOG-verplichting, aan te merken als verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, als bedoeld in artikel 1 van de UAVG.[24] Als de houder van een kindercentrum een melding krijgt van de GGD (nadat die daarover een signaal heeft ontvangen van DUO) over de VOG-status van een personeelslid van de school op basis van de continue VOG-screening, is het noodzakelijk om deze informatie te delen met het bevoegd gezag. De uitwerking in technische en organisatorische maatregelen wordt in de eerdergenoemde ministeriële regeling neergelegd. Ook maken de houder en het bevoegd gezag hierover afspraken in de samenwerkingsovereenkomst.

4.5.2 Monitoring en evaluatie

Dit besluit geeft een grondslag voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens voor de monitoring en evaluatie van het experiment, waaronder persoonsgegevens over de gezondheid (artikel 16, tweede lid, van dit besluit).

Voor dit onderzoek is het noodzakelijk om bijzondere persoonsgegevens te verwerken over de gezondheid van peuters en kleuters, bijvoorbeeld wat betreft het in kaart brengen van de gevolgen voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften. Het doel van het experiment is geformuleerd in artikel 2, tweede lid, van dit besluit. Het betreft geen effectmeting, aangezien dit methodologisch niet haalbaar is, maar biedt wel de grondslag voor het doen van onderzoek naar de gevolgen voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen. Ook wordt er onderzoek gedaan naar de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit en toegankelijkheid van onderwijs en kinderopvang ten aanzien van deze groepen. Omdat het volgen van welbevinden en ontwikkeling van kinderen onderdeel zijn van onderzoek, zal het ter beschikking stellen en het verwerken van bijzondere persoonsgegevens nodig zijn.

De minister bepaalt de kaders voor het onderzoek naar de doeltreffendheid en de gevolgen van het experiment in de praktijk; een onderzoeksbureau zal dit onderzoek uitvoeren in opdracht van de Minister. De Minister is hierin verwerkingsverantwoordelijke. Aangezien de onderzoeksopzet nog niet bekend is en daarmee nog onbekend is welke (bijzondere) persoonsgegevens moeten worden

[24] Artikel 10 van de AVG bepaalt onder andere dat persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen alleen mogen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

verwerkt, is ervoor gekozen om dit bij ministeriële regeling te specificeren en daarin ook de benodigde technische en organisatorische maatregelen op te nemen (artikel 16, vierde lid, van dit besluit).

4.5.3 Toezichthouders

Ook moeten de toezichthouders, GGD en IvhO, (bijzondere) persoonsgegevens kunnen verwerken en aan elkaar verstrekken voor het toezicht op de peuter-kleutergroepen (artikel 16, derde lid, van dit besluit). De grondslag hiervoor is de taak van algemeen belang, zoals genoemd in artikel 6 eerste lid onderdeel e, van de AVG, die de verschillende organisaties bij wet hebben gekregen. Hierbij kan het gaan om persoonsgegevens van de houders, scholen en medewerkers. Daarnaast kan het gaan om persoonsgegevens over deelnemende peuters, kleuters en hun ouders. Dat is niet te voorkomen, als inspecteurs hun bevindingen met andere inspecteurs willen delen. Een voorbeeld is wanneer er te veel peuters of kleuters in een groep zijn, waarbij automatisch iets wordt gezegd over de leeftijden van de kinderen. Verder kunnen de toezichthouders bijzondere persoonsgegevens verwerken voor zover het de gezondheid betreft. Zo zullen de toezichthouders goed zicht willen verkrijgen op de ondersteuning van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften en kan het hiervoor noodzakelijk zijn om dit type gegevens te verwerken. Deze verstrekkingen vinden alleen plaats in het kader van dit experiment, ten behoeve van het hiervoor genoemde doel, door en tussen de betreffende toezichthouders en voor de duur van het experiment. Deze verwerkingen van persoonsgegevens zijn noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de AVG).

Er vindt geen automatische uitwisseling van persoonsgegevens tussen systemen van de toezichthouders plaats. Daardoor verandert het besluit niets aan de geldende bewaartermijnen.

4.5.4 Ministeriële regeling

Dit besluit bevat een aantal grondslagen om bij ministeriële regeling nadere uitwerkingen van de verwerking van persoonsgegevens op te nemen. Dit zullen regels zijn van administratieve aard, en uitwerking van details en, zoals ook eerder genoemd, maatregelen van technische en organisatorische aard. Dit betreft onder meer een specificatie van het type persoonsgegevens, en onder welke voorwaarden deze kunnen worden verwerkt door bevoegde gezagen en houders van kindercentra enerzijds (artikel 16, vierde lid, van dit besluit) en door het onderzoeksbureau anderzijds. Ook zal de regeling een beschrijving bevatten van de bewaartermijn van persoonsgegevens en welke regels over de wederzijdse autorisatie van medewerkers tot toegang tot persoonsgegevens zullen gelden.

Bij de vaststelling van de bewaartermijnen wordt rekening gehouden met het beginsel van opslagbeperking, zoals geregeld in artikel 5, eerste lid, onderdeel e, van de AVG. De verwerking van persoonsgegevens in het kader van het experiment vindt in beginsel plaats gedurende de looptijd van het experiment, namelijk van 1 augustus 2027 tot en met 31 juli 2031. Indien het experiment overeenkomstig de daarvoor geldende regels wordt verlengd of na afloop wordt voortgezet tot een structurele regeling is getroffen, kunnen persoonsgegevens gedurende die verlengde periode worden verwerkt door de houder en het bevoegd gezag voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van het experiment.

Daarnaast kan het noodzakelijk zijn dat het onderzoeksbureau persoonsgegevens na afloop van het experiment kan blijven verwerken en bewaren ten behoeve van de evaluatie van het experiment (namelijk de doeltreffendheid en effecten daarvan), of voor de verantwoording van de resultaten van het experiment. In dat geval worden de persoonsgegevens niet langer bewaard dan noodzakelijk is voor deze doeleinden, zoveel als mogelijk geanonimiseerd en worden passende technische en

organisatorische maatregelen getroffen om de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen te beschermen. De concrete bewaartermijnen en de voorwaarden waaronder persoonsgegevens na afloop van het experiment mogen worden bewaard en verwerkt, worden ook nader uitgewerkt in de ministeriële regeling.

De bevoegde gezagen en houders van kindercentra treffen op grond van artikel 32 van de AVG passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beschermen door middel van (digitale) beveiliging om datalekken te voorkomen en leggen afspraken hierover vast in de samenwerkingsovereenkomst. De nadere uitwerking hiervan vindt plaats bij ministeriële regeling. In die regeling worden in ieder geval nadere regels gesteld over de verwerking en beveiliging van persoonsgegevens.

Voor regeling bij ministeriële regeling is gekozen, omdat de nadere voorwaarden voor de gegevensverwerking een technisch en uitvoeringsgericht karakter hebben en aanpassing daarvan noodzakelijk kan zijn om aan te sluiten bij ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk.

Ten behoeve van de vaststelling van de ministeriële regeling is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA) opgesteld en wordt advies gevraagd aan de Autoriteit persoonsgegevens.

4.6 Einde en beëindiging experiment

De minister en de minister van SZW zullen uiterlijk zes maanden voor de beëindiging van dit experiment een verslag over de doeltreffendheid en de gevolgen daarvan evenals een standpunt over de voorzetting van de desbetreffende regeling, anders dan als experiment, aan de beide kamers der Staten-Generaal zenden, overeenkomstig artikel 1.88, eerste lid, van de Wko. Daarmee wordt ook voldaan aan artikel 180, vijfde lid, van de Wpo, dat een termijn van drie maanden voor het einde van het experiment geeft voor het toezenden van een dergelijk verslag.

Indien de beide ministers de Kamers te kennen geven voornemens te zijn het experiment om te zetten in een structurele regeling, wordt de duur van het experiment automatisch verlengd totdat die regeling in werking is getreden, met dien verstande dat deze verlenging ten hoogste twee jaar duurt (dus uiterlijk tot en met 31 juli 2033).[25] In die situatie dient de structurele regeling uiterlijk op 1 augustus 2033 dus in werking te zijn getreden in het belang van de continuïteit van de reeds, op grond van dit experiment, bestaande peuter-kleutergroepen.

Als wordt besloten dat de wet- en regelgeving niet zal worden aangepast, dienen de houders van kindercentra en bevoegde gezagen de regels waarvoor tijdelijk een uitzondering gold, weer na te leven, na het verlopen van de geldigheidsduur van dit experimentbesluit.

5 Regeldruk en financiële gevolgen

Deze paragraaf kwantificeert de beperkte eenmalige kosten voor regeldruk in paragraaf 5.1. Paragraaf 5.2 gaat in op de mogelijke financiële gevolgen voor deelnemende instellingen, die beperkt zullen zijn. Voor het Rijk zijn er geen nieuwe financiële gevolgen samenhangend met dit besluit en het onderzoek. Dekking voor de kosten van het onderzoek is beschikbaar op de bestaande begrotingen van OCW en SZW.

5.1 Regeldruk

[25] Dit is in overeenstemming met artikel 1.87, vierde lid, van de Wko, dat een maximale verlengingsduur van twee jaar toestaat. Dit valt ook binnen de maximale duur van zes jaar van een experiment zoals bepaald in artikel 180, vierde lid, van de Wpo.

Bevoegde gezagen en houders van kindercentra die ervoor kiezen om gezamenlijk een peuter- kleutergroep aan te bieden, zullen een plan van aanpak moeten opstellen (in aanvulling op het pedagogisch beleidsplan en het schoolplan) en een samenwerkingsovereenkomst, zie paragraaf
2.8.3. Daarnaast zullen zij een aanvraagformulier moeten invullen om zich aan te melden voor het experiment.

Het onderhavige besluit heeft beperkte eenmalige gevolgen voor de regeldruk van bevoegde gezagen en houders van kindercentra die gezamenlijk een peuter-kleutergroep willen aanbieden. Uitgangspunt is dat de administratieve lasten voor de deelnemende kindercentra en scholen zo beperkt mogelijk worden gehouden. Dit gebeurt bijvoorbeeld door een standaard aanvraagformulier. Daarnaast wordt zoveel mogelijk vrijheid gegeven in hoe deelnemende instellingen het plan van aanpak en de samenwerkingsovereenkomst vormgeven. Er wordt bezien of de overheid hier nog faciliterend in kan optreden bijvoorbeeld middels formats of modelovereenkomsten. Ook hoeven de deelnemende partijen nog niet een volledige samenwerkingsovereenkomst vorm te geven en te ondertekenen, maar slechts een intentieverklaring voor deze overeenkomst waarin de hoofdlijnen van deze overeenkomst en belangrijkste afspraken worden geschetst. Daarmee wordt de regeldruk aan de voorkant beperkt, ook om te voorkomen dat een te hoge drempel voor aanmelding wordt opgeworpen.

Voor deelnemende bevoegde gezagen van scholen geldt een aantal extra eisen (zie ook paragraaf 2.5.1), bijvoorbeeld op het gebied van de emotionele veiligheid en stabiliteit van en voor de kinderen in de peuter-kleutergroep. Ook geldt dat een leraar van de peuter-kleutergroep over een VOG-kinderopvang moet beschikken en ingeschreven moet zijn in het PRK. Dat geldt ook voor personeel van de school dat toegang heeft tot de persoonsgegevens van peuters binnen de peuter- kleutergroep. Ook geldt deze eis voor het personeel binnen de school dat structureel (minimaal eens per drie maanden een half uur) in contact komt met de peuter-kleutergroep. Zie ook paragraaf 2.7.3. Om dubbele administratieve lasten te voorkomen zou in ieder geval voor alle nieuwe personeelsleden van de deelnemende school standaard een aanvraag gedaan kunnen worden voor de VOG-kinderopvang, waarmee ook altijd kan worden voldaan aan de algemene VOG-verplichting in het onderwijs. Daarnaast moeten ouders schriftelijk toestemming geven dat hun kind deelneemt aan een peuter-kleutergroep.

Gedurende de looptijd van dit besluit, loopt er onderzoek voor de duur van in ieder geval drie jaar, waaraan bevoegde gezagen (en de scholen) en houders van kindercentra (en de betreffende kindercentra) verplicht deel moeten nemen. Dat geldt ook voor de bijeenkomsten die in het kader van het onderzoek worden georganiseerd (zie paragraaf 2.7.1). Dit onderzoek zal naar verwachting observerend zijn en gedurende de reguliere tijden van de peuter-kleutergroep plaatsvinden. Mogelijk zal aanvullend ieder jaar nog een interview plaatsvinden met de houder van het kindercentrum, het bevoegd gezag van de school en enkele medewerkers op de peuter- kleutergroep. De verwachting is dat de administratieve lasten die hiermee samenhangen beperkt zullen zijn.

De regeldrukraming bestaat alleen uit directe gevolgen van regelgeving. De inschatting is dat het maken van afspraken in een samenwerkingsovereenkomst, het opstellen van het plan van aanpak, het voorleggen daarvan aan de medezeggenschapsraad en de oudercommissie en het afstemmen met de medewerkers, eenmalig gemiddeld 20 uur per kindercentrum en 20 uur per school kost.
Het aanmelden voor deelname kost naar schatting eenmalig 2 uur per kindercentrum en 2 uur per school. De totale regeldrukkosten zijn afhankelijk van het aantal kindercentra en scholen dat deelneemt. Dit is vooraf moeilijk in te schatten. Uitgaande van het maximale aantal peuter- kleutergroepen van 200 komt dit neer op maximaal

237.600 euro voor de kinderopvang (op basis van een intern uurtarief van 54 euro). Binnen het onderwijs geldt hetzelfde uurtarief van 54 euro, en komen de kosten voor scholen dus gelijk uit: 237.600 euro.

Het kan zijn dat scholen en kindercentra ook extra kosten maken om een ruimte of klaslokaal gereed te maken als ruimte voor de peuter-kleutergroep. Bijvoorbeeld om een klaslokaal geschikt te maken voor opvang aan peuters waardoor extra veiligheidsmaatregelen getroffen worden of de aanschaf van extra spel- en leermateriaal. Indien er aanpassingen gedaan moeten worden, zullen de kosten hiervan variëren en afhankelijk zijn van de lokale situatie. Naar schatting zal het kunnen gaan om enkele duizenden tot maximaal tienduizend euro per samenwerkingsverband.

Wat betreft de personele inzet is de verwachting dat aan de onderwijskant een peuter-kleutergroep extra kosten met zich meebrengt, ten opzichte van een reguliere kleutergroep. De meerkosten worden veroorzaakt doordat een leerkracht in een peuter-kleutergroep gemiddeld minder kleuters begeleid dan in een reguliere kleutergroep. Wanneer een school een leerkracht inzet in de peuter-kleutergroep, kost dit de school gemiddeld 19.230 euro per jaar extra. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in een peuter-kleutergroep gemiddeld de helft van het aantal kleuters van een reguliere groep zit. Ook wordt er hierbij van uitgegaan dat de peuter-kleutergroep gemiddeld de helft van de schoolweek operationeel is. De personele inzet vanuit de kinderopvang brengt geen extra kosten met zich mee, omdat de beroepskracht in de peuter-kleutergroep hetzelfde aantal peuters begeleid als in een reguliere stamgroep.

Als voor het onderzoek wordt uitgegaan van een tijdsinvestering van jaarlijks 16 uur per kindercentrum en 16 uur per school, dan komt dit neer op een bedrag van jaarlijks maximaal € 172.800 voor het maximum aantal deelnemende kindercentra. Hetzelfde bedrag geldt voor het maximaal aantal deelnemende scholen. De verwachting is nu dat het onderzoek 3 jaar zal lopen, dus dat betekent een maximaal totaalbedrag voor kindercentra van 518.400 euro. Voor scholen geldt hetzelfde maximale totaalbedrag.

Van ouders wordt een beperkte tijdsinvestering gevraagd. Denk hierbij aan de tijd die ouders kwijt zijn om informatie over de peuter-kleutergroep tot zich te nemen (dat kan schriftelijk of via een ouderbijeenkomst) en toestemming te verlenen voor deelname van hun kind aan de peuter- kleutergroep. Uitgaande van gemiddeld 15 minuten per ouderpaar komt dit bij 200 peuter- kleutergroepen met gemiddeld 25 kinderen en een nieuwe instroom van kinderen na gemiddeld 2 jaar neer op 42.500 euro (op basis van de omrekenfactor van € 17).

Tot slot zullen er per deelnemende school en kindercentrum enkele ouders (drie per kindercentrum en twee of drie per school) betrokken zijn bij de advisering door de MR of oudercommissie. Het gaat dan om advisering omtrent het voornemen tot deelname en de voorgenomen invulling zoals blijkt uit het plan van aanpak. Uitgaande van gemiddelde tijdsinvestering van een 0,5 uur per jaar komt dit neer op 40.800 euro gedurende de looptijd van het experiment.

Het is de verwachting dat de gestelde eisen uit dit besluit werkbaar zijn in de praktijk. Dit gezien de wijze waarop huidige initiatieven hun peuter-kleutergroep vormgeven en gesprekken met de praktijk over de voorwaarden uit dit besluit. Veel van de gestelde eisen zijn immers alternatieven op bestaande wet- en regelgeving. Daarnaast wordt aan deelnemers ruimte geboden om binnen de gestelde kaders een eigen invulling te kiezen die past bij hun lokale situatie.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft advies uitgebracht over dit besluit. Het besluit en de toelichting geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

5.2 Financiële gevolgen deelname experiment

Voor ouders van de kinderen uit de peuter-kleutergroepen zijn er geen financiële gevolgen voortkomend uit dit experiment. Ouders van peuters behouden hun recht op kinderopvangtoeslag voor dagopvang, omdat de peuter geen onderwijs volgt en vanuit het kindercentrum deelneemt aan de peuter-kleutergroep. Voor ouders van kleuters blijft deelname van hun kind aan de peuter-kleutergroep, onderwijs en daarmee publiek gefinancierd.

Voor deelnemende scholen en kindercentra zijn er wellicht kosten verbonden aan het opstarten van een peuter-kleutergroep of het aanpassen van hun werkwijze naar de gestelde voorwaarden. Deze eenmalige kosten zijn naar verwachting beperkt. Bevoegde gezagen en houders van kindercentra ontvangen hiervoor geen vergoeding vanuit de Rijksoverheid. In de praktijk dragen gemeenten soms wel financieel bij aan kinderopvangorganisaties en/of scholen. Het voorliggende besluit houdt dat niet tegen. Deze bijdragen zijn vrijwillig.

Er zijn op dit moment geen signalen dat er extra kosten worden doorberekend aan ouders die dagopvang afnemen, die plaatsvindt in een peuter-kleutergroep. Mocht gedurende de looptijd blijken dat dit wel gebeurt, dan zullen die signalen worden betrokken bij de evaluatie van het experiment.

Over eventuele extra kosten die gemoeid zouden kunnen gaan met het aanbieden van een peuter- kleutergroep, maken bevoegde gezagen en houders van kindercentra afspraken in de samenwerkingsovereenkomst. Daarbij zorgen de deelnemende instellingen dat de financiële stromen gescheiden blijven, zodat er geen onderwijsgeld naar de kinderopvanglocatie vloeit en omgekeerd. Waar nodig kan met verdeelsleutels worden gewerkt. De verwachting hierbij is dat eventuele extra kosten vooral aan de onderwijskant zullen liggen, omdat een leraar in een peuter- kleutergroep gemiddeld genomen minder kleuters zal begeleiden dan in een reguliere kleutergroep. Dit is echter een beleidskeuze van de instellingen. Zij kunnen hierbij eventueel financieel ondersteund worden door gemeenten.

6 Geen gevolgen voor Caribisch Nederland

Dit besluit is niet van toepassing in Caribisch Nederland. De samenwerking van de kinderopvang en het primair onderwijs is in Caribisch Nederland namelijk anders georganiseerd dan in Europees Nederland.

7 Uitvoeringstoetsen

Het algemene beeld uit de uitvoeringstoetsen is positief. Zo concludeert DUO dat de voorgestelde regelgeving uitvoerbaar, haalbaar en maakbaar is. Zowel GGD GHOR Nederland als VNG geeft in de uitvoeringstoets aan positief te staan tegenover het voornemen om peuter-kleutergroepen mogelijk te maken met dit tijdelijk besluit. De IvhO geeft geen oordeel of conclusie over het voorstel. Alle partijen maken van de gelegenheid gebruik om enkele aandachtspunten mee te geven.

Naar aanleiding van de uitvoeringstoetsen van DUO, IvhO, VNG en GGD GHOR Nederland, zijn verschillende aanpassingen gedaan. Een aantal opmerkingen kwam terug in meerdere uitvoeringstoetsen. Een belangrijke aanpassing betreft een verduidelijking van de taken van de toezichthouders. Daarbij is nauwkeuriger onderscheid aangebracht tussen de gerichtheid van de GGD (op de kinderopvang en op de peuters) en de gerichtheid van de IvhO (op het bevoegd gezag en op de kleuters). Ook is een andere formulering gekozen voor de aanwijzing van de Directeuren Publieke Gezondheid, waar de GGD'en beter mee uit de voeten kunnen. Naar aanleiding daarvan is er een precisering aangebracht voor wat betreft de artikelen in dit besluit waar de toezichthouders op toezien (zie verder paragraaf 4.3.1

en 4.3.2).

Verder is er op basis van de uitvoeringstoetsen een explicitering aangebracht van de verplichtingen tot informatieverschaffing van de ministers richting de toezichthouders en de toezichthouders onderling. Dit betreft onder andere de verplichting van de Minister van OCW om de lijst met deelnemende instellingen en de samenwerkingsovereenkomst tussen houder en bevoegd gezag, en wijzigingen daarin, ter beschikking te stellen aan de toezichthouders. Daarnaast maakt de Minister van OCW (namelijk DUO) een lijst van deelnemende instellingen kenbaar voor gemeenten. Verder zijn ook de grondslagen voor uitwisseling van persoonsgegevens gepreciseerd. En is de onverwijlde informatieplicht bij overtredingen minder strikt geformuleerd, door toe te voegen dat dit ziet op voortdurende of ernstige overtredingen en niet op kleine tekortkomingen waarover een GGD-toezichthouder de dialoog aangaat met de houder en waar nodig het bevoegd gezag.

Ook is gewezen op enkele wetstechnische omissies of gebreken, die naar aanleiding daarvan zijn gerepareerd. Dit betreft bijvoorbeeld een duidelijke koppeling van een peuter-kleutergroep aan een geregistreerd kindercentrum of verkeerde verwijzingen naar de reguliere sectorwetgeving.

Verder is de toelichting op onderdelen aangevuld ter verduidelijking, of om notie te geven van bepaalde risico's die in de uitvoeringstoetsen zijn benoemd. GGD GHOR en VNG benoemen een aantal risico's voor de pedagogische kwaliteit, daar waar het gaat om enkele kwaliteitseisen voor peuters die middels dit besluit verruimd worden (zoals de maximale groepsgrootte, de beroepskracht-kindratio, het vaste gezichtencriterium en vaste ruimtes). Deze zijn gewogen waarbij steeds is gezocht naar een balans tussen waarborgen voor kwaliteit, werkbaarheid in de praktijk en proportionaliteit. Juist omdat het gaat om experimentele regelgeving en ruimte wordt geboden voor een nieuwe en gecombineerde vorm van onderwijs en opvang, kunnen niet alle denkbare risico's aan de voorkant volledig worden afgedekt. Dit vraagt om bewuste en verantwoorde keuzes, alertheid en tijdige evaluatie en bijsturing van alle partijen betrokken bij de uitvoering van dit besluit. Daarbij adviseert GGD GHOR Nederland om de effecten van deze verruiming expliciet te betrekken bij de opdracht voor het onderzoek. Uiteraard krijgen deze risico's een plek in de monitoring. Het onderzoeksbureau zal de kwaliteit van de groepen nauwlettend monitoren en zal adviseren over de randvoorwaarden en kaders die eventuele structurele regelgeving moet bevatten.

De IvhO heeft nog vragen gesteld bij de verhouding tussen het stimulerende toezicht en tegelijkertijd het geven van herstelopdrachten. Verhelderd is dat het stimulerende toezicht enkel ziet op de eisen van dit besluit, waarbij ook mogelijkheid zal worden geboden tot herstel van gebreken tenzij er sprake is van voortdurende of ernstige overtredingen van deze eisen. Voor de wettelijke eisen (waarvan niet wordt afgeweken) blijft het reguliere toezicht van de IvhO van kracht, inclusief het geven van herstelopdrachten aan een school.

DUO stelt voor om de kosten te absorberen binnen het basiscontract. Indien, bij een herijking, substantiële wijzigingen optreden, zal dit worden aangekaart. GGD GHOR heeft aangegeven dat de uitvoering van het toezicht om extra middelen vraagt en niet kan plaatsvinden binnen de huidige budgettaire middelen voor toezicht. Deze zin is derhalve uit de toelichting geschrapt. Het ministerie van SZW voert overleg met GGD GHOR over de nadere invulling van de wijze van toezicht en de aanvullende middelen om het toezicht op dit tijdelijk besluit uit te voeren.

Dit besluit is ook door de Autoriteit Persoonsgegevens getoetst. Deze heeft op 19 mei 2026 in zijn advies aangegeven dat aanpassing van het besluit of de toelichting

aangewezen was. Naar aanleiding hiervan zijn de artikelen 9 en 16 aangepast door een opsomming te geven van de verwerking van categorieën persoonsgegevens. In artikel 16 is de opsomming gerelateerd aan de delegatiegrondslagen die in dat artikel zijn opgenomen. Paragraaf 4.5 is aangepast waardoor de toelichting beter inzicht geeft in de onderwerpen die in een ministeriële regeling worden opgenomen. De ministeriële regeling zal regels bevatten voor de verdere invulling en uitvoering van de grondslagen over de verwerking van persoonsgegevens die dit besluit bevat, in overeenstemming met de AVG.

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft advies uitgebracht over dit besluit. Het besluit en de toelichting geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

8 Uitkomsten internetconsultatie

Van 20 oktober 2025 tot 30 november 2025 heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden voor
het tijdelijk besluit peuter-kleutergroepen. In totaal zijn er 115 reacties binnengekomen. De ontvangen reacties zijn onder andere afkomstig van onder meer brancheorganisaties uit
kinderopvang en onderwijs, individuele kinderopvangorganisaties en scholen, (vertegenwoordigers
van) pedagogisch professionals en leerkrachten en van gemeenten.

De regering heeft alle 115 reacties uitvoerig bestudeerd. In deze toelichting wordt kort teruggeblikt op de consultatie, waarbij benadrukt moet worden dat dit geen samenvatting is van alle reacties. Een volledige reactie van de regering op de ontvangen reacties is te lezen in het internetconsultatieverslag, te vinden op de pagina van de internetconsultatie.[26]

De meeste reacties zijn positief en zien peuter-kleutergroepen als een manier om beter in te spelen op de ontwikkelbehoefte van jonge kinderen, als kans voor betere doorgaande ontwikkellijnen (soepelere overgangen) en als stimulans voor samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs. In veel reacties komt ook terug dat huidige initiatieven op dit moment aanlopen tegen knelpunten in wet- en regelgeving. Er is behoefte aan meer ruimte en flexibiliteit in de wetgeving. Het tijdelijk besluit beoogt deze ruimte te bieden.

Gelijkwaardigheid tussen beroepskracht en leerkracht is een belangrijk punt in de internetconsultatie. Er worden voorbeelden genoemd van investeringen die bijdragen aan een goede samenwerking tussen beide professionals. Bijvoorbeeld: gezamenlijke scholing, deskundigheidsbevordering, samen reflecteren op spelobservaties, coaching. Dit laat zien dat er al goede initiatieven zijn en deelnemers gedurende de looptijd hierin ook van elkaar kunnen leren. Gelijkwaardigheid betekent ook het goed betrekken van pedagogisch professionals bij het voornemen tot deelname en het plan van aanpak. Leraren zijn betrokken via de medezeggenschapsraad van de school. Voor pedagogisch professionals is dit niet via de voorwaarden voor deelname geborgd (uitsluitend de betrokkenheid van oudercommissies). Daarom roepen de ministeries de kindercentra die willen deelnemen op om, in het kader van professionele zeggenschap, ook hun medewerkers goed te betrekken bij het opstellen en uitwerken van de plannen voor de peuter-kleutergroep.

Veel organisaties willen om verschillende redenen graag deelnemen aan het onderzoek en hun ervaringen delen. De communicatie over het onderzoek, hoe deelnemers zich

[26] https://www.internetconsultatie.nl/peuterkleutergroepen

kunnen aanmelden en wat deelname vraagt van deelnemers, worden in een latere fase breed gecommuniceerd. In de ministeriële regeling worden de selectiecriteria en het beoordelingskader voor de aanvragen nader uitgewerkt.

De internetconsultatie heeft tot een aantal aanpassingen in de artikelen geleid. Zo is er in artikel 5 een derde lid toegevoegd naar aanleiding van de meermaals gemaakte opmerking dat het in bestaande schoolgebouwen niet altijd mogelijk blijkt om 3,5 m2 per kind te organiseren. Een andere aanpassing die is gedaan betreft het schrappen van de zin in artikel 4 dat de houder, bij een peuterkleuter-groep in vorm 2, ervoor zorg moet dragen dat de peuters tijdens de opvang in hun stamgroep worden uitgedaagd in hun ontwikkeling. Deze toevoeging bleek onduidelijk en overbodig. Mede naar aanleiding van de internetconsultatie is de bepaling over de registratie in het landelijk register kinderopvang verduidelijkt. Dit om te borgen dat de peuter-kleutergroep voor de peuters altijd geregistreerde kinderopvang is, waarvoor het recht op kinderopvangtoeslag geldt.

Over een aantal andere zaken heeft de regering naar aanleiding van de internetconsultatie geprobeerd in de toelichting meer duidelijkheid te geven. Zo is er bijvoorbeeld benadrukt dat verschoolsing van het peuteraanbod absoluut niet de bedoeling is en dat kinderen in de peuter-kleutergroep *spelenderwijs* worden uitgedaagd in hun ontwikkeling, met voldoende ruimte voor spelend leren. Ook is er meer duidelijkheid gegeven over de kwalificatie-eisen voorschoolse educatie. Deze gelden enkel voor beroepskrachten indien voorschoolse educatie wordt aangeboden, en niet voor leerkrachten. De regering geeft ook aan dat indien er redenen zijn na afloop van het experiment geen structurele regelgeving te treffen, organisaties hier tijdig van op de hoogt worden gebracht.

Op een aantal punten houdt de regering vast aan de eerder gekozen lijn. Zo blijft er sprake van twee vormen waarbinnen initiatieven moeten vallen. Ook blijft er sprake van maximaal 200 deelnemers, ondanks de oproep om dit aantal te verhogen. Ook de eerder gekozen maximale groepsgroottes van 30 kinderen (in vorm 2) blijft ongewijzigd. Dit geldt ook voor de startleeftijd voor kinderen die voorschoolse educatie volgen: pas vanaf 2,5 jaar kunnen deze kinderen deelnemen aan een peuter-kleutergroep. Deze punten zijn zorgvuldig gewogen waarbij is gezocht naar een balans tussen waarborgen voor kwaliteit, werkbaarheid in de praktijk, en proportionaliteit. Zie ook de uitgangspunten zoals beschreven in 2.6.1. Indien organisaties ervoor kiezen om deze uiterste grenswaardes te hanteren (minder ruim mag altijd), dienen zij dit verantwoord te doen en kijkt het onderzoeksbureau naar de gevolgen daarvan. Dit biedt input voor een eventuele structurele regeling. Voor een toelichting op deze keuzes verwijzen de ministeries nogmaals naar het volledige internetconsultatieverslag.

Tot slot waren er nog de nodige vragen zijn over de vormgeving van het toezicht op de peuter-kleutergroepen. Hierop zijn de teksten in het besluit en de nota van toelichting aangepast, om meer duidelijkheid te verschaffen.

9 Resultaten voorhangprocedure

PM

II Artikelsgewijs

Artikel 1 (Begripsbepalingen)

Dit artikel bevat de begripsbepalingen van dit besluit. Voor wat betreft de begripsbepalingen "pedagogisch beleidsplan" en "stamgroep" is aangesloten bij de begrippen zoals bedoeld in artikel 3 respectievelijk artikel 1 van het Besluit kwaliteit kinderopvang. De begripsbepalingen "school" en "schoolplan" sluiten aan bij de begrippen zoals bedoeld in artikel 1 respectievelijk artikel 12 van de Wet op het primair onderwijs.

De begrippen 'peuters' en 'kleuters' worden geïntroduceerd om de deelnemers aan kinderopvang respectievelijk onderwijs van elkaar te kunnen onderscheiden. Bij kleuters gaat het dus om leerlingen. Voor leerlingen geldt dat zij de leeftijd van 4 jaar moeten hebben bereikt, volgens artikel 39, eerste lid, van de Wpo. Kleuters worden dan gedefinieerd als leerlingen in groep (ofwel leerjaar) 1 en 2 van een school. Dit betreft dus meestal kinderen tot en met de leeftijd van 6 jaar, maar kan bij uitzondering ook leerlingen tot en met 7 jaar betreffen.

Dit besluit kent zijn grondslag onder andere in artikel 1.87 van de Wko. Dat betekent dat de begripsbepalingen in artikel 1.1 van die wet ook van toepassing zijn op dit besluit. Begrippen als "houder", "geregistreerd kindercentrum" en "beroepskracht" worden daarom niet opnieuw gedefinieerd in dit besluit, maar gebruikt in de betekenis van de Wko.

Artikel 2 (Doel en strekking experiment)

In artikel 2, eerste lid, van dit besluit is bepaald dat het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum gezamenlijk een peuter-kleutergroep kunnen aanbieden bij wijze van experiment, uiteraard mits de daartoe strekkende aanvraag is toegewezen.

Het doel van het experiment is geformuleerd in artikel 2, tweede lid, van dit besluit. Het betreft geen effectmeting, aangezien dit methodologisch onhaalbaar is, maar wel onderzoek naar de gevolgen voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen. Met kinderen wordt gedoeld op zowel peuters als kleuters. Ook wordt er onderzoek gedaan naar de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit en toegankelijkheid van onderwijs en kinderopvang ten aanzien van deze groepen. Dat betreft de organisatorische inrichting van de peuter-kleutergroepen. Verder worden ervaringen van ouders, leraren en beroepskrachten onderzocht.

In artikel 2, derde lid, van dit besluit is aangegeven dat kinderopvang die plaatsvindt in het kader van een peuter-kleutergroep wordt beschouwd als een innovatieve vorm van kinderopvang als bedoeld in artikel 1.87 van de Wko. Artikel 1.87, eerste lid, van de Wko biedt de wettelijke grondslag om bij algemene maatregel van bestuur experimenten mogelijk te maken. Die grondslag is in de wet geïntroduceerd, omdat al bij de totstandkoming van de bepaling werd verwacht dat naast reguliere vormen van kinderopvang steeds meer varianten zullen ontstaan.[27] De peuter-kleutergroep, die een houder van een kindercentrum samen met het bevoegd gezag van een school verzorgt, is een dergelijke nieuwe vorm en wordt daarom in dit besluit als een innovatieve vorm van kinderopvang aangewezen.

Artikel 3 (Voorwaarden deelname)

In paragraaf 2.7 van het algemeen deel van de nota van toelichting is een toelichting gegeven op de voorwaarden waaraan het bevoegd gezag en de houder van een

[27] Kamerstukken II 2008/09, 31989, nr. 3.

kindercentrum die een peuter- kleutergroep aanbieden moeten voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor deelname aan het experiment. Hierbij wordt nader ingegaan op een aantal van die voorwaarden.

Eerste lid
Volgens het eerste lid verklaren het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum die een peuter-kleutergroep aanbieden, schriftelijk mee te werken aan onderzoeken in het kader van dit experiment. Het aanvraagformulier voor deelname dat ter beschikking wordt gesteld zal een format voor een dergelijke verklaring bevatten.

Derde lid
In artikel 3, derde lid, van dit besluit is voorgeschreven dat het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum die voornemens zijn om samen een peuter-kleutergroep aan te bieden, een plan van aanpak moeten opstellen. Dat plan wordt beschouwd als een aanvulling op het schoolplan van het bevoegd gezag (artikel 12 Wpo) en het pedagogisch beleidsplan van het kindercentrum (artikel 3, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang). Het schoolplan en het pedagogisch beleidsplan hoeven dus niet gewijzigd te worden. Het plan van aanpak dient in ieder geval in overeenstemming te zijn met de eisen van artikel 4 van het besluit. Verder is het van belang dat het bevoegd gezag en de houder het plan van aanpak gezamenlijk uitwerken en in dat plan ingaan op alle verschillende aspecten zoals genoemd in artikel 3, derde lid, onderdeel a tot en met i, van dit besluit. Zo benoemen het bevoegd gezag en de houder ten aanzien van onderdeel b, niet alleen voor welke vorm van peuter-kleutergroep, bedoeld in artikel 4, eerste lid, is gekozen, maar beargumenteren ook waarom voor de betreffende vorm is gekozen. Met het plan van aanpak geven zij inzicht in de wijze waarop het bevoegd gezag en de houder de peuter-kleutergroep in de praktijk wensen te brengen. Het plan van aanpak dient bij de aanvraag te worden overgelegd (artikel 10, derde lid, van dit besluit).

Vierde lid
Het bevoegd gezag van de deelnemende school beschikt over het advies van de medezeggenschapsraad (MR) en instemming van het ouder-/leerlingdeel van de MR over het voornemen tot deelname aan het experiment. Het advies van de gehele MR is noodzakelijk omdat deelname aan het experiment valt onder artikel 11, eerste lid, onderdelen d en e, van de Wet medezeggenschap op scholen (Wms). Onderdeel d betreft het aangaan, verbreken of belangrijk wijzigen van een duurzame samenwerking met een andere instelling, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake. Hier betreft het de samenwerking met een kindercentrum. Onderdeel e betreft de deelneming of beëindiging van deelneming aan een onderwijskundig project of experiment, dan wel vaststelling of wijziging van het beleid ter zake.

Verder is de instemming van het deel van de medezeggenschapsraad dat uit en door de ouders of de leerlingen is gekozen, nodig omdat deelname aan het experiment valt onder de definitie van artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van de Wms. Het bevoegd gezag behoeft de voorafgaande instemming voor elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot regeling van de gevolgen voor de ouders of leerlingen van een besluit met betrekking tot een aangelegenheid als bedoeld in onder andere artikel 11, eerste lid, onderdelen d en e. Het advies van de MR en de verklaring van instemming van het ouder-/leerlingdeel dienen bij de aanvraag te worden overgelegd (artikel 10, derde lid, van dit besluit).

Vijfde lid
Op grond van artikel 1.60, eerste lid, onderdeel a, van de Wko dient de houder van een kindercentrum de oudercommissie in de gelegenheid te stellen om advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit met betrekking tot de wijze waarop uitvoering

wordt gegeven aan artikel 1.50, eerste lid, van de Wko, in het bijzonder het pedagogisch beleid dat wordt gevoerd. Indien geen sprake is van een oudercommissie, als bedoeld in artikel 1.58, tweede en derde lid, van de Wko, is de houder verplicht om ouders aantoonbaar voldoende te betrekken bij de onderwerpen in artikel 1.60, eerste lid, van de Wko.

Een peuter-kleutergroep heeft gevolgen voor de manier waarop het pedagogisch beleid is vormgegeven. Daarom is in artikel 3, vijfde lid, van dit besluit geregeld dat de houder dient te beschikken over een advies van de oudercommissie van het kindercentrum met betrekking tot het voornemen tot deelname aan het experiment. Dit heeft tot gevolg dat artikel 1.60, tweede lid, van de Wko ook van toepassing is op de houder die deelneemt aan dit experiment. Op grond van die bepaling geldt dat de houder van het eerdergenoemd advies omtrent de peuter-kleutergroep slechts kan afwijken indien de houder schriftelijk en gemotiveerd aangeeft dat het belang van de kinderopvang zich tegen het advies verzet. Het advies van de oudercommissie dient bij de aanvraag te worden overgelegd (artikel 10, derde lid, van dit besluit). Indien geen sprake is van een oudercommissie, toont de houder aan op welke wijze ouders voldoende zijn betrokken bij het voornemen tot deelname aan het experiment.

Artikel 4 (Eisen peuter-kleutergroep)
De eisen waaraan een peuter-kleutergroep dient te voldoen zijn weergegeven in artikel 4 van dit besluit. In paragraaf 2.8 van het algemeen deel van de nota van toelichting is uitgebreid bij die eisen stilgestaan. In het onderstaande worden enkele leden van artikel 4 nader toegelicht.

Eerste lid
Een peuter-kleutergroep is geen stamgroep. Het eerste lid, onderdeel b, regelt dat indien de peuters deelnemen aan de tweede vorm, bedoeld in dat onderdeel, hun deelname aan de peuter-kleutergroep op een dag dient te worden afgewisseld met de opvang in de stamgroep. Zoals eerder aangegeven in paragraaf 2.8 van het algemeen deel van deze nota van toelichting, geldt deze regel in die periode dat de peuter-kleutergroep plaatsvindt, dus gedurende de lestijden van de deelnemende school. Binnen deze lestijden wordt voor peuters de deelname aan de peuter-kleutergroep dus afgewisseld met opvang in de stamgroep. Deze voorwaarde geldt niet voor de eerste vorm, bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a. Dit betekent dat peuters die deelnemen aan de eerste vorm, op een dag gedurende de lestijden van de deelnemende school niet in een eigen stamgroep zitten. Zij zitten gedurende de lestijden uitsluitend in de peuter-kleutergroep. Peuters die deelnemen aan de tweede vorm worden afwisselend in de peuter-kleutergroep en de eigen stamgroep opgevangen. Op deze tijd in de eigen stamgroep zijn de reguliere eisen die het Besluit kwaliteit kinderopvang bepaalt voor stamgroepen van toepassing. Een peuter die deelneemt aan een peuter-kleutergroep kan in maximaal één stamgroep worden opgevangen, ongeacht de vorm van de peuter-kleutergroep.

Derde lid
Het doel van deze bepaling is om ervoor te zorgen dat een peuter die deelneemt aan een peuter- kleutergroep en op andere momenten deelneemt aan een reguliere vorm van dagopvang, in dat laatste geval in maximaal één stamgroep wordt opgevangen. Deze bepaling is opgesteld met
het oog op artikel 9 van het Besluit kwaliteit kinderopvang, dat weer van toepassing wordt vanaf het moment dat deze peuter – in het kader van de reguliere dagopvang – deelneemt aan de eigen stamgroep. In artikel 9, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang is voorgeschreven dat dagopvang plaatsvindt in stamgroepen, waarbij geldt dat een kind wordt opgevangen in één stamgroep. Op grond van artikel 9, negende lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang kan een kind tijdelijk worden opgevangen in één andere stamgroep dan de stamgroep waarin het kind in de eerste

plaats is opgenomen. Het doel van artikel 4, derde lid, van dit besluit is om te voorkomen dat een peuter die aan een peuter-kleutergroep deelneemt en daarnaast in een stamgroep wordt opgevangen gedurende de reguliere dagopvang, tijdelijk wordt opgevangen in nog een andere stamgroep op grond van artikel 9, negende lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. In het belang van stabiliteit voor kinderen wordt zo voorkomen dat een kind in drie verschillende groepen kan worden opgevangen.

Vierde lid
Met deze bepaling wordt onder andere geregeld dat op een peuter-kleutergroep ten minste één leraar en één beroepskracht worden ingezet. De leraar en de beroepskracht kunnen niet dezelfde persoon zijn. In geval van voorschoolse educatie betreft dit een beroepskracht voorschoolse educatie (zie artikel 7). Met betrekking tot de bevoegdheden in het onderwijs geldt dat de huidige wet- en regelgeving van kracht blijft; hiervan kan niet bij experimentbesluit worden afgeweken.[28] Dat betekent dat in principe bevoegde leraren voor de peuter-kleutergroep mogen staan. Leraren in opleiding en zij-instromers mogen (onder de huidige voorwaarden, zoals onder verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar werkzaamheden van onderwijskundige aard verrichten) zelfstandig voor de peuter-kleutergroep staan. Onderwijsondersteunend personeel (o.a. onderwijsassistenten) en reguliere voltijds pabo-studenten mogen dit niet.[29]

Voor wat betreft de begripsbepaling "beroepskracht", wordt in dit besluit aangesloten bij de begripsbepaling uit artikel 1.1 van de Wko. Een beroepskracht is dan de persoon van 18 jaar of ouder die werkzaam is bij een kindercentrum, bezoldigd is en belast is met de verzorging, de opvoeding en het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Enkel de beroepskracht kan meetellen in het benodigd aantal medewerkers op de peuter-kleutergroep, zoals bedoeld in artikel 4, vierde lid, van dit besluit. Beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers kunnen niet worden ingezet in plaats van een beroepskracht op een peuter-kleutergroep. Het innovatieve karakter van de peuter-kleutergroep met een nieuwe pedagogisch-didactische manier van werken en afstemming met de leerkracht, vraagt immers iets extra's van beroepskrachten. Daarom is het belangrijk is dat zij de basis voldoende beheersen en dus volledig zijn opgeleid. Beroepskrachten in opleiding, stagairs en vrijwilligers kunnen wel boventallig, dus ter ondersteuning van de beroepskracht(en), worden ingezet.

Artikel 5 (Eisen aan ruimtes)
Met deze bepaling wordt een aantal eisen gesteld aan de ruimtes waarin de peuter-kleutergroep plaatsvindt. Deze sluiten voor een groot deel aan bij artikel 10, tweede en derde lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang, dat de eisen weergeeft waaraan de binnen- en buitenruimtes in een dagopvang moeten voldoen.[30]

Op grond van artikel 5, eerste lid, van dit besluit bedraagt de voor de peuter-kleutergroep beschikbare binnenruimte ten minste 3,5 m^2 voor ieder in die groep aanwezig kind. Het gaat hier om bruto oppervlakte, waarmee de ruimte inclusief de in die ruimte aanwezige kasten, stoelen, tafels, verwarmingen etc. wordt bedoeld. Het totaal aantal vierkante meters in
de binnenspeelruimte wordt berekend door de lengte met de breedte van de ruimte te vermenigvuldigen.

Het tweede lid bepaalt dat de voor de peuter-kleutergroep beschikbare buitenruimte ten minste 3 m^2 bedraagt per ieder in die groep aanwezig kind. Ook hier gaat het om

[28] Artikel 180, eerste lid, van de Wpo.

[29] Artikel 3 van de Wpo.

[30] Zie ook Staatsblad 2017, 323, waarin de betreffende eisen in het kader van kinderopvang nader zijn toegelicht.

de bruto oppervlakte. De buitenspeelruimte dient direct aangrenzend te zijn aan het gebouw waarin de peuter- kleutergroep is gevestigd. Wanneer een peuter-kleutergroep is gevestigd in het gebouw van een basisschool, dan is het mogelijk dat de kinderen gebruik maken van een buitenspeelruimte die aangrenzend is aan het schoolgebouw. Dat betekent in dat geval dat de kinderen door of om het schoolgebouw moeten lopen om de buitenspeelruimte te bereiken.

In het derde lid is een uitzondering opgenomen voor de eis die in het eerste lid aan de binnenruimte wordt gesteld. Het is mogelijk dat de beschikbare binnenruimte(s) voor de peuter-kleutergroep (net) niet voldoen aan de eis van ten minste 3,5 m^2 voor ieder in de groep aanwezig kind. Er kunnen redenen zijn om daar gemotiveerd van af te wijken. In dat geval dient in het plan van aanpak te worden gemotiveerd dat de beschikbare binnenruimte voldoende is, gelet op de samenstelling en het aanbod van de peuter-kleutergroep. De beschikbare binnenruimte dient dus passend te zijn voor het aantal kinderen, de samenstelling van de peuter-kleutergroep en het aanbod in activiteiten. Bij de motivering dient te worden betrokken op welke wijze in de beschikbare binnenruimte de veiligheid van kinderen in de peuter-kleutergroep wordt gewaarborgd.

Naast de eisen die zijn geformuleerd in artikel 5 van dit besluit, blijft de houder gedurende de peuter-kleutergroep ook gebonden aan de regel uit artikel 10, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Daarin is ten aanzien van de dagopvang bepaald dat de binnen- en buitenruimtes waar kinderen verblijven gedurende de tijd dat zij worden opgevangen, veilig, toegankelijk en passend zijn ingericht in overeenstemming met het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.

Artikel 6 (Afwijkingen Wet op het primair onderwijs)

Eerste lid

Met deze bepaling wordt afgeweken van de toelatingsleeftijd in de artikelen 2, 39, eerste en derde lid, en 40, tweede lid, eerste volzin, van de Wpo. In artikel 2 van de Wpo is bepaald dat het basisonderwijs het onderwijs is dat bestemd is voor kinderen vanaf de leeftijd van omstreeks 4 jaar. Artikel 39, eerste lid, van de Wpo bepaalt dat om als leerling tot een school te worden toegelaten, een kind de leeftijd van 4 jaar moet hebben bereikt. Artikel 39, derde lid, van de Wpo, bepaalt dat het bevoegd gezag kinderen in de periode vanaf de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden tot het bereiken van de leeftijd van 4 jaar gedurende ten hoogste 5 dagen kan toelaten. Deze kinderen zijn geen leerlingen in de zin van de wet. Artikel 40, tweede lid, eerste volzin, van de Wpo bepaalt dat de aanmelding van kinderen voor toelating schriftelijk geschiedt en kan worden gedaan vanaf de dag waarop het kind de leeftijd van 3 jaar bereikt.

Wanneer de peuter-kleutergroepen op een school worden georganiseerd dan is het van belang dat peuters (vanaf de leeftijd van 2,5 of 3 jaar, afhankelijk van de vorm peuter-kleutergroep) als deelnemer op een school kunnen worden toegelaten. Door af te wijken van bovengenoemde bepalingen wordt dit mogelijk gemaakt. Zij kunnen dan worden toegelaten als deelnemer voordat zij de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden of van 4 jaar hebben bereikt en voor meer dan ten hoogste 5 dagen. De peuters mogen niet als leerling aangemerkt worden. Zij ontvangen immers kinderopvang en worden opgevangen bij een kindercentrum dat deelneemt aan het experiment. De peuters worden niet ingeschreven bij de school, en worden dan ook niet in het Register onderwijsdeelnemers opgenomen. Zij worden daarom ook niet meegerekend in de bekostiging van scholen (zie artikelen 7 en 9 Besluit bekostiging WPO 2022).

Artikel 7 (Afwijking Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie)

Eerste lid

Met deze bepaling wordt afgeweken van artikel 6 van het Besluit basisvoorwaarden

kwaliteit voorschoolse educatie juncto artikel 1.50b van de Wko. Deze bepaling bevat het locatievereiste dat voorschoolse educatie plaatsvindt in een kindercentrum. Hiervan wordt afgeweken omdat een peuter-kleutergroep waarin de doelgroep voor voorschoolse educatie (voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar) wordt bediend (artikel 4, eerste lid, onder a, van dit besluit) zowel kan plaatsvinden in een kindercentrum als op school (of: in een schoolgebouw).

Tweede lid
Deze bepaling maakt het mogelijk dat de peuter-kleutergroep waarin de doelgroep voor voorschoolse educatie (voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar) wordt bediend (artikel 4, eerste lid, onder a, van dit besluit) kan worden aangeboden door de inzet van ten minste één leraar en één beroepskracht voorschoolse educatie. De leraar hoeft niet over een VE-certificering te beschikken. Deze groep bevat ten hoogste twintig kinderen, waarbij sprake is van een evenwichtige verdeling tussen het aantal peuters en kleuters. Artikel 3 van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie bepaalt dat de verhouding tussen het aantal beroepskrachten voorschoolse educatie en het feitelijk aantal aanwezige kinderen in een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden ten minste één beroepskracht voorschoolse educatie bedraagt per acht kinderen. Deze bepaling over de beroepskracht-kindratio vindt de grondslag in artikel 1.50b, onderdeel b, van de Wko. Aangezien de peuter-kleutergroep (in vorm 1) mogelijk niet kan voldoen aan deze ratio, wordt van de genoemde bepalingen afgeweken.

Derde en vierde lid
Deze bepalingen maken het mogelijk dat de peuter-kleutergroep waarin de doelgroep voor voorschoolse educatie wordt bediend kan worden aangeboden in een groep van ten hoogste twintig kinderen (vorm 1, zie artikel 4, eerste lid, onder a, van dit besluit) of ten hoogste dertig kinderen (vorm 2, zie artikel 4, eerste lid, onder b, van dit besluit). Daarbij wordt afgeweken van de maximale groepsgrootte van 16 kinderen, zoals vastgelegd in artikel 3, tweede lid, van het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie, juncto artikel 1.50b, onderdeel c, van de Wko. Dit artikel bepaalt dat een groep kinderen waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden bestaat uit ten hoogste 16 feitelijk aanwezige kinderen. Hoewel aan de kleuters (leerlingen) in de peuter-kleutergroep strikt genomen geen voorschoolse educatie maar onderwijs wordt aangeboden, wordt de groepsgrootte van 16 feitelijk aanwezig kinderen wel overschreden in dergelijke peuter-kleutergroepen. Daarom wordt van deze bepaling afgeweken.

Artikel 8 (Afwijkingen Besluit kwaliteit kinderopvang en Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang)
Met het eerste lid van deze bepaling wordt geregeld dat wordt afgeweken van artikel 9, eerste lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang. Op grond van laatstgenoemd artikel vindt bij dagopvang de opvang plaats in stamgroepen en wordt een kind opgevangen in één stamgroep.
Verder geldt op grond van die bepaling dat de maximale grootte van de stamgroep wordt afgestemd op de leeftijd van de kinderen in de stamgroep, waarbij naarmate de kinderen in de stamgroep ouder zijn, de stamgroep uit meer kinderen mag bestaan. Uit artikel 1 van het Besluit kwaliteit kinderopvang volgt de definitie van het begrip stamgroep: een vaste groep kinderen in de dagopvang.

Tijdens opvang in de peuter-kleutergroep wordt afgeweken van artikel 9, eerste lid, van
het Besluit kwaliteit kinderopvang, omdat een peuter-kleutergroep geen stamgroep is. Doordat van deze bepaling wordt afgeweken, zijn in ieder geval de volgende bepalingen uit het Besluit kwaliteit kinderopvang, die uitsluitend betrekking hebben op

de stamgroep, eveneens niet van toepassing op de peuter-kleutergroep: artikel 7, artikel 7a, artikel 9, eerste tot en met tiende lid, artikelen 9a tot en met artikel 9c en artikel 10, tweede lid. Zoals al is toegelicht in het algemeen deel van de nota van toelichting, zijn voor de peuter-kleutergroep, ter vervanging van de relevante voorwaarden uit voornoemde bepalingen, alternatieven gecreëerd in artikelen 3, 4 en 5 van dit besluit.

Het tweede lid behelst een afwijking van artikel 7, vierde lid, eerste zin, van het Besluit landelijk register kinderopvang, register buitenlandse kinderopvang en personenregister kinderopvang. De exploitatie van een kindercentrum is gekoppeld aan een adres: voor elk adres waarop de houder een kindercentrum exploiteert, moet deze normaal gesproken een aanvraag als bedoeld in artikel 1.45, eerste en tweede lid, van de Wko doen. Binnen dit besluit, hoeft een dergelijke aanvraag niet gedaan te worden, indien de houder en het bevoegd gezag overeenkomen dat de peuter-kleutergroep wordt verzorgd op de school. Dat regelt deze uitzondering. In dat geval maakt de peuter-kleutergroep onderdeel uit van het geregistreerde kindercentrum van de houder voor zover het kinderopvang van de peuters betreft. Dat betekent onder andere dat het unieke registratienummer als bedoeld in artikel 1.47b, derde lid, van de Wko, van het geregistreerde kindercentrum van de deelnemende houder geldig blijft voor het recht op kinderopvangtoeslag.

Artikel 9 (Samenwerkingsovereenkomst)
In de samenwerkingsovereenkomst tussen het bevoegd gezag van een deelnemende school en de houder van het deelnemende kindercentrum staan de organisatorische, administratieve en praktische afspraken (zie paragraaf 2.7.3). In het artikel staan de onderwerpen genoemd waarover in elk geval afspraken gemaakt moeten worden. Dit sluit dus niet uit dat er ook over andere onderwerpen afspraken gemaakt worden.

Artikel 10 (Aanvraag deelname experiment)
Eerste lid
Het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum dienen gezamenlijk een aanvraag voor deelname aan het experiment in. De aanvraag voor deelname aan het experiment ziet op een specifieke peuter-kleutergroep (vorm 1 of 2 zoals beschreven in artikel 4, eerste lid, van dit besluit). Als het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum meerdere peuter- kleutergroepen willen aanbieden en laten deelnemen aan dit experiment, dan moeten ze daarvoor meerdere aanvragen indienen. Per peuter-kleutergroep zal dan een aparte aanvraag moeten worden ingediend. Dit geldt ook als er meerdere peuter-kleutergroepen worden aangeboden op dezelfde school of hetzelfde kindercentrum.

Derde lid
Bij het indienen van de aanvraag dient een intentieverklaring voor de samenwerkingsovereenkomst door het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum te worden overlegd. In deze intentieverklaring worden ook de hoofdlijnen en belangrijkste afspraken geschetst van de voorgenomen samenwerkingsovereenkomst. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op verwerking van gegevens, waaronder persoonsgegevens; taken en verantwoordelijkheden van betrokken medewerkers; het gebruik van locaties en ruimtes; inzet van personeel; en financiering, waaronder in ieder geval afspraken over de wijze waarop wordt gezorgd voor wederzijdse kostendekkende vergoedingen en gescheiden geldstromen voor personeel en materieel. In de intentieverklaring zal moeten worden aangetoond dat de aanvragers voldoende hebben nagedacht over deze thema’s en aannemelijk kunnen maken dat kan worden voldaan aan het doel en de eisen van het experiment.

Artikel 11 (Beoordeling aanvraag)
Tweede lid

Als een ingediende aanvraag niet compleet is, dan kunnen de aanvragers in de gelegenheid worden gesteld om de aanvraag aan te vullen binnen een termijn van twee weken. Ook aanvragen die binnen deze twee weken volledig worden aangevuld, maar op een tijdstip dat gelegen is ná de in artikel 10, tweede lid, bepaalde datum, worden in behandeling genomen.

Door een termijn te stellen voor aanvulling van de aanvraag, kan daarna tijdig worden besloten over de toe- of afwijzing van aanvragen.

Vierde lid
Ten hoogste 200 peuter-kleutergroepen kunnen aan het experiment deelnemen.

Zesde lid, onderdeel a
Een experiment kan worden afgewezen op basis van de verwachte bijdrage aan het doel van het experiment. Het doel van het experiment is om inzicht te verkrijgen in de gevolgen van peuter- kleutergroepen, in het bijzonder voor het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van kinderen, en in de randvoorwaarden die bepalend zijn voor de kwaliteit en toegankelijkheid van onderwijs en kinderopvang ten aanzien van deze groepen.

Zesde lid, onderdeel b
Met een evenwichtige verdeling tussen de soorten peuter-kleutergroepen en doelgroepen wordt gedoeld op de verdeling tussen de twee vormen peuter-kleutergroepen, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdelen a en b. Ook de doelgroep voorschoolse educatie moet voldoende aan bod komen in het onderzoek.

Zesde lid, onderdeel d
Het is mogelijk voor bevoegde gezagen en houders van kindercentra om meerdere peuter- kleutergroepen die onder hen ressorteren aan te melden voor deelname aan het experiment. Echter zal vanwege de representativiteit van het onderzoek ook worden gestreefd naar een spreiding van deelnemende groepen over bevoegde gezagen en houders van kindercentra heen.

Zevende lid
Artikel 1.63, eerste lid, van de Wko schrijft voor dat de toezichthouder – de GGD - zijn oordeel naar aanleiding van een onderzoek vastlegt in een inspectierapport. Dat rapport bevat een oordeel over de mate waarin de opvang in kindercentra voldoet aan de wettelijke voorschriften. Deze bepaling regelt dat een aanvraag tot deelname aan een peuter-kleutergroep kan worden afgewezen als het inspectierapport, als bedoeld in voornoemde bepaling uit de Wko, daartoe aanleiding geeft.

Achtste lid
Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld om tot een rangorde te komen tussen de verschillende aanvragen en de weging daarbij van de beoordelingscriteria. Als op basis van de beoordelingscriteria in het zesde lid onvoldoende gedifferentieerd kan worden tussen de verschillende aanvragen, dan kan gebruik worden gemaakt van loting, met inzet van een notaris.

Artikel 12 (Afwijkingen en wijzigingen plan van aanpak)
Gedurende het experiment kunnen deelnemers, bijvoorbeeld door voortschrijdend inzicht, de noodzaak zien hun plan van aanpak aan te passen. Aangezien aanvragen niet voor toewijzing in aanmerking komen indien het plan van aanpak niet voldoet aan de gestelde vereisten en omdat deelnemers verplicht zijn conform dit plan te handelen, moeten substantiële afwijkingen en wijzigingen van het plan van aanpak aan Onze Minister gemeld worden. Deze meldingen worden doorgegeven aan Onze Minister van SZW, de betreffende directeur publieke gezondheid van de GGD en de IvhO. De

betreffende directeur publieke gezondheid is degene die belast is met het toezicht op de betreffende peuter-kleutergroep in de gemeente waar de deelnemende houder van een kindercentrum is gevestigd. Onze Minister zal naar aanleiding hiervan, in overeenstemming met Onze Minister van SZW, beoordelen of deelname aan het experiment nog geoorloofd is, en, zo ja, de deelnemers berichten dat hij hun melding voor kennisgeving heeft aangenomen. De toezichthouders kunnen hierbij worden geraadpleegd door de ministers. Omdat de deelnemers verplicht zijn tot uitvoering van het plan van aanpak, zullen zij er goed aan doen het plan van aanpak ook in hun eigen administratie (als addendum bij het schoolplan) aan te passen aan de nieuwe situatie, zodat daar in het toezicht rekening mee kan worden gehouden. De toezichthouders zullen door Onze Minister worden geïnformeerd over de opvolging van de melding en of al dan niet een voornemen wordt gecommuniceerd tot beëindiging van deelname.

Indien Onze Minister meent dat de afwijking of wijziging aanleiding geeft tot beëindiging van deelname aan het experiment (conform artikel 17), zal hij zijn voornemen daartoe aan het bevoegd gezag en de houder sturen. Indien mogelijk, kunnen het bevoegd gezag en de houder (in hun zienswijze) aangeven het oorspronkelijke plan van aanpak te zullen blijven hanteren, in welk geval het voornemen niet ten uitvoer zal worden gelegd.

Artikel 13 (Toezicht en informatieverstrekking door de GGD en de Inspectie van het Onderwijs)

Eerste en tweede lid

In deze artikelleden is opgenomen dat de GGD en de IvhO de taak hebben om toe te zien op de naleving van de in het artikel genoemde verplichtingen in dit besluit bij het aanbieden van peuter- kleutergroepen. Beide toezichthouders kunnen zowel scholen als kindercentra bezoeken. Zie nader paragraaf 4.3, die eveneens de werkwijze en de onderlinge taakverdeling tussen de toezichthouders beschrijft.

De toezichthoudende bevoegdheid van de GGD volgt uit artikel 13, eerste lid. Artikel 1.87, eerste lid, onderdeel b, van de Wko bevat daarvoor de basis. Dat is nodig, omdat de wettelijke grondslag voor dit experiment, artikel 1.87 van de Wko, niet genoemd wordt in de opsomming in artikel 1.62 van die wet (waarin wordt opgesomd op welke bepalingen de GGD toezicht houdt).

Derde en vierde lid

In deze bepalingen wordt geregeld dat de GGD en de IvhO zowel de Minister van OCW als de Minister van SZW informeren bij voortdurende of ernstige overtredingen van de genoemde artikelen in dit besluit of van specifieke verplichtingen in de sectorwetgeving waar in dit experiment niet van wordt afgeweken.

De IvhO ziet in het kader van haar taak op grond van artikel 3, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op het onderwijstoezicht, toe op de naleving van de onderwijswetgeving. Dat geldt voor dit experiment voor zover niet van de onderwijswetgeving wordt afgeweken (in zoverre gelden immers de 'reguliere' eisen uit de WPO). In het vierde lid van artikel 13 van dit besluit is bepaald dat de IvhO in dit verband in het bijzonder let op de naleving van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 3, 8, eerste, tweede en zevende lid, en 9, eerste en tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs met betrekking tot een peuter-kleutergroep door het deelnemende bevoegd gezag. De IvhO neemt het toezicht op deze artikelen mee wanneer zij aan het experiment deelnemende scholen bezoekt in het kader van een kwaliteitsonderzoek. Aan niet-naleving van deze verplichtingen kan de Minister van OCW de consequentie verbinden van intrekking van deelname aan het experiment, ingevolge artikel 17, eerste lid, onder a, van dit besluit. Dit laat uiteraard onverlet de bevoegdheid van de IvhO om ook op de naleving van andere delen van de onderwijswetgeving toezicht te houden.

Volledigheidshalve: zoals hierboven aangegeven, houdt de IvhO tevens toezicht de naleving door het bevoegd gezag van enkele in dit besluit opgenomen vereisten. Deze vereisten zijn genoemd in het tweede lid.

Vijfde lid
Deze bepaling regelt dat de GGD en de IvhO elkaar actief en op elkaars verzoek informeren over de inhoud en wijze van uitoefening van hun toezicht in het kader van dit experiment, en elkaar daarover inlichtingen verstrekken. Hierbij gaat het niet om persoonsgegevens. Dit wordt geregeld in artikel 16, derde lid.

Zevende lid
Dit lid regelt dat alle relevante partijen beschikken over de lijst met peuter-kleutergroepen die deelnemen aan het experiment. Dat is nodig voor het toezicht op de peuter-kleutergroepen (directeuren publieke gezondheid GGD en IvhO, het reguliere toezicht (VNG en gemeenten) en het recht op kinderopvangtoeslag (Dienst Toeslagen). Aan de toezichthouders op dit besluit wordt ook het plan van aanpak en de samenwerkingsovereenkomst van de deelnemende peuter-kleutergroepen te beschikking gesteld.

Artikel 14 (Duur van het experiment)
Tweede lid
De Minister van OCW en de Minister van SZW informeren de Eerste en Tweede Kamer uiterlijk zes maanden voor het einde van het experiment over de doeltreffendheid en gevolgen van het experiment, en of zij voornemens zijn om het experiment om te zetten in een structurele wettelijke regeling. Daaraan voorafgaand zullen de ministers ook overleg plegen met de Minister van Financiën en de Minister van VWS. Dit wordt gevoerd op basis van het onderzoek zoals bedoeld in artikel 15.

Derde en zesde lid
Direct na het informeren van de Kamers over het voornemen om het experiment al dan niet in een structurele regeling om te zetten worden de deelnemers aan het experiment hierover geïnformeerd door de ministers. Als het voornemen is om het experiment niet om te zetten in een structurele wettelijke regeling dan wordt dit ook gepubliceerd in de Staatscourant en mogen vanaf dat moment geen nieuwe kinderen meer worden toegelaten tot een peuter-kleutergroep.

Vierde lid
Het is aan het bevoegd gezag en de houder van een kindercentrum om de ouders van kinderen in de peuter-kleutergroep te informeren over een verlenging of de beëindiging van het experiment, nadat de regering duidelijkheid heeft gegeven over het al dan niet voortzetten van het experiment en het voornemen om dit om te zetten in een structurele wettelijke regeling. Als het experiment afloopt dan moeten ouders uiterlijk vijf maanden hieraan voorafgaand worden geïnformeerd.

Artikel 16 (Verwerking van persoonsgegevens)
Eerste lid
Scholen en kinderopvangcentra kunnen genoodzaakt zijn (bijzondere) persoonsgegevens van kinderen (peuters en kleuters) en ouders te verwerken. Dit mag alleen wanneer het noodzakelijk is voor de begeleiding van het kind. Hierbij kan het gaan om persoonsgegevens inzake de gezondheid of waaruit religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen blijken. Voorbeelden zijn informatie over allergieën, dieetwensen, fysieke beperkingen en dokter- of ziekenhuisbezoeken of rekening houden met religieuze feestdagen. Voor de begeleiding van de kinderen is het voor zowel scholen als kinderopvangcentra van belang hiervan op de hoogte te zijn. Om een goede samenwerking mogelijk te maken, moeten zij deze gegevens ook kunnen uitwisselen en dus aan elkaar kunnen verstrekken.

Dit besluit maakt het mogelijk dat geautoriseerde personen, zijnde beroepskrachten toegang krijgen tot de volgsystemen van de school en schoolpersoneel toegang krijgt tot de volgsystemen van de kinderopvangcentra, inclusief bijzondere persoonsgegevens. Dit besluit regelt tevens de mogelijkheid tot uitwisseling van persoonsgegevens tussen systemen van kinderopvang en school. Het is verder aan bevoegde gezagen en houders van kindercentra om afspraken over de uitwisseling van persoonsgegevens te maken, binnen de wettelijke kaders.

Ook wordt in het eerste lid de grondslag bepaald voor het verwerken van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten met betrekking tot schoolpersoneel. Dit is uitsluitend opgenomen om de verstrekking van gegevens over de VOG-kinderopvang mogelijk te maken van de houder van een kindercentrum richting het bevoegd gezag over schoolpersoneel dat deze VOG-registratie behoeft vanwege betrokkenheid bij de peuter-kleutergroep (zie de toelichting hierboven bij artikel 4, negende lid, van dit besluit).

Tweede lid
Zie paragraaf 4.5.2 van de nota van toelichting.

Derde lid
Voor zover noodzakelijk kunnen de GGD en de IvhO ten behoeve van het toezicht op de peuter-kleutergroepen persoonsgegevens verwerken en aan elkaar verstrekken, inclusief bijzondere persoonsgegevens over de gezondheid. Zie verder paragraaf 4.5.3 van de nota van toelichting.

Vierde lid
Zie paragraaf 4.5.4 van de nota van toelichting.

Artikel 17 (Beëindiging deelname experiment)

Eerste en derde lid
Op basis van een rapport van de GGD of de IvhO waarin is geconstateerd dat de in het eerste lid genoemde bepalingen uit de Wet primair onderwijs respectievelijk de Wko of de bepalingen bij of krachtens dit besluit niet worden nageleefd, kan de Minister van OCW het besluit tot toelating tot deelname van een peuter-kleutergroep intrekken. Dat kan ook gebeuren naar aanleiding van overtredingen van de houder bij de reguliere kinderopvang. De Minister van SZW zal ook met dit besluit moeten instemmen. De toezichthouders kunnen worden geraadpleegd en zullen in ieder geval worden geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Judith Zs.C.M. Tielen